PIV/1399

Biblioteca Bucureştilor

1
Ianuarie
2007

REVISTA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR ŞI DOCUMENTARIŞTILOR DIN ROMÂNIA • **BIBLIOTECA METROPOLITANĂ** • DIRECTOR FLORIN ROTARU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

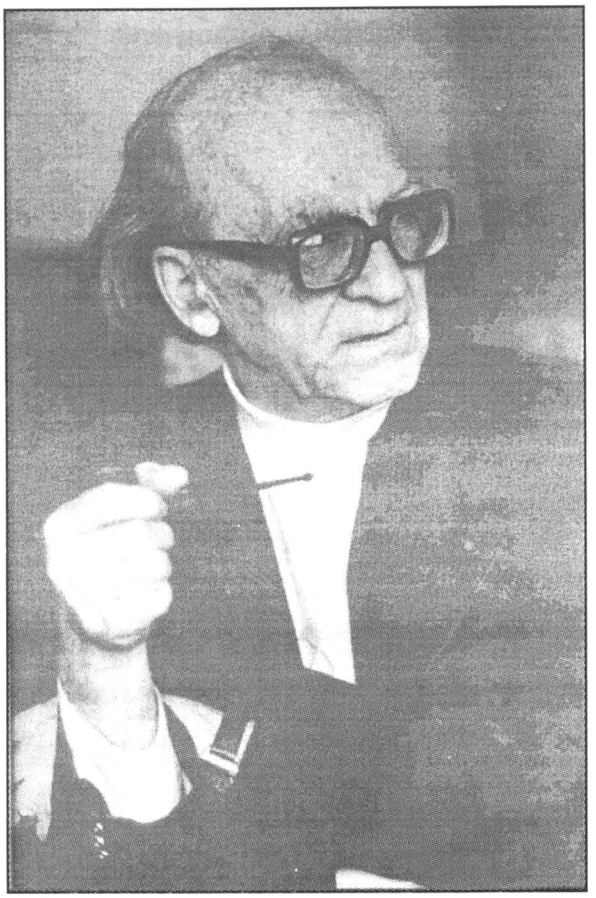

MIRCEA ELIADE

1907 – 1986

„În fond, acesta e adevărul. Nimic nu rămâne, nici o operă nu se salvează. Anticarii de pe cheiurile Senei înfăţişează destinul oricărui efort cultural, al oricărei creaţii. Ei recepţionează efemeridele secolului nostru. În biblioteci zac efemeridele celorlalte secole. În zece mii de ani, chiar Dante, chiar Homer ar putea fi tot atât de nesemnificativ ca un roman din 1900, îngălbenit astăzi în taraba unui anticar. Şi dacă zece mii de ani vi se par prea puţini, puneţi o sută sau cinci sute de mii de ani. Tot acolo ajungeţi! Numai Eclesiastul a avut curajul să mărturisească adevărul – şi norocul să-l audă oamenii".

Jurnalul portughez

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sumar

Centenar Mircea Eliade
Fragment autobiografic 2
Marin SORESCU – Reîntoarcerea în centrul lumii... 3
Mircea ELIADE – „Deasupra tuturor gloriilor efemere..." 6
– A nu mai fi român! 7

Bucureștii de altădată

Arhive bucureștene
Georgeta FILITTI – Victor Antonescu 8

Patrimoniu 11

Metropole europene
Florin PREDA – Valențele europene ale Unirii de la 1859 12
Ana Maria ORĂȘANU – 24 ianuarie 1862 – 24 ianuarie 2007. 145 de ani de la declararea Bucureştilor Capitală a României 13

Istoria cărții

PLUTARH – *Vieți paralele* 14

Autografe contemporane

George BĂLĂIȚĂ – Trup. O digresiune 16

Meridian biblioteconomic

Biblioteci europene
Biblioteca Națională a Franței (I) 19
Spania – Biblioteca Virtuală 22

EBLIDA – Strategia comunicării 23

Din viața filialelor Bibliotecii Metropolitane București

Gabriela TOMA – Calendarul cultural al Serviciului Programe pentru Copii 2006 ..25
Secvențe 29

Liviu BUTUC – Scurtă istorie a mijloacelor de comunicare din România (VII) Impactul mijloacelor de comunicare (2) 31

Agenda culturală

Sergiu GĂBUREAC – Gaudeamus 2006 34
Alexandru Horia FRUNZĂ – Cultura urbană în ofensivă 34
Nina VASILE – Valori bibliofile din patrimoniul cultural național 35
Puntea Prieteniei 35

Catalog 36

Repere
Gabriela TOMA – Farmecul *Literei* scrise 38

Calendar 39

BIBLIOTECA METROPOLITANĂ BUCUREȘTI Inventar Nr. 30103
https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Centenar Mircea Eliade

Fragment autobiografic

Fac parte din generația cea mai norocoasă pe care a cunoscut-o pînă acum istoria României. Nici înainte, nici după generația noastră, România n-a mai cunoscut libertatea, belşugul şi disponibilitatea de care ne-am bucurat noi, cei care am scris între 1925 şi 1940. Generația lui Nicolae Iorga fusese aproape pe de-a întregul confiscată de profetismul național şi cultural care trebuia să pregătească războiul pentru întregirea neamului. Generația frontului fusese sacrificată ca să găsim noi o Românie mare, liberă şi bogată. Cînd am început noi să scriem, prin 1925, nici un „ideal național" nu ne solicita imediat. Am fost cei dintîi români care puteam face şi altceva decît istorie națională, filologie românească şi profetism cultural – fără să avem sentimentul că trădăm cauza neamului. Am avut o libertate care se cucerise cu foarte mult sînge şi cu foarte multe renunțări, şi nu ştiu dacă eram întotdeauna conştienți de imensele sacrificii făcute de înaintaşii noştri pentru ca noi să putem pleca în India sau în Statele Unite, să-i putem discuta pe Freud sau pe André Gide la „Fundația Carol" în fața a două mii de persoane, să putem vorbi de autonomia culturii, de primatul spiritualului, de neangajare şi aşa mai departe. Îmi aduc întotdeauna aminte cu emoție de o scrisoare a lui Radu Dragnea (pe care nu l-am cunoscut niciodată personal), trimisă prin 1927, cînd scriam la „Cuvântul" nenumărate articole despre „tînăra generație" şi publicasem deja un Itinerar spiritual *în douăsprezece foiletoane. Radu Dragnea ne saluta pe noi, „tinerii", cam aşa: „Ferice de voi că vă puteți dedica* spiritualului, *dar ferice şi de mine că am trăit să văd minunea asta în România noastră Mare...". Avea dreptate: eram cei dintîi care culegeam roadele atîtor generații mai mult sau mai puțin sacrificate. Imperiile Habsburgilor şi al țarilor se prăbuşiseră – şi, în acei cincisprezece ani care au precedat pactul Stalin – Hitler, noi am putut respira liniştiți. Cred că am fost singurii români care s-au bucurat de un răgaz atît de lung. Generația care se ridica prin 1940, deja tulburată de tensiunile politice care începuseră după 1934, a plecat în Rusia, şi cei care s-au mai întors s-au întors cu ruşii după ei. Culturalicește, a fost o generație pe de-a întregul sacrificată. Noi am cunoscut singurul miracol care a fost posibil în istoria politică: „neutralismul" sau, mai exact, dialogul liber între oameni de credințe politice opuse. A fost fenomenul „Criterionului", unde, la „Fundația Carol" şi sub președinția unui profesor universitar, discutau pe Lenin comuniști ca Belu Silber şi Lucrețiu Pătrăşcanu, legionari ca Mihail Polihroniade şi Alexandru Tell, burghezi ca Mircea Vulcănescu şi Mihail Sebastian – şi simpozionul acesta era posibil. Începînd din 1934, dialogul a fost rupt. În acel an, tipăream* Întoarcerea din rai. *„Raiul" ținuse exact trei ani: într-un fel sau altul, am avut toți sentimentul că am fost izgoniți dintr-un „paradis atemporal" şi zvîrliți brutal în* Istorie. *Ceea ce s-a şi întîmplat curînd după aceea.*

Am avut norocul să aparțin singurei generații „necondiționate istoricește" şi am profitat cît am putut de acest noroc. Ceea ce Petru Comarnescu numea „experiențialismul" meu nu era decît traducerea într-un barbarism strident (aşa cum numai el avea talentul să inventeze) a nevoii mele lăuntrice de a cunoaşte cît mai mult şi cît mai repede. Mai ales asta: cît mai repede *– pentru că presimțeam de mult că* nu vom avea timp, *că libertatea de care ne bucurăm e provizorie, iar siguranța – iluzorie, că, foarte curînd,* Istoria *ne va confisca din nou. Cît ar părea de ciudat, mi-a fost teamă de cataclismul istoric încă din 1927. Am scris atunci în „Cuvântul" un patetic foileton:* Anno Domini, *care i-a impresionat, între alții, pe Simion Mehedinți şi Perpessicius. Evocam acolo spectrul războiului apropiat şi, adresîndu-mă (ca de obicei!) „generației tinere", spuneam că fiecare din noi trebuie să-şi repete în fiecare zi că* va mai trăi numai un an *şi să încerce să* facă tot *în acest ultim an de viață. Încă din universitate, eram obsedat de timp şi de istorie. Mi se părea că dacă românul se arăta atît de indiferent față de timp este şi pentru motivul că niciodată n-a avut timp destul* ca să facă ceva. *Istoria îl îndrăgise într-atît, încît nu-l mai lăsa din brațe. Îl tot strîngea aşa, de vreo mie de ani, de nu mai apuca să respire. Noi, privilegiații, cunoşteam bucuria de a respira liber şi, cel puțin în ce mă privește, tremuram că o vom pierde într-o zi...*

În afară de acest noroc – care a fost al generației mele –, am mai avut alte nenumărate noroace, asupra cărora nu e locul să mă opresc aici. Dar aş vrea să notez numai atîta: bucurîndu-mă de foarte tînăr de ceea ce se numeşte „succes literar", nu l-am mai dorit şi n-am făcut nimic ca să-l întrețin. Dimpotrivă, după primejdiosul succes al lui Maitrey, *am publicat o seamă de cărți dure (una din ele, ilizibilă:* Lumina ce se stinge*), ca să-mi descurajez admiratorii. Şi încă ceva: plecînd în 1940 din țară, am avut prilejul să urmăresc, pînă în 1945, cam ce soartă* post-mortem *îl aşteaptă pe un scriitor; vedeam bunăoară, cum absența mea prelungită din publicistica literară bucureşteană sfîrşeşte prin a mă împinge în umbră – şi asta mi-a fost cea mai bună lecție: am înțeles de ce poate depinde* actualitatea literară: *depinde, în primul rînd, de o prezență fizică. Ziarele şi revistele vorbesc mai ales de cei ce sînt* acolo*: cînd nu mai eşti, cel mult ți se citesc cărțile, dar nu mai răzbeşti în „actualitate". Or, tocmai situația aceasta din urmă îmi convenea: să fiu citit pentru meritele cărților, nu pentru actualitatea pe care le-o dădea prezența mea. De foarte mulți ani mă consider un scriitor* român *postum; viu n-a rămas decît autorul cărților care apar în limbi străine.*

Paris, 24 martie 1953

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Reîntoarcerea în centrul lumii...

Marin SORESCU

Începe să se vorbească şi la noi mult despre Eliade. Cam tîrziu, din păcate... Întîrzierea noastră balcanică, academicul, balcanicul nostru sfert de oră, sau de secol!... Spiritul domnului Eliade trebuie să se simtă, totuşi, bine în această efervescenţă, ca de debut.

Ne-am încrucişat de cîteva ori paşii, în ultimii douăzeci de ani şi, chiar cînd se afla pe alte meridiane – pe meridianele lui –, îl simţeam aproape. Cum simt aproape biblioteca mea. Dar omul *era* o bibliotecă vie – *universală*, de-adevăratelea, în sensul celei proiectate de Heliade-Rădulescu – şi, alături de el, te simţeai şi tu mai adunat în esenţa ta cea bună. Ştia să-ţi descopere şi să-ţi dea cadou „largul tău", ca să te simţi în largul tău lîngă el – şi discuţia cu acest savant avea caracterul intim al unor vorbe schimbate între prieteni. Nu l-am văzut niciodată solemn. Nici n-avea timp, sau răbdare, să încremenească în poziţie de statuie, fiindcă era mereu furnicat de gesturi, de idei.

La Iowa City, prin anii '70, ne-a făcut bucuria – mie şi lui Bănulescu – de a ne vizita şi de a rămîne cîteva zile la hotelul *May Flower* (hotel intrat în memoriile tuturor celor care au trecut pe la *International Writing Program*). Mi-l amintesc, într-o seară, în apartamentul meu de două camere în mijlocul unor scriitori adunaţi din cele mai îndepărtate colţuri de lume, înghesuiţi aici special ca să-l vadă şi să stea de vorbă cu Savantul. (Un japonez îl citise în ţara sa; un polonez mă ruga să mediez pentru un interviu; mai erau un chilian, chinezi, coreeni, cehi etc.) Vestea sosirii lui Eliade electrizase poeţii şi „delegaţia" noastră crescuse brusc în ochii tuturor. Eliade, sosit cu doamna Christinel, s-a comportat ca omul cel mai obişnuit de pe lume, răspunzînd simplu la întrebări, rîzînd, fumînd, lăsîndu-se fotografiat. Chiar păstrez o poză pe care am să v-o arăt cu prima ocazie. I-am prezentat-o, într-una din zile, pe asistenta de literatură comparată de la Universitatea Iowa, Gyatry Spivak. O indiancă de o rară distincţie fizică şi intelectuală de rasă. Îmi spusese că vrea să-l vadă. L-am însoţit împreună cu Stavros Deligiorgis în apartamentul ei din acelaşi hotel cosmopolit şi am asistat, timp de două ceasuri, la o conversaţie indiano-americană foarte animată. Doamna Eliade ne aştepta, nerăbdătoare, în hol. Am auzit din gura profesorului aceste cuvinte: „Dragă Christinel, am petrecut patru ani în India ca să vin acum la Iowa City şi să-mi prezinte Sorescu pe cea mai frumoasă indiancă pe care am văzut-o în viaţa mea". Ceea ce era adevărat... Şi eu care n-am fost în India puteam să jur. Mai tîrziu, Gyatry mi-a mărturisit şi ea că savantul îi făcuse o vie impresie.

Mircea Eliade ne întorcea, de fapt, vizita pe care i-o făcusem la Chicago, cu puţin timp înainte. Fusese o generoasă invitaţie pe care ne-o adresase, prilejuindu-ne o seară de neuitat, în locuinţa sa neostentativ românească. Se aflau acolo multe personalităţi de la Universitatea din Chicago şi alţi prieteni din oraş. Unii erau lingvişti, cunoscînd şi limba română. Alţii, istorici şi critici literari. Nume cunoscute în America. Ca la un veritabil cenaclu, ne-a prezentat oaspeţilor. S-au citit apoi, în englezeşte şi în româneşte, pagini din literatura noastră. În legătură cu puterea de muncă, voi spune că, dîndu-i, în acea seară tîrziu (să fi fost ora două?) piesa *Paracliserul*, mare mi-a fost surpriza a doua zi cînd, întîlnindu-ne la cafea, mi-a făcut o minuţioasă analiză, aş spune entuziastă. (Regret numai că n-a şi scris-o!) Mi-a mărturisit că n-a putut dormi şi a stat pînă a terminat lectura. Aş fi vrut să-l întreb atunci – cum am dorit să-l întreb de mai multe ori – unde găseşte atîta energie; care e secretul forţelor sale veşnic treze?...

Desigur, amintirile nu sînt specialitatea mea. Erau specialitatea lui Mircea Eliade. Am admirat totdeauna la acest om capacitatea de a transforma totul în act de cultură, în document. Carenţa noastră, a românilor, sînt documentele şi un fel de paralizie în faţa scrisului. Dacii n-au scris în piatră; vlahii n-au scris în lemn decît răboaje; modernii nu notează nimic, pierd actele, dau foc bibliotecilor. Inteligenţe extraordinare se consumă într-o efervescenţă orală, nutrind uneori un dispreţ suveran pentru „consemnare". Eliade răzbună, într-un fel, acest ponos al nostru. Arhivar de impresii, de amintiri, de hîrtii şi hîrtiuţe, caligraf de ev mediu, poetizînd, desigur, un pic amintirea, dar fixînd-o, totuşi, cu precizie, ca pe un fluture colorat în insectarul domniei sale. Graţie acestui gest (unii zic „acestei manii") s-au păstrat vrafuri de fapte, gînduri, date din istoria noastră cotidiană. E poate şi cel mai mare autor de scrisori din cîţi am avut (Mereu se plîngea că îi răpeşte mult timp corespondenţa. „Dar ce să fac, dacă-mi place grozav să primesc scrisori?" – zicea). De altfel, misivele sale – cu acele litere mari şi citeţe, aproape şcolăreşti – sînt neliterare, au aceeaşi spontaneitate şi lipsă de morgă ca şi autorul lor. Unele sînt „tehnice" – comunicări de bibliografie, ţinere la curent cu ce-a mai scris sau ce s-a mai scris despre. Nu făcea discriminări între „adresanţi". Din acest punct de vedere, savantul era ca o femeie frumoasă care zîmbeşte tuturor. S-ar putea publica în România cîteva volume din această prodigioasă corespondenţă – oricum, spre folosul nostru.

De multe ori întreba dacă măcar se citesc cărţile lui în România, chiar dacă nu se scrie despre ele. Şi, în perioada aceea, nici că se scria! O sclipire îi strălucea în ochi cînd îl asiguram că tinerii se interesează de opera sa şi îl citesc. O probă o avea chiar în cel din faţa lui. (Na! că de data asta modestia nu-mi dă ghes!...) Mă familiarizasem cu scrierile lui încă din adolescenţă, citind cu pasiune aproape tot ce găsisem în româneşte. Cîţiva anticari avuseseră grijă să găsesc cam tot. Cred că această vînă şi nobilă încăpăţînare de scriitor român în Statele Unite i-au ţinut trează limba română. „Limba în care visez" a devenit loc comun şi putem s-o păstrăm în tezaurul nostru de maxime. Voiam să subliniez că scriitorul real din el l-a ţinut strîns legat de realitatea românească pe care, dacă n-a trăit-o atît de mult timp, a visat-o. Visa plauzibil şi „inventa" realitate. Proza din ultimele decenii e saturată de obsesia unui Bucureşti devenit ca prin minune *axis mundi*. (Sigur că da!) Întoarcerea numelui său din litera tipărită în România s-a întîmplat tîrziu, deşi de multă vreme exista un curent pro Eliade, în cercurile bine informate din Bucureşti. (Cele prea bine informate erau contra.)

L-am întîlnit prima dată la Roma, în 1966. Locuia într-o pensiune pe Corsou. I-am făcut o vizită, tot cu Bănulescu. A coborît în holul hotelului şi primele sale cuvinte

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Desen de George Tomaziu

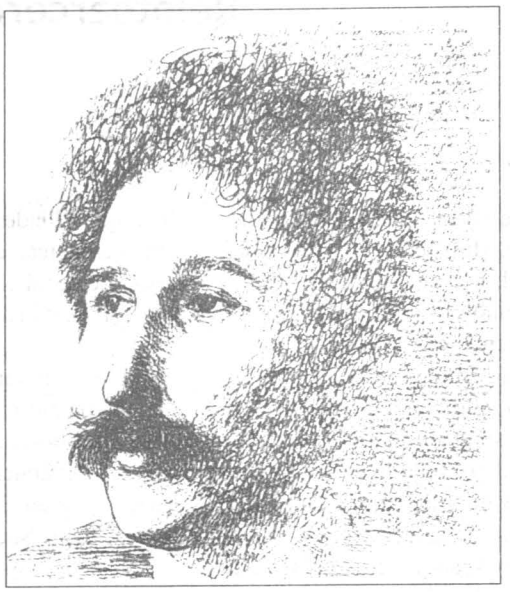

Desen de Lucian Irimescu

au fost: „Dumneata eşti Sorescu... dumneata eşti Bănulescu..." Am băut un *cappuccino* la un bar, peste drum. După aceea ne-am plimbat prin oraş. A început atunci o prietenie care avea să dureze. Eu, cel puţin, l-am simţit tot timpul ca pe un prieten mai mare. Peste un an, la Paris, i-am solicitat un interviu şi, spre surprinderea mea, mi l-a şi acordat. I-am dat întrebările scrise şi, a doua zi, mi le-a înapoiat „răspunse", făcînd un fel de pariu că nu voi putea să le public în România. Imediat nici n-am putut, este drept. Interviul avea să apară peste un an sau doi în „Luceafărul", menţionîndu-se data reală a consemnării lui. Această apariţie i-a făcut o mare bucurie.

Era prima dată cînd numele Mircea Eliade apărea, negru pe alb, în ţară. (Dificultăţile acestei „aventuri" a publicării erau reale.) Bănulescu a publicat şi el în *Secolul XX* o introducere la povestirea *La Ţigănci*.

Acest mare călător se întorcea, în felul acesta, acasă şi emoţia tuturor a fost mare.

Dialog cu Mircea Eliade

Două fluvii au fost cu deosebire fertile în creaţia lui Mircea Eliade: Gangele, într-adevăr măreţ (care l-a fascinat, de departe, şi pe Eminescu), neguros de lotuşii putrezi ai unor vechi straturi de civilizaţie – şi Dunărea balcanică, respirînd şi ea vechi istorii şi legende. Aş aşeza creaţia excepţională a lui Mircea Eliade sub semnul „mişcătoarelor cărări" ale valurilor, ca şi ele mereu înnoindu-se, mereu alunecînd.

Trăind în contemplaţia arhaicelor mituri, ca a unui alt cer, poate mai adînc, răsturnat în cuvinte, savantul a descoperit aştri şi constelaţii mai noi, le-a calculat mişcarea şi legile intime, s-a lăsat mistuit de farmecul lor. Există un cosmos în memoria popoarelor spre care trebuie să ne îmbarcăm din cînd în cînd, pentru a ne cunoaşte mai bine! Dacă medicii n-au reuşit încă să ne lungească viaţa înainte, putem să ne-o lungim înapoi, cu mii de ani de tinereţe, de memorie, pe care trebuie *să ne-o aducem aminte*.

Încărcate de nelinişte, cu mîlul fertil şi nedogmatic, studii şi tratate ca *Yoga. Essai sur les origines de la Mystique Indienne*, *Traité d'Histoire des Religions*, *Le Mythe de l'Eternel Retour*, *Images et Symboles* şi atîtea altele constituie puncte nodale în gîndirea filozofică occidentală şi nu există curent sau mişcare de idei mai nouă care să nu-şi aibă măcar o rădăcină în ele.

Dacă o istorie a culturii universale nu se poate scrie fără a se ţine seama de contribuţiile fundamentale ale eruditului român, cu atît mai mult nu pot să-mi închipui o istorie a literaturii române văduvită de activitatea la fel de prodigioasă a scriitorului Mircea Eliade. E vorba de atîtea cărţi, „pline de tensiune faustiană", cum le definea Pompiliu Constantinescu, care, începînd din 1930, de la *Izabel şi apele diavolului* şi pînă la *Noaptea de Sînziene*, apărută în versiunea franceză, sau, mai de curînd, la excepţionalele „nuvele", fac dovada unui neobosit demon epic şi îmbogăţesc cu o dimensiune nouă scrisul românesc.

O fi existînd în sufletul prozatorului Mircea Eliade puţină invidie pe eruditul şi filozoful Mircea Eliade, care-l „umbreşte" pe plan internaţional, întrucît lucrările sale beletristice, concepute mai toate în româneşte, sînt mai greu de „exilat" într-o altă limbă. Tot aşa Hasdeu, autorul lui *Răzvan*, va fi fost furios pe *Magnum Etymologicum*. Dar sînt neplăceri care nu le sînt date decît unor personalităţi excepţionale!

Circulînd ca un motiv de baladă românească, dar pe o arie mult mai largă între Carpaţi şi Oceanul Indian, între Atlantic şi iarăşi Carpaţi – omul sărbătorit anul acesta, cu ocazia celor 60 de ani, în atîtea locuri ale globului, e pentru noi un exemplu de dăruire şi modestie, un simbol al eternei căutări şi eternei reîntoarceri.

Cu ocazia acordării titlului de *Doctor honoris causa*, rectorul nu ştiu cărei universităţi din Statele Unite a rostit: „Deşi român, numele tău, Mircea Eliade, aparţine umanităţii". Am putea adăuga: deşi aparţine umanităţii, numele lui Mircea Eliade e în primul rînd românesc. Rostindu-l, nu simţim şi noi o bătaie de inimă mai puternică?

Ascund ochelarilor blajini ai domnului Mircea Eliade emoţia acestor gînduri intime cu care-am venit la întîlnire şi-i arăt o listă cu întrebări la care l-aş ruga să răspundă. Ne aflăm, mai mulţi prieteni ai profesorului, într-o cafenea din Paris, nu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

departe de Muzeul de artă modernă.

Marin Sorescu: Şederea dumneavoastră în străinătate nu v-a împiedicat să scrieţi în româneşte. Ce ne puteţi spune în legătură cu aceste opere?

Mircea Eliade: Este drept că în ultimii douăzeci de ani m-am concentrat mai mult asupra cercetărilor de Istoria şi Filozofia Religiilor. Am putut astfel publica 15 volume, şi altele sînt în pregătire. Dar trebuie să precizez că multe din aceste opere, scrise şi publicate după 1948 la Paris, au fost concepute sau începute în ţară. *Traité d'Histoire des Religions*, bunăoară, tipărit la editura Payot în 1949 şi tradus astăzi în 9 limbi, cuprinde în esenţă cîteva cursuri pe care le-am ţinut la Facultatea de litere din Bucureşti prin 1934 – 36. Pe de altă parte, trebuie să adaug că m-am considerat şi mă consider încă *în primul rînd* scriitor român. Nu cred că a fost an, din 1940, de cînd am părăsit ţara, şi pînă astăzi, în care să nu fi scris măcar o sută de pagini în româneşte: eseuri, nuvele, romane şi, acum în urmă, memorii. Evident, comparate cu producţia mea literară din ţară, aceste cîteva mii de pagini nu impresionează. Dar cred că printre ele se găsesc, hai să le spunem capodoperele literaturii mele. În primul rînd, romanul *Noaptea de Sînziene*, apărut în traducerea lui Alain Gouillermou sub titlul *Forêt interdite* (Gallimard, 1955). E o carte ambiţioasă şi de mari proporţii (aproape 1.500 de pagini dactilografiate) în care cred că am reuşit să îmbin cele două tendinţe, iar pe de altă parte semnificaţiile absconse, simbolice, ale evenimentelor istorice. De altfel, *Noaptea de Sînziene* se leagă de multe din cărţile mele de istoria religiilor şi filozofie, pentru că în centrul ei se află problema Timpului. Evident, ar fi atîtea altele de spus, dar văd că ai o listă întreagă de întrebări la care va trebui să răspund. Aş vrea să mai adaug doar atît: *Noaptea de Sînziene* este cel mai bine scris din toate romanele mele, e scris într-o limbă românească pe care, din păcate, o cam neglijam în tinereţe.

În afară de acest roman masiv, am mai scris multe nuvele. Un volum a apărut acum câţiva ani la Madrid, şi altul va apare în curînd. Vreau să-ţi citez doar *La Ţigănci*, nuvele în care sînt adesea ispitit să văd capodopera mea literară. În sfîrşit, lăsînd la o parte nu numai un mare număr de eseuri şi studii critice, şi un *Glossarium* (urmare la *Fragmentarium* publicat în 1942) de multe sute de pagini, şi un *Jurnal* de cîteva mii de pagini, care îşi are interesul lui, pentru că am cunoscut mulţi oameni şi am fost martorul multor evenimente istorice (bunăoară bombardamentul Londrei din toamna 1940), – o altă operă de proporţii este *Autobiografia* mea. Primul volum a apărut acum un an la Madrid cu subtitlul: *Mansarda*. Este povestea copilăriei, a adolescenţei şi a anilor de studenţie, în mansarda casei părinteşti din strada Melodiei nr. 1, pînă în toamna 1928, cînd am plecat în India. Alte două volume sînt scrise, ducînd povestea pînă în Martie 1940, cînd am fost numit consilier cultural la Londra. Cîteva fragmente au apărut în revistele româneşti din occident.

Marin Sorescu: Dacă v-aţi gîndit la reeditarea operelor dvs. în România?

Mircea Eliade: Ce scriitor ar putea renunţa la jumătate din opera lui? Evident, aceste scrieri din tinereţe ar trebui revizuite. Aş prefera ca reeditarea operelor literare să se facă paralel cu scrierile critice şi beletristice. Bunăoară, *Maitrey* ar trebui să apară cam în acelaşi timp cu *India* şi *Şantier*; *Întoarcerea din Rai* şi *Huliganii*, concomitent cu *Oceanografie*, şi aşa mai departe.

Marin Sorescu: Sînt foarte comentate în străinătate scrierile dvs. Cum apreciaţi aceste comentarii?

Mircea Eliade: Mi-e greu să vorbesc despre succesul şi influenţa lucrărilor mele de istoria religiilor şi filozofie. Tot ce pot spune este că toate aceste cărţi au fost excelent primite de critici, că au fost încontinuu retipărite şi continuă să se retipărească în franceză, limba în care au fost scrise, şi că au fost traduse în unsprezece limbi, printre care japoneza, poloneza, neo-greaca şi toate limbile scandinave. Concepţiile pe care le-am apărat s-au impus astăzi în lumea întreagă, şi sînt discutate în cărţi ca aceea a profesorului Thomas Altizer, *Mircea Eliade and the Dialectics of the Sacred* (1965) sau în teza de doctorat despre *Mircea Eliade şi fenomenologia religiilor*, *Mircea Eliade şi concepţia Timpului*. Nu ştiu cîte din aceste cărţi şi teze de doctorat se găsesc în bibliotecile din ţară. Voi încerca să le expediez măcar la Biblioteca Academiei. După cum ştii, la Universitatea din Chicago, unde sînt „Sevell Albery Distinguished Professor" şi şeful departamentului de istoria religiilor, apare *History of Religions*, oarecum o continuare a revistei *Zamolxes*, pe care am publicat-o la Bucureşti şi Paris între 1938 – 1940. Şi tot pe temeiul lucrărilor mele ştiinţifice mi-a fost acordat titlul de *Doctor honoris causa* de către Yale University şi am fost ales membru al Academiei Americane. Dar să lăsăm pomelnicul „onorurilor" căci e lung şi melancolic...

Marin Sorescu: Proiecte?

Mircea Eliade: Lucrez, concomitent, la trei cărţi capitale, începute cu mulţi ani în urmă: o *Istorie a Religiilor*, din preistorie pînă la Nietzsche, care ar trebui să fie *opus magnum*, să încununeze o activitate de aproape 40 de ani; o *Istorie a Religiilor primitive* pe care o scriu în englezeşte; şi *De Zalmoxis à Genghis-Khan*, o istorie comparată a religiilor şi credinţelor populare din Dacia (şi în această lucrare încerc să utilizez materiale folclorice, alături de cele arheologice, pentru înţelegerea credinţelor religioase arhaice). Cu oarecare noroc, aceste trei cărţi ar putea fi încheiate în 4 – 5 ani. Deocamdată a apărut la New York şi Londra o lucrare de 640 pagini: *From Primitives to Zen* iar la primăvara va apărea la Chicago o carte de metodologie a Istoriei Religiilor. Din nefericire, ca şi în tinereţe, nu mai pot scrie literatură acum cînd am răspunderea celui mai mare departament de Istoria Religiilor din Statele Unite, decît în vacanţele de vară. Voi completa *Autobiografia* şi sper să termin un mic roman, început cu mulţi ani în urmă.

Texte şi imagini reproduse din: Mircea Eliade, *Memorii (1907 – 1960)*, ediţia a II-a revăzută şi indice de Mircea Handoca, Editura Humanitas, Bucureşti, 1997; „Vatra" nr. 6 – 7/2000, Târgu Mureş; „Caiete critice" nr. 1 – 2/1988; Mircea Eliade, *Despre Eminescu şi Hasdeu*, ediţie îngrijită şi prefaţă de Mircea Handoca, Editura Junimea, Iaşi, 1987; *Eminescu. Un veac de nemurire*, Editura Minerva, Bucureşti, 1991; Marin Sorescu, *Versuri inedite*, Editura Alma, Craiova, 2002.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

„Deasupra tuturor gloriilor efemere..."

Mircea ELIADE

Deasupra tuturor gloriilor efemere şi deşertăciunilor legate de patimile noastre omeneşti, un singur punct rămîne fix, neclătinat de nici o catastrofă istorică: geniul. Vechea Heladă a pierit de mult, dar geniul lui Homer, al lui Eschil sau al lui Platon a supravieţuit tuturor naufragiilor şi va supravieţui chiar dacă ultimul descendent al Greciei clasice va fi şters de pe suprafaţa pămîntului. Lumea medievală a dispărut de mult din istorie, dar opera lui Dante continuă să nutrească viaţa spirituală a milioane de cititori, din toate colţurile pămîntului. Dramele lui Shakespeare vor fi tot atît de proaspete şi tot atît de „adevărate" chiar cînd istoria Angliei va fi uitată pînă şi de ultimii descendenţi. Orice s-ar întîmpla în destinul românesc, oricîte dezastre şi suferinţe ne-au mai fost urzite, nici o armată din lume şi nici o poliţie, cît ar fi ea de diabolică, nu va putea şterge *Luceafărul* lui Eminescu din mintea şi sufletul românilor.

În dragostea neamului românesc pentru cel mai mare poet al său se desluşeşte setea de nemurire a comunităţii întregi. Un neam supravieţuieşte nu numai prin istoria sa, ci şi prin creaţiile geniilor sale. Dacă vechea Heladă n-ar fi avut decît istoria sa, şi n-ar fi avut geniile ei, de la Homer şi pînă la Plotin, astăzi am fi ştiut despre heleni cam tot atîta cît ştim despre sciţi, elamiţi sau iliri; adică, atîta cît sîntem obligaţi să învăţăm la şcoală (evident presupunînd că, fără patrimoniul spiritual helen, ar mai fi fost posibil sistemul european de educaţie, ceea ce e cu totul improbabil). Istoria este prin definiţie devenire, transformare continuă, în cele din urmă deşertăciune. Zadarnic încearcă un rege sau un despot să-şi clădească Statul pentru eternitate. O formă istorică, chiar dacă ar fi perfectă, este totdeauna precară; durează un anumit număr de ani, sau de decenii, şi apoi lasă locul unei alte forme istorice. Nici un fel de „eternitate" nu este îngăduită organismelor politice şi sociale. Singura „eternitate" acceptată de istorie este aceea a creaţiilor spirituale. Care, bineînţeles, reflectează şi specificul naţional al gintei creatorului, şi momentul istoric în care a

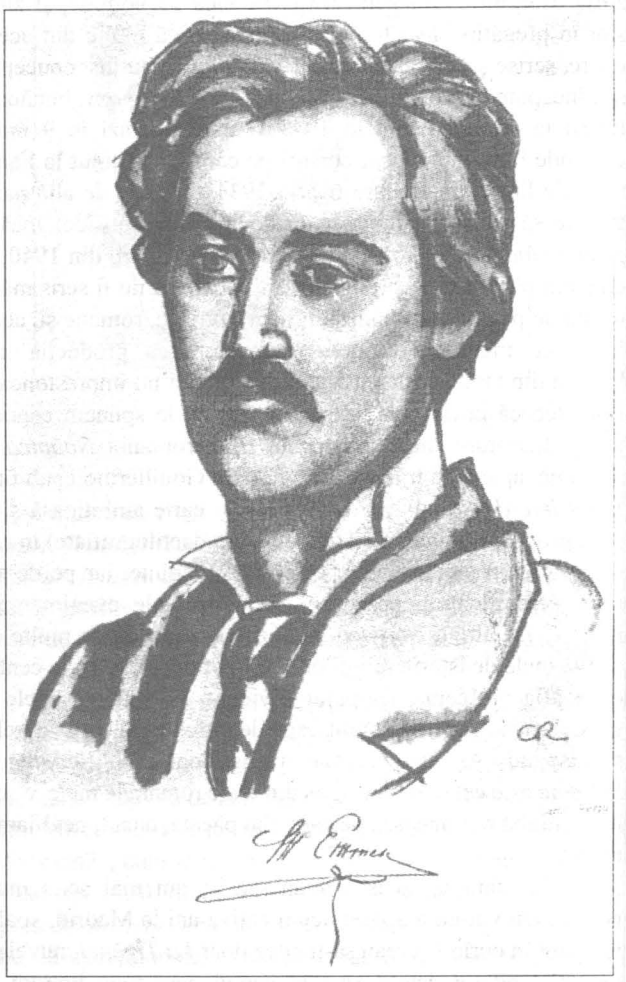

Desen de Camil Ressu

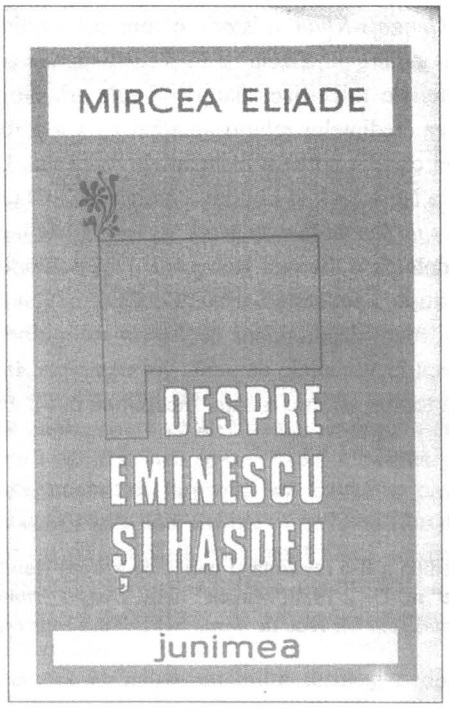

vieţuit acesta; le reflectează şi, am spune, le proiectează în „eternitate". Patetica luptă a Heladei cu perşii este încă actuală pentru lumea modernă, pentru că a cîntat-o Eschil. Au mai fost şi alte invazii, de o parte şi de alta a Mării Egee, dar despre ele ştim foarte puţin, pentru că n-a existat un Eschil care să le scoată din istorie şi să le fixeze în „eternitate".

Mai puţin patetic, neamul românesc simte că şi-a asigurat dreptul la „nemurire", mai ales prin creaţia lui Mihai Eminescu. Petrolul şi aurul nostru pot, într-o zi, seca. Grîul nostru poate fi făcut să crească şi aiurea. Şi s-ar putea ca într-o zi, nu prea îndepărtată, strategia mondială să sufere asemenea modificări, încît poziţia noastră de popor de graniţă să-şi piardă însemnătatea pe care o are de un secol încoace. Toate acestea s-ar putea întîmpla. Un singur lucru nu se mai poate întîmpla: dispariţia poemelor lui Eminescu. Şi cît timp va exista, undeva prin lume, un singur exemplar din poeziile lui Eminescu, identitatea neamului nostru este salvată. Istoria patetică a neamului românesc a fost „proiectată în eternitate" prin versurile unui poet care a suferit toată viaţa de sărăcie, uneori chiar de foame, şi a murit omorît de un nebun într-un ospiciu... Este o lecţie de modestie pe care însăşi istoria ne-o dă, nouă tuturora...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

A nu mai fi român!

Mircea ELIADE

Apărut, de curînd, o nouă modă printre tinerii intelectuali și scriitori: a nu mai fi români, a regreta că sînt români, a pune la îndoială existența unui specific național și chiar posibilitatea inteligenței creatoare a elementului românesc. Să ne înțelegem bine: tinerii aceștia nu depășesc naționalul pentru a simți și gîndi valorile universale; ei nu spun: „nu mai sînt român pentru că sînt înainte de toate om, și cuget numai prin acest criteriu universal și etern". Tinerii aceștia nu disprețuiesc românismul pentru că sînt comuniști, sau anarhiști, sau mai știu eu ce sectă social-universală. Nu. Ei, pur și simplu, regretă că sînt români și ar vrea să fie (o mărturisesc) orice altă nație de pe lume, chinezi, unguri, nemți, scandinavi, ruși, spanioli; orice, numai români – nu. S-au săturat pînă în gît de destinul acesta de a fi și rămîne români. Și caută prin orice fel de argumentare (istorică, filozofică, literară) să demonstreze că românii sînt o rasă incapabilă de gîndire, incapabilă de eroism, de probleme filosofice, de creație artistică, și așa mai departe.

Unul dintre ei se îndoiește atît de mult de realitatea unui neam românesc războinic, încît își propune să citească *Istoria Imperiului Otoman* a lui Hammer, ca să verifice dacă într-adevăr s-au luptat vreodată românii cu turcii și i-au învins! Altul crede că orice creier, care contează în istoria și cultura „românească", nu e de origine română. Cantemir, Kogălniceanu, Eminescu, Hasdeu, Conta, Maiorescu, Iorga, Pârvan etc., etc. – toți, dar absolut toți, sînt străini. Sînt slavi, ovrei, armeni, nemți, orice; dar *nu pot fi români*, românii nu pot crea, nu pot judeca; românii sînt deștepți, sînt șmecheri, dar nu sînt nici creatori, nici gînditori.

Dacă le pronunți vreun nume despre care se știe sigur că e românesc, au alte argumente. Este din Oltenia? Sînge sîrbesc. Este din Moldova? Moldova întreagă e slavizată. Din Transilvania? Sînge unguresc. Cunosc cîțiva moldoveni care spun cu mîndrie: „am sînge grecesc!"; sau „strămoșu-meu a fost rus". Singura lor șansă de a fi oameni adevărați este de a-și dovedi că originea lor nu este curat românească.

Nu cred că se află țară europeană în care să existe atîția intelectuali cărora să le fie rușine de neamul lor, să-i caute cu atîta frenezie defectele, să-și bată joc de trecutul lui și să mărturisească, în gura mare, că ar prefera să aparțină, prin naștere, altei țări.

Toți tinerii aceștia au de făcut obiecții neamului românesc. Mai întîi, spun ei, românii sînt deștepți și asta îi împiedică să aibă drame interioare, să cunoască profunzimile sufletului omenesc; îi împiedică să aibă probleme. Cine nu are probleme sufletești, cine nu capătă insomnii din cauza meditațiilor și agoniilor, cine nu e în pragul nebuniei și al sinuciderii, cine nu ajunge pentru zece ani neurastenic, cine nu urlă „Neant! Agonie! Zădărnicie!", cine nu se dă cu capul de pereți ca să afle „autenticitatea", „spiritualitatea" și „viața interioară" – acela nu poate fi om, nu poate cunoaște valorile vieții și ale culturii, nu poate crea nimic. Românii sînt deștepți – ce eroare! Unde poate duce deșteptăciunea? La ce-ți folosește faptul că poți cunoaște, superficial, realitatea – cînd îți lipsește facultatea de a imagina probleme, îți lipsește boala prin care poți întrezări moartea și existența, îți lipsesc înseși elementele dramei lăuntrice?

Tinerii aceștia sînt supărați pe neamul românesc pentru că românii nu au drame, nu au conflicte și nu se sinucid din desperare metafizică. Tinerii au descoperit o întreagă literatură europeană de metafizică și etică a desperării. Și pentru că desperarea este un sentiment necunoscut românului (care a rămas, împotriva atîtor erezii și culturalizări, drept credincios Bisericii Răsăritene), tinerii intelectuali au dedus stupiditatea iremediabilă a acestui neam. Tot ce nu se găsește în Pascal, în Nietzsche, în Dostoievski și în Heidegger – și toate aceste genii au elaborat o gîndire impenetrabilă structurii gîndirii românești – tot ce nu se găsește în nebunia unui biet om din Germania, în viziunile unui rus și în meditațiile unui catolic în veșnică îndoială, nu înseamnă nimic, nu are o valoare filozofică, nu are valoare umană.

Alimentați de lecturi europene, mimînd drame europene, voind cu orice preț o spiritualitate care să semene chiar numai exterior cu spiritualitatea occidentală sau rusă – tinerii n-au înțeles nimic din geniul acestui popor românesc, bîntuit de atîtea păcate, avînd nenumărate lipsuri, dar strălucind totuși cu o inteligență și o simțire proprie. Tinerii au reacționat împotriva curentului de acum zece – doisprezece ani, pornit de la „Gîndirea" și „Ideea Europeană" (Pârvan, Lucian Blaga, Nae Ionescu, Nichifor Crainic; originile sînt tot în cursurile și publicațiile lui N. Iorga), care proclamase „autohtonismul", „specificul etnic" în artă și în gîndire și încercase cea dintîi filosofie ortodoxă prin crearea tipologiei românești. Cauzele acestei reacțiuni (care a început prin a fi pur spirituală, pentru a ajunge în deplin nihilism, negație a istoriei, relativism în cultură, disoluția conceptelor critice etc.) sînt mult prea interesante și prea aproape de noi ca să nu ne încumetăm să le discutăm în acest articol. De altfel, nici n-am încercat aici să cercetăm întreg fenomenul „a nu mai fi român", ci numai să denunțăm cîteva din aberațiile ultimei mode intelectuale.

Acei care desperează de destinul de a se fi născut români, judecă strîmb meritele și defectele poporului. Ei vor problematici, îndoieli, eroism – iar poporului român îi e cu totul străină îndoiala și despre eroi are o concepție cu totul familiară. Pentru un tînăr intelectual, *credința* și *îndoiala* au valoare filosofică, deschid căile meditației, pun probleme; pentru un țăran român nu există îndoială, el crede firesc („așa cum curg apele, cum cresc florile"), fără „probleme" (țăranul român este realist; vezi colecțiile de proverbe ca să înțelegi cum a reacționat el contra încercărilor de idealism, de criticism, aduse de popoarele cu care a intrat în legătură).

Intelectualii au despre *eroi* o concepție morală sau magică; și într-un caz și în altul, ei judecă individualist, iar la limită, demoniac. Am arătat în altă parte ce cred românii despre eroii neamului; ceea ce cred și despre personajele biblice și apostolice: că trăiesc într-un rai ca un plai românesc, se gîndesc la nevoile lor familiare, ca și în viață, coboară pe pămînt în ceasuri grele, stau de vorbă cu oamenii într-un limbaj familiar etc. Eroii așa cum sînt înțeleși de popor și eroii așa cum sînt închipuiți de intelectualii tineri – nu au nimic de a face între ei. Unii au un eroism pe care li-l dă viața asociată, ceilalți concep un eroism etic, de probleme, de drame și conflicte.

Apoi, tinerii intelectuali judecă întotdeauna un popor prin ce creează, nu-l judecă prin ceea ce este, prin supraviețuirea lui. A „crea" este o concepție individualistă; a fi, așa cum a lăsat Dumnezeu, este adevărata axă a „spiritualității" poporului; nimic nu se creează, nimic nu se face; lucrurile vin și pleacă, lucrurile se *întîmplă*. Dar aceasta este o problemă prea complicată pentru a o rezolva aici.

Este adevărat că poporul românesc suferă de multe păcate, este adevărat că ne lipsesc multe axe – dar aceasta e condiția noastră umană, acestea sînt posibilitățile noastre de a atinge universalitatea. Putem pleca de la ele sau le putem ignora pur și simplu. Dar nu e nici cavaleresc, nici eficace – să ne fie rușine că ne-am născut români, numai pentru simplul motiv că nu găsim în valențele românești ceea ce vrea Chestov sau Dostoievski.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii de altădată

Arhive bucureștene

Victor Antonescu

Georgeta FILITTI

Spiritul partizan care a dominat ani de zile restituirea istoriei moderne a României a făcut ca o serie de personalități să fie ignorate ori abia să se vorbească de ele – când nu se putea altfel. Este şi cazul lui Victor Antonescu, diplomat şi ministru în mai multe rânduri şi în acelaşi timp cetățean serios implicat în rosturile județului natal, Teleorman. Viața sa este pilduitoare în sine pentru felul cum se formau odinioară oamenii destinați scenei publice. Studiile temeinice, mai totdeauna făcute în străinătate, practica îndelungată în administrațiile naționale, apoi ascensiunea răbdurie în lumea diplomatică explică de ce generația care a făcut România Mare, apoi a consolidat-o în cei 20 de ani dinaintea celui de al doilea război mondial, s-a impus atât pe plan intern, cât mai ales în sfera relațiilor internaționale.

Victor Antonescu a devenit doctor în drept în 1895 şi curând a ajuns supleant la Tribunalul Ilfov. Concomitent ține cursuri de economie politică şi statistică la Şcoala specială de finanțe. Peste numai un an e suplinitor la catedra de drept civil a Facultății de drept din București. În 1908 e director în Banca Națională iar în 1914, ca jurist, redactează actul de deces al regelui Carol I. Participă la consiliile de coroană din 1914 (privind disputa angajării României în război – de partea Puterilor Centrale ori a Antantei) şi 1916 (când România s-a raliat Angliei, Franței şi Rusiei).

În timpul primului război mondial, Victor Antonescu a fost ministrul țării la Paris, ministru plenipotențiar la tratativele de pace şi din nou ministru în capitala Franței. E un răstimp agitat, plin de imprevizibil când V. Antonescu e deosebit de activ. Ziaristul francez Jules Meulemans îi făcea, în 1923, acest portret măgulitor: „latin né sur les bords du Danube, notre ami d'instinct est un parisien d'adoption" („Revue diplomatique", mai 1923).

Arhiva sa, păstrată la Biblioteca Națională, fondul St. Georges, oferă informații interesante despre ce însemna statutul de diplomat, implicarea, ceas de ceas, în cele mai grave sau bizare împrejurări, ca şi reacția rapidă – condiția esențială a succesului unui astfel de reprezentant.

Ne oprim la câteva momente consemnate în agenda sa, în memorii (msse.) ca şi în actele oficiale din arhivă.

În 1917 înființează Biroul român de presă la Paris, iar peste doi ani, în 1919, gestionează milionul acordat de primul ministru I.I.C. Brătianu pentru susținerea acestui oficiu. Era vorba nu doar de o acțiune a românilor, ci şi de captarea ziariştilor francezi căci, aşa cum constata V. Antonescu, „SUA şi Anglia erau ostile României la conferința de pace". De aceea, el cere guvernului invitarea a 30 membri ai acelui *Groupement des journalistes alliés* timp de trei zile în România pentru „o publicitate interesantă". Să observăm că ziariştii francezi erau des întâlniți la uşa lui, dornici „să facă reclamă României", cum era Adolphe Brisson de la „Annales". Ministrul sugerează şi alte forme de cunoaştere a României în

„capitala diplomatică a lumii": broşuri informative, buletine cotidiene, spectacole (cu opereta *Baba Hârca*!), deschiderea unui restaurant românesc, influențarea unor personalități proeminente ş.a. Ba nu ezită să intervină chiar în spusele lui Ionel Brătianu, cunoscut pentru intransigența manifestată atunci la Paris dar care se dovedea neavenită în raport cu marii decidenți ai conferinței de pace. Aşa „suprimă mult" din interviul acestuia unde critica fără menajamente SUA şi Serbia. În acest context el propune, de altfel, înființarea unui birou de presă la New York, tocmai pentru sensibilizarea opiniei publice americane relativ la realitățile românești. Că era stringentă nevoie în acest sens o dovedeşte şi scrisoarea lui Orghidan, aflat acolo. El semnala situația imposibilă a celor 100.000 de „români americani" apărută după război. Aceştia erau puşi în situația de a deveni cetățeni americani (acțiune susținută de autoritatea gazdă întrucât mâna de lucru era deficitară) sau de a se întoarce în patrie. Dar 85% din ei erau transilvăneni încât, şi într-un caz şi în altul, aveau nevoie de paşapoarte – cele de până atunci, austro-ungare, încetându-şi valabilitatea. În vreme ce sârbii, italienii, cehii – cetățeni ai statelor succesorale constituite după dezintegrarea monarhiei bicefale, primeau paşapoarte noi de la legațiile respective, reprezentanța noastră la New York refuza acest lucru. Ardelenii apelaseră, în disperare, la legația Suediei care în timpul războiului gira se interesele cetățenilor austro-ungari, dar aceasta era o soluție greoaie. În plus, trebuiau gândite rapid curse de vapoare cu destinația Constanța care să facă față valului de emigranți dornici să se întoarcă acasă.

Victor Antonescu era asaltat şi de cererile stăruitoare ale diferitelor organizații evreieşti în legătură cu drepturile politice solicitate de coreligionarii lor din România. În ciuda

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

faptului că problema fusese soluționată absolut echitabil prin lege, apeluri frecvente se regăseau pe masa diplomatului, ca de pildă cel al Uniunii asociațiilor culturale izraelite din Franța și Algeria.

Ministrul s-a implicat și efectiv, cu riscul vieții, în clipe dramatice ale războiului când, îmbrăcat în uniformă de căpitan francez, a zburat cu avionul de la o bază a generalului francez Franchet d'Esperay de la Salonic la Iași ca purtător al unui mesaj legat de cooperarea militară româno-franceză. Pentru acest gest și pentru întreaga activitate desfășurată în timpul războiului a fost decorat cu *La Croix de Guerre* și *Légion d'honneur* (1918) și cu *Coroana României* în grad de mare ofițer (1919).

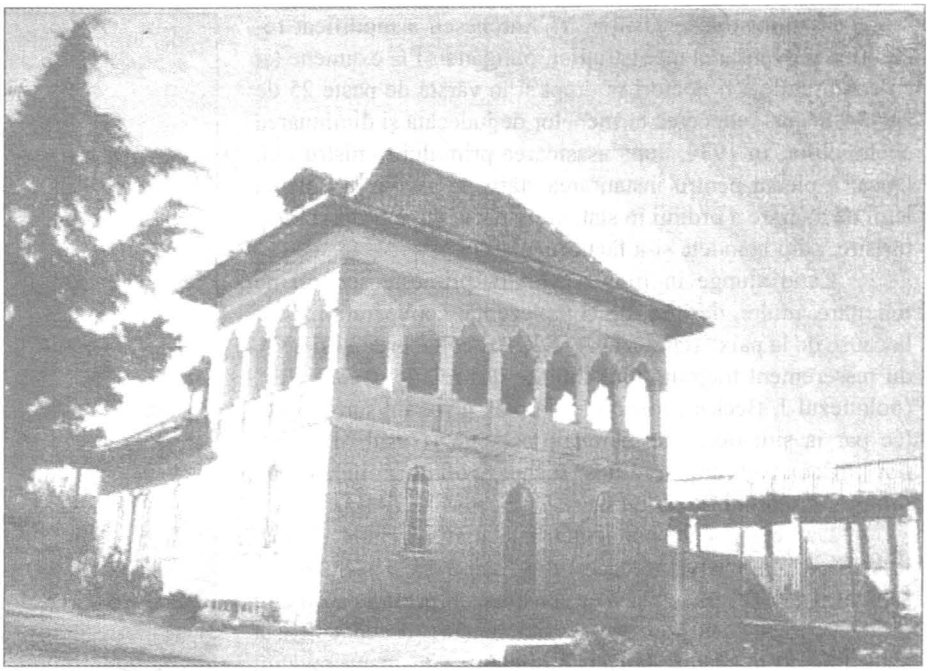

Conacul Antonescu

Văzându-l pe acest om de aspect jovial, „la vivante preuve des origines latines de sa patrie", înțelegi prietenia româno-franceză – scria admirativ jurnalistul de la „Revue diplomatique" amintit mai sus.

Uneori diplomatul trebuia să facă față și unor situații penibile. În 1922 senatorul francez Kerguezac, aflat în simplonul București – Paris, e jefuit și reclamă ministrului nostru la Paris. În reclamație sugera să fie urmăriți telalii noștri (sic!) deoarece, după ce și-a consultat croitorul parizian, putea spune că toate piesele componente ale costumelor sale aveau etichete în interiorul buzunarelor (poate tocmai pentru o asemenea eventualitate). Ministrul a dispus despăgubirea francezului cu 5.000 franci.

O misiune solicitantă a constituit-o organizarea vizitei perechii regale române în țările iberice, Italia și Franța.

În Portugalia, purtătorii de rentă românească nu primeau dividendele în moneda țării lor; în Spania, regele refuza s-o aducă pe infanta Beatrix din străinătate, cum ceruse regina Maria; italienii condiționau vizita regală de încetarea exproprierii bunurilor lor din România. În fine, vizita în Franța trebuia să aibă loc la 15 zile după cea a suveranilor sârbi „pentru reușita primirilor și efectul asupra maselor". În plus, principele Carol, care voia să vină și el în vizită oficială în Franța, trebuia ținut acasă, după sfatul ministrului Nicolae Mișu de la Londra, până la întoarcerea regelui.

Episodul vizitei regale în Franța e amplu cuprins în arhiva lui V. Antonescu. El debutează cu ceea ce s-ar putea numi „sarabanda decorațiilor". Câteva zeci de telegrame schimbate cu ministrul de Externe I.G. Duca, ce și cui se cuvin aceste însemne, nu neapărat de recunoaștere a unor virtuți oarecare ci de satisfacere (sau nu) a unor orgolii, contracarare de gesturi similare ale altor state ș.a. Astfel, italianul Peretti de la Rocca, deși primise cordonul *Stelei României*, urma să fie redecorat deoarece la Conferința de pace „ne ținuse partea în ceea ce privește chestiunea Basarabiei". În schimb, primarul din Strasbourg, inamic personal al generalului Berthelot, nu primea nimic din pricina opoziției acestuia. Tot generalul francez a făcut programul vizitei la cimitirul Soulzmatt (Val du Pâtre) din Alsacia, unde își dormeau somnul de veci 1.700 de foști prizonieri în lagărele germane. Fusese inaugurat din inițiativa reginei Maria și îngrijit de *Comité des tombes* și de municipalitățile din Mulhouse și Soulzmatt. Invitația Universității din Strasbourg de a-i proclama doctori *honoris causa* pe suveranii României fusese refuzată de aceștia, dar au acceptat marea medalie de aur a Universității.

Victor Antonescu a trebuit să mai urmărească atent când se poartă decorațiile, unde vor fi găzduiți aghiotanții, doamnele de onoare, numărul de locuri disponibile la dineuri, recepții, primiri în gări, inscripționarea bagajelor cu etichetele hotelului parizian *Crillon – M.A.E. România*, aducerea automobilelor la gară pentru transbordarea imediată a bagajelor etc. etc.

Din perioada când a fost acreditat la Societatea Națiunilor se păstrează sute de telegrame privind starea conflictuală cu Ungaria, situația din Grecia (cu „politica nefastă a lui Venizelos", mânat de „interese meschine și personale").

Liberal activ, V. Antonescu a fost, după război, pe rând, ministru de Finanțe, de Justiție și apoi, ca înlocuitor al lui Nicolae Titulescu, titularul Externelor. Arhiva cercetată de noi oglindește destul de palid această perioadă (1923 – 1937), materialele esențiale aflându-se probabil în fondurile ministerelor de resort.

În 1923, ca ministru de Finanțe, V. Antonescu era tămâiat de presa franceză, și odată cu el și România, „prima victimă a trădării ruseși", care însă a rămas un „indéfectible allié de la France". Mai mult, zvonurile despre o revoluție la București nu se confirmau, România fiind una din țările „le plus à l'abri des troubles sociaux" și asta deoarece elementul țărănesc împroprietărit era o garanție de stabilitate politică. Bugetul era echilibrat, finanțele asanate, căile ferate refăcute, exportul de cereale înfloritor iar Constituția rămânea un exemplu pentru europeni...

Motivația laudelor apare abia la sfârșit: obligațiile românești erau plasate în Franța, împrumuturile pentru refacerea postbelică se operau tot acolo, iar înarmarea se făcea, deja, din aceeași direcție, chiar dacă era vorba de mult material bun de reformă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Ca ministru de justiție, V. Antonescu a modificat recrutarea și avansarea magistraților, obligându-i la examene (și cu condiția de a fi doctori în drept și în vârstă de peste 25 de ani). A dispus reducerea termenelor de judecată și diminuarea cheltuielilor. În 1934, după asasinarea primului ministru I.G. Duca, a pledat pentru instaurarea stării de asediu și votarea legii de apărare a ordinii în stat, chiar dacă, după propria mărturisire, „din blândețe și-a făcut regula vieții".

Când ajunge în fruntea M.A.E. primește scrisori de felicitare, multe, desigur, de complezență: „coopération pour la cause de la paix" (englezul A. Eden); „collaborer à l'oeuvre du resserement toujours plus intense des relations cordiales" (polonezul J. Beck); „consolider la paix générale surtout dictée par la situation internationale actuelle" (rusul M. Litvinov); „deux pays amis et alliés" (cehul Crofta); „collaboration intime..." (sârbul Stoiadinovici).

Dar coșul corespondenței sale mai cuprinde și note informative împotriva predecesorului său. Așa, Th. Solacolu, „spion al lui Titulescu" și fost consilier de presă la Roma, e înfățișat drept „cea mai desăvârșită putoare de când există atașați de presă", leneș, intrigant, prieten cu dușmanii regelui. Aceleași vorbe nestăpânite despre Șt. Nenițescu, fost atașat de presă la Haga, purtătorul unui articol scris de N. Titulescu (în aprilie 1937, și care își zicea „marele Titulax").

În aprilie 1937, publicistul francez Albert Mousset, de la „Affaires étrangères", definea politica externă românească în timpul ministeriatului lui V. Antonescu ca fiind dominată de apărarea păcii și a hotarelor. În acest sens, solidaritatea cu aliații din Mica Înțelegere și Înțelegerea balcanică reprezenta o conduită loială și prudentă unde aliațele și prieteniile verificate ale țării nu aveau să fie sacrificate pentru construcții „de pure oportunité diplomatique".

* * *

Victor Antonescu dovedește un interes constant pentru locurile natale și primăria Alexandriei decide să-l proclame, la 8 mai 1937, cetățean de onoare. După ce înșiră cu lux de amănunte toate realizările liberalilor din urbe în ultimii trei ani, primarul Al. Colfescu pomenește gesturile de generozitate ale ministrului: oferise 1,5 milioane lei pentru construirea teatrului care urma să-i poarte numele; apoi donase 2,5 ha școlii din Vitănești (unde era moșia familiei). Acolo construise deja școala, biserica cu clopotniță, dispensarul, primăria, capela din cimitir.

Și regele Carol al II-lea prețuise faptele ministrului, decorându-l cu „Răsplata muncii pentru construcții școlare" cls. I (1939).

Nu putem încheia frunzărirea arhivei fără a aminti un dosar curios, cu valoare de simbol pentru climatul din provincia românească în timpul alegerilor. E vorba de un raport al prefectului adresat în 1933 ministrului de Justiție V. Antonescu prin care declară că alegerile s-au desfășurat „în bună ordine și deplină libertate".

Opoziția era de altă părere.

Avocatul Blaciotti reclamase că majoritatea primarilor P.N.Ț. au fost arestați, la fel mai mulți votanți (la Roșiorii de Vede). S-au impus restricții de circulație, s-au rupt afișe; polițistul Dron amenința lumea cu pistolul iar bandele de bătăuși instauraseră „un sistem de îngrozitoare teroare".

Panait Tulliu se adresase regelui: consilierii P.N.Ț. au fost arestați „chiar în satul domnului ministru de Justiție", ca

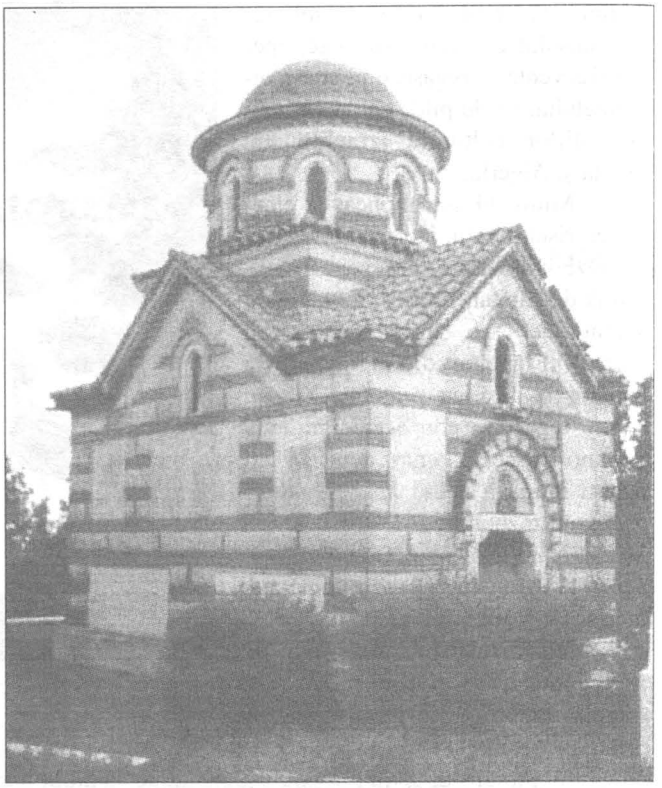

Capela Antonescu

și în satele Pielea, Margareta, Mărzănești, Putinei, Udupu, Tătărești, Zlotești. În total, 150 de consilieri fuseseră reținuți și bătuți.

Prefectul, în replică, amintea că cei doi reclamanți trăseseră cu pistolul din holul hotelului *Predescu* în 20 de alegători liberali și că nu aveau permis de port-armă.

Pentru incidentul de la Roșiorii de Vede s-a păstrat declarația șefului de stație Țenescu: 52 călători fuseseră dați jos din tren deoarece circulau fără bilet (doar cu cartea de alegător). Un Enăchescu plătise 6.500 lei pentru ei. Binedispuși, cei astfel miluiți „răcniseră: bani de la Skoda!" (În epocă era în plină desfășurare scandalul cu armamentul cumpărat de la fabrica cehoslovacă Skoda unde erau implicați cu uriașe comisioane și mulți români.) Banii oferiți ajunseseră pentru 11 persoane. Apoi 5 nu aveau nici un fel de acte, 19 fugiseră, 24 au fost reținuți iar ultimilor 14 „le-au fost dresate acte". Dincolo de aceste incidente, județul Teleorman înfățișa următoarea structură electorală: 78.986 alegători înscriși; 67.888 voturi exprimate; 1.781 voturi anulate. Voturile s-au împărțit astfel: P.N.L. I.G. Duca – 36.182, O. Goga – 6.414; P.N.Ț. – 11.256, dr. N. Lupu – 1.596, G. Brătianu – 3.951, Al. Averescu – 1.686, A.C. Cuza – 2.381, C. Argetoianu – 1.040, Gr. Iunian – 1.055, Gr. Forțu – 430; independenți – 136.

Lăudat de mulți, criticat de titulescieni ca un om politic șters, Victor Antonescu a rămas până azi în conștiința conjudețenilor săi ca un generos donator. Doar biserica ridicată pe moșia sa Vitănești (copie a Stellei Maris de la Balcic a reginei Maria), unde e înmormântat alături de soție, mai amintește azi de iscusitul diplomat, de „animatorul și galvanizatorul" cum l-a numit cineva, care – unde s-a aflat – a clădit, a îndreptat, a întins punți între oameni, rămânând în toate eficient, egal cu sine însuși și mereu devotat intereselor românești.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Patrimoniu

Din colecțiile Bibliotecii Metropolitane București

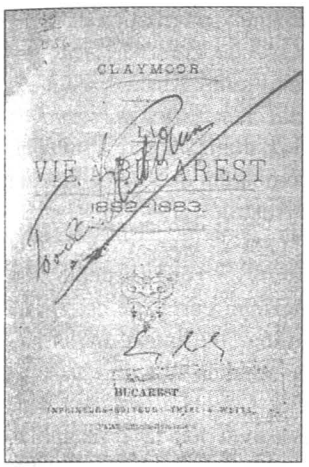

CLAYMOOR, ***La vie à Bucarest 1882 – 1883***
Imprimeurs-Editeurs Thiel & Weiss, Bucarest

Décembre s'en va emportant avec lui l'année 1881. Nous voici déjà au seuil de l'année qui se lève. Illusion pour les uns, réalité pour les autres. Pour le riche il n'est question que d'étrennes; il discute longuement ce grave sujet: acheter, donner, et recevoir. Pour le pauvre, c'est le désespoir, la faim et le froid...

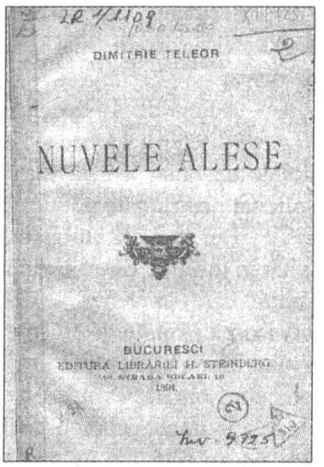

Dimitrie TELEOR, ***Nuvele alese***
Editura Librăriei H. Steinberg, Bucuresci, 1894

Mă întorceam în București după o vacanță de câteva zile. În vagonul de clasa II înghețasem cu desăvârșire și așteptam sosirea trenului în gara Filaret cu mare nerăbdare. Eram posomorât. Numai gândindu-mă la locuința mea goală, tristă și înghețată mă cuprindeau fiori. Nu se făcuse în odăița mea din strada Silfidelor foc de zece zile...

G. I. IONNESCU-GION, ***Portrete istorice***
Editura Librăriei H. Steinberg, Bucuresci, 1894

Tabla de materie: Vornicul Alecu Beldiman, Doctorul Constantin Caracaș, Constantin Năsturel Herescu, Ion Maiorescu, Doctorul Obedenaru, Dora d'Istria, Julia B. P. Hasdeu, C. A. Rosetti, Ion Brezoianu, George Sion.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Metropole europene

Valenţele europene ale Unirii de la 1859

Florin PREDA

Puternicul curent unionist existent în rândul românilor în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea, precum şi interferarea intereselor Marilor Puteri în sud-estul Europei au făcut ca Unirea Principatelor Române să devină o problemă europeană. Ea a fost discutată la *Congresul de pace de la Paris* (1856), care punea capăt Războiului Crimeei (1853 – 1856). Cele şapte puteri prezente la Paris (Franţa, Anglia, Rusia, Imperiul Otoman, Prusia, Regatul Sardiniei şi al Piemontului, Imperiul Habsburgic) au avut atitudini diferite, dictate de propriile interese: în favoarea Unirii s-au pronunţat Franţa, Rusia, Prusia, Sardinia, Anglia, iar împotrivă s-au declarat Austria şi Turcia.

Bazându-se pe prevederile Congresului, românii au conceput un abil joc diplomatic, care în final trebuia să aducă împlinirea dorinţei de unire.

Adunările ad-hoc, cuprinzând reprezentanţi aleşi din diverse categorii sociale (inclusiv ţărani), au exprimat în 1857 voinţa de unire a Principatelor sub un principe străin şi au solicitat neutralitate politică internaţională.

Dar puterile europene întrunite la Paris în 1858 pentru a lua în discuţie cererile Adunărilor ad-hoc au adoptat o *Convenţie* care prevedea o unire formală: statul urma să se numească *Principatele Unite ale Moldovei şi Valahiei*, fiecare având domn şi instituţii proprii; se înfiinţau instituţii comune precum Comisia Centrală de la Focşani, care elabora proiecte de legi în interes comun, Înalta Curte de Justiţie şi Casaţie; se prevedeau principii de organizare şi modernizare a viitorului stat (separaţia puterilor în stat, desfiinţarea privilegiilor de clasă, egalitatea în faţa legii ş.a.). Aşadar, Convenţia de la Paris nu împlinea, dar nici nu anula speranţa de unire a Principatelor Române.

Pentru înfăptuirea Unirii Principatelor, a fost identificată, sub forţa împrejurărilor, o soluţie care respecta Convenţia şi punea puterile europene în faţa faptului împlinit. Astfel, Adunările elective de la Iaşi şi Bucureşti au ales ca domn aceeaşi persoană, pe Alexandru Ioan Cuza (la 5 ianuarie 1859 în Moldova şi la 24 ianuarie în Ţara Românească). Se îmbinau astfel cu abilitate două căi: cea plebiscitară – susţinerea de către populaţie, atât în mod direct, cât şi prin reprezentanţii aleşi în cele două Adunări elective, şi cea diplomatică – respectarea prevederilor Convenţiei. 24 ianuarie a devenit ziua Unirii Principatelor şi a formării statului naţional modern român.

Actul de la 24 ianuarie 1859, inaugurând politica faptului împlinit, a reprezentat, practic, o încălcare a dispoziţiilor Convenţiei de la Paris. Salutat cu căldură de opinia publică de pe continent, el a fost apreciat de către diplomaţi ca reprezentând „o nouă şi gravă *complicaţie*" internaţională şi a determinat o reacţie contradictorie; acceptată de către Franţa, Rusia, Sardinia şi Prusia, primită cu *rezervă prudentă* de guvernul englez, dubla alegere a lui Al. I. Cuza a fost combătută de Poartă, căreia i s-a asociat şi Austria.

Austria şi-a manifestat direct opoziţia, în timp ce Turcia aştepta deschiderea conferinţei europene convocată pentru a examina chestiunea dublei alegeri. Lucrările acesteia s-au deschis la 27 martie/7 aprilie 1859. La cea de-a doua şedinţă, care a avut loc la 1/13 aprilie, cele cinci puteri favorabile (Franţa, Anglia, Rusia, Sardinia şi Prusia) au hotărât să ceară Turciei recunoaşterea faptului împlinit. Izbucnirea războiului franco-sardo-austriac, la 14/26 aprilie, a determinat Austria ca, la 2/14 mai, să reia legăturile cu guvernul român; actul însemna recunoaşterea de facto a dublei alegeri.

Ostilităţii Porţii şi ameninţării armate Al. I. Cuza i-a răspuns prin decizia adoptată, la 14/26 aprilie, de a se concentra armata Principatelor în tabăra de la Floreşti, lângă Ploieşti, la jumătatea distanţei între Carpaţi şi Dunăre, pentru a preveni o invazie a trupelor turceşti şi a exercita, totodată, presiuni asupra trupelor imperiale, ameninţând oarecum teritoriul transilvan.

Poarta, la rândul ei, a fost constrânsă să facă concesii în faţa majorităţii puterilor favorabile, dar a ţinut a-şi manifesta ostilitatea profundă, elaborând două firmane şi formulând condiţii inacceptabile. În conformitate cu acestea, Al. I. Cuza era îndatorat să se prezinte imediat la Constantinopol, pentru învestitură; situaţia creată în Principate era acceptată numai pe timpul domniei lui Cuza. După aceea, urma să se revină la dispoziţiile Convenţiei. Poarta îşi rezerva dreptul ca, în cazul unei noi şi persistente violări a actului internaţional, să ajungă până la intervenţia armată, cu scopul de a restabili ordinea, în cuprinsul dispoziţiilor Tratatului şi al Convenţiei de la Paris. La opoziţia domnitorului, hotărât să-şi recheme delegaţiile de la Constantinopol şi să renunţe la asentimentul Porţii, sub presiunea Puterilor, de teama consecinţelor, guvernul otoman a fost silit să renunţe la clauzele privind intervenţia armată, numirea caimacamilor şi venirea imediată a domnitorului la Poartă. După ce, la ultima şedinţă a conferinţei, care a avut loc în 26 august/7 septembrie, Turcia şi Austria au recunoscut îndoita alegere, firmanele de învestitură au fost remise la 3/15 şi 3/20 octombrie 1859. Ceremonia s-a desfăşurat într-un cadru restrâns, discret, menit să sublinieze caracterul auxiliar, subsidiar, lipsit de importanţă al învestiturii, care consacra doar un act săvârşit prin voinţa poporului.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

24 ianuarie 1862 – 24 ianuarie 2007

145 de ani de la declararea Bucureştilor Capitală a României

Ana Maria ORĂŞANU

Primită cu nețărmurit entuziasm de români, Unirea de la 24 ianuarie 1859 a constituit ulterior obiectul unor îndelungate și asidue tratative diplomatice în vederea recunoașterii pe plan internațional, încât, abia la 11 decembrie 1861, domnitorul Al. I. Cuza afirma prin *Proclamația către popor*: „*Unirea este înfăptuită. Naționalitatea Română este întemeiată. Acest fapt măreț (...) s-a recunoscut de Înalta Poartă și de puterile garante (...). Alesul vostru vă dă astăzi o singură Românie*".

Consecință imediată a fost deschiderea la București, pe data de 24 ianuarie 1862, a primului Parlament al României. Ședința solemnă reunea membrii fostelor Adunări obștești din Țara Românească și Moldova, precum și personalitățile vieții publice. În fața lor, Cuza a declarat unirea definitivă a Principatelor; de la acea dată, țara avea un singur parlament, un singur guvern – cabinetul condus de Barbu Catargiu, și o singură capitală – orașul București.

Această ultimă prevedere concretiza propunerea lui M. Kogălniceanu din 1 octombrie 1859, când susținuse în fața Comisiei Centrale a Principatelor Unite că *orașul București este de secole făcut să fie Capitala României*, aducând argumente de ordin politic, economic, dar și comunitar.

Ziua de 24 ianuarie 1862 reprezintă, așadar, o dată memorabilă în istoria Bucureștilor. Vechea capitală valahă devenea oficial Capitala României, iar noul statut fundamenta întreaga evoluție ulterioară a orașului.

Prin aplicarea Legii comunale din 1864, elaborată după model francez, admnistrația publică locală s-a reorganizat. La 31 martie 1864, orașul București devenea comună urbană a județului Ilfov. În același an, pe data de 7 august, se înființa *Primăria orașului București*, conducerea revenind primarului ales și Consiliului Comunal. Primul primar bucureștean a fost Barbu Vlădoianu. La 18 noiembrie 1864 s-a aprobat proiectul privind stema Capitalei. Reprezentarea heraldică îl cuprindea pe Sf. Dimitrie, protectorul orașului, care, împreună cu deviza *Patria și dreptul meu* (1867), vor rămâne pentru mult timp însemnele definitorii. (în imagine)

Programul amplu al reformelor inițiate de Cuza a influențat direct dezvoltarea orașului. Pentru unificarea admnistrativă și organizarea modernă a statului, pentru activitățile din domeniul economic, dar și pentru învățământ, cultură, sănătate și servicii militare au fost necesare instituții noi cu sedii corespunzătoare. Orașul s-a înnoit profund sub aspect instituțional, și-a sporit populația, de la cca. 121.000 locuitori în 1860 la cca. 160.000 în 1866. Din punct de vedere constructiv, urbanistic și edilitar, ritmul dezvoltării nu a fost însă la fel de spectaculos.

Bucureștii lui Cuza Vodă, cum se cuvine să numim perioada anilor 1859 – 1866, relevă, în coordonate generale, expresia urbană de la mijlocul secolului al XIX-lea. Patrimoniul vechilor ziditi voivodale, dominate de silueta Turnului Colței, fusese afectat de calamități în perioada 1802 – 1847. Unele construcții au fost refăcute, altele au dispărut. Podul Mogoșoaiei era principala arteră și amplasamentul celor mai elegante edificii, precum Palatul Domnesc, Palatul Știrbey, Casa Ghica ș.a. Teatrul Național, inaugurat în 1852, își păstra faima europeană prin calitatea arhitecturii și a instituției în sine. Dealul Mitropoliei, cu Biserica Mitropolitană și sediul Parlamentului, rămânea un loc public cu puternice tradiții comunitare. Se edificau locuințe elegante, precum cea a lui Cezar Liebrecht și casa Eliad din strada Mircea Vodă.

O zonă urbană nouă se configura pe locul fostului colegiu Sf. Sava, prin construirea Palatului Universității început în 1857 și deschiderea Bulevardului din fața sa (1860).

În 1864 s-au înființat Universitatea, Muzeul Național de Antichități, Conservatorul de muzică și Școala de Belle-Arte, toate constituindu-se ca importante evenimente în cultura și învățământul românesc din vremea lui Cuza.

În 2007 se aniversează 145 de ani de când Bucureștii au devenit Capitala României și de asemenea, se inaugurează existența orașului ca metropolă a UE.

Așadar, Bucureștii se alătură capitalelor statelor fondatoare: Paris, Berlin, Roma, Amsterdam, Luxemburg și Bruxelles (1952) și, respectiv, cele care au aderat ulterior: Dublin, Londra, Copenhaga (1973), Atena (1981), Madrid și Lisabona (1986), Helsinki, Stockholm și Viena (1995), Varșovia, Praga, Bratislava, Budapesta, La Valleta, Nicosia, Riga, Vilnius, Tallin, Ljubliana (2004) și Sofia (2007).

Orașul duce cu sine identitatea istorică și culturală a țării și a națiunii. Depinde de toți românii, dar mai ales de toți bucureștenii, care va fi imaginea sa europeană și, mai ales, cum va fi promovată.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Istoria cărții

PLUTARH
Vieţi paralele

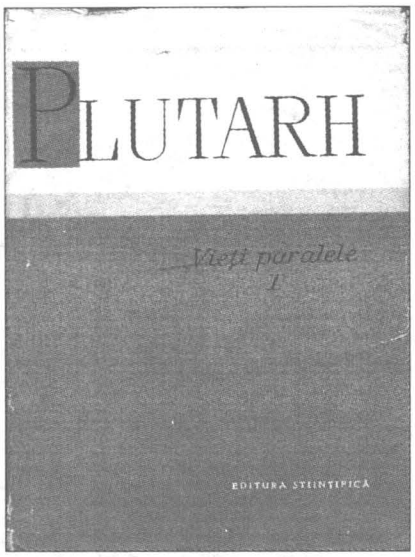

Plutarh s-a născut la Cheroneea, în Beoţia, către anul 46 al erei noastre... În Cheroneea a căpătat Plutarh primele impresii şi idei asupra naturii şi vieţii. Aşezată pe partea de nord a înălţimii Thurion, sub creasta Petrahos, la nord-vest de Lebadeea, în Beoţia, Cheroneea dădea locuitorilor, prin poziţia sa geografică, putinţa de a privi înspre apus cum se ridică falnic Parnasul, nimbat de atîtea legende străvechi...

Pe cînd era Plutarh copil, la cîrma imperiului roman se găsea Claudius, pentru ca nu după mult timp să-i urmeze Nero, pe care autorul Vieţilor paralele *a avut prilejul să-l vadă în anul 66 e.n., pe cînd împăratul roman făcea o vizită în Grecia, iar Plutarh se găsea la studii la Atena.*

Plutarh a avut astfel prilejul să mediteze mai adînc asupra realităţilor politice ale vremii sale...

Atena, lipsită de independenţa economică şi politică, rămăsese un centru cultural, vestit mai ales prin filozofie şi oratorie. În general, Grecia ajunsese, în mare măsură, să fie un vast muzeu, ai cărui conservatori se bucurau de simpatia pe care o atrag deţinătorii marilor capodopere artistice...

... şi-a petrecut cea mai mare parte a vieţii la Cheroneea, pe care s-a străduit s-o vadă încununată de cît mai multă faimă. În patria sa, el a fost însărcinat cu supravegherea construcţiilor şi a fost ales arhonte. Se poate să fi deţinut şi demnitatea de boiotarh. Atenienii l-au onorat cu cetăţenia, înscriindu-l în tribul Leontis.

Cu preoţii de la Delphi Plutarh a fost în strînse legături. Pentru activitatea sa, amficţionii şi cheroneenii i-au ridicat un monument, pe care au scris:

DELPHIENII ŞI CHERONEENII AU RIDICAT O STATUIE LUI PLUTARH SUPUNÎNDU-SE HOTĂRÎRII AMFICŢIONILOR

A trăit în bune relaţii cu concetăţenii săi şi într-un cerc restrîns – alcătuit din propriii săi fii şi alţi tineri, de a căror îndrumare se interesa îndeaproape – a sărbătorit ziua de naştere a lui Socrates şi Plato.

A murit la o vîrstă înaintată. După Eusebios, Plutarh a murit în al treilea an al domniei lui Hadrianus. Totuşi, avînd în vedere că în scrierea Despre Isis şi Osiris *se referă la un fapt care pare identic cu cel amintit de Iuvenalis în satira XV, se poate afirma că Plutarh a murit curînd după anul 127 e.n. ...*

Plutarh a fost un erudit şi a scris mult. Cea mai mare parte a operelor sale, foarte numeroase, ni s-a păstrat. Aşa-zisul catalog al lui Lamprias numără 227 de scrieri atribuite lui Plutarh, dintre care, cu siguranţă, multe sînt străine, strecurate mai tîrziu printre scrierile autentice.

Scrierile sale se împart în două mari categorii: A. Scrieri cu conţinut filozofic-moral, care se pot numi Moralia *şi B.* Vitae parallelae – Vieţi paralele...

Plutarh a conceput scrierea acestor biografii în grupe de cîte două vieţi paralele, viaţa unui grec şi a unui roman, spre a putea face, la sfîrşitul fiecărei paralele, cîte o comparaţie între viţiile celor doi bărbaţi, între calităţile, defectele, soarta lor. În acest fel, el a ajuns să scrie douăzeci şi trei de paralele, adică patruzeci şi şase de Vieţi...

Deci nu stabilirea unor adevăruri istorice îl îndeamnă pe Plutarh să scrie vieţi, ci prezentarea unor modele vii de virtute, spre a ilustra anumite teze morale...

... „căci noi nu scriem istorie, ci povestim vieţi", spune Plutarh – continuînd a arăta că virtutea sau viţiul unui om nu se dă în vileag în lupte straşnice şi faimoase în care cad oşteni cu zecile de mii, că, de cele mai multe ori, un lucru de nimic şi o vorbă spusă fără prea multă premeditare arată mai limpede caracterul unui om. Plutarh caută deci în viţiile oamenilor celebri mai mult „oameni" şi mai puţin „oameni politici"...

Ideea de a compara personalităţi de seamă, ale căror vieţi ofereau unele puncte de asemănare, îşi făcuse demult apariţia în literatura greacă, iar ideea de a scrie separat despre romani şi străini fusese pusă în aplicare de Varro în Hebdomades *(grupe de cîte şapte biografii) şi de Cornelius Nepos în* De viris illustribus *(*Despre bărbaţi iluştri*). Chiar Quintilianus ne arată că ideea de a compara mari personalităţi politice era practicată în şcolile de retorică.*

Ideea de a-i compara pe greci numai cu romanii izvorăşte, aşa cum o spune Plutarh însuşi, din adînca admiraţie pe care o simţea Plutarh pentru uriaşul Imperiu roman. Într-adevăr, în Viaţa *lui Cato cel Bătrîn citim că elenii, pe vremea războiului cu Antiohus, „n-aveau nevoie de nimic, ci fuseseră de curînd proclamaţi liberi şi autonomi de sub jugul lui Filip şi al macedonenilor graţie romanilor". Atît de puternică era recunoştinţa lui Plutarh pentru romani că eliberaseră Grecia, încît el judeca destul de blînd pe Nero însuşi...*

Plutarh n-a ales faptele expuse în biografii fără nici un discernămînt. Dimpotrivă, el a dat dovadă de un deosebit bun simţ şi de o evidentă prudenţă în alegerea adevărului de fals şi plăsmuire.

El a adoptat criteriile de discernere pe care i le îngăduia stadiul ştiinţei şi culturii vremii sale şi propria-i judecată, iar ezitările sale, dacă nu dau dovadă de un spirit critic prea ascuţit, vădesc totuşi o deosebită probitate şi prudenţă în discernerea faptului istoric de născocire, rău intenţionată sau nu...

Vieţile paralele, *prin simplitatea descrierilor şi povestirilor şi, mai ales, prin calda umanitate a autorului, izbutesc să captiveze pe cititor, care este dus pe nesimţite într-o lume de care ne despart zeci de veacuri.* Vieţile paralele *au fost cartea de căpătîi a multor celebrităţi...*

O profundă influenţă a exercitat Plutarh asupra lui Shakespeare în dramele Iulius Caesar, Coriolanus, Antonius şi Cleopatra. *Dar lista personalităţilor celebre care au citit cu interes* Vieţile paralele *se măreşte cu: Rousseau, Montesquieu, Friederic cel Mare, Napoleon I, Schiller, Beethoven.*

În româneşte, încă din secolul trecut, Costache Aristia a tradus cîteva Vieţi paralele. *A urmat apoi traducerea lui M. Georgescu,* Plutarchu, Vieţile paralele, *apărută în 1891, care cuprinde, de asemenea, numai cîteva* Vieţi. *M. Jakotă a publicat, în 1943, o traducere a primelor opt* Vieţi *în ordine cronologică. Noi înşine am publicat, în 1943 şi apoi în 1957, traducerea* Vieţilor *lui Alexandru şi Caesar...*

N.I. BARBU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Paralelă între Pericles și Fabius Maximus

Aceasta este istorisirea vieților acestor doi oameni. Dar, de vreme ce amîndoi au lăsat multe și frumoase pilde de virtuți politice și ostășești, haide să luăm faptul acesta ostășesc, și anume că Pericles a condus poporul atenian cînd o ducea foarte bine și ajunsese pe acea vreme numeros și mai ales era în culmea puterii, și de aceea s-ar părea că el și-a petrecut viața fără să înfrunte primejdii și să sufere zguduiri, din pricina norocului și a curajului întregului popor, în timp ce Fabius, luînd în primire ocîrmuirea cetății în cele mai cumplite și mai nefericite împrejurări, n-a păstrat neprimejduită o situație bună, ci a transformat o situație rea într-una mai bună. Apoi, izbînzile lui Kimon și trofeele lui Myronides și Leocrates, și marile și numeroasele succese ale lui Tolmides i-au dat lui Pericles mai degrabă putința de a sărbători și a prăznui cînd era strateg, decît de a cîștiga ceva în plus prin război și de a păstra ceea ce a cîștigat. Dimpotrivă, Fabius, văzînd multe fugi și înfrîngeri și morțile și măcelurile multor conducători și comandanți și văzînd lacuri și cîmpii și păduri pline de morți, și rîuri curgînd însîngerate pînă la mare, a pus mîna pe cetate și temeinicind-o pe ceea ce era potrivit și statornic în el însuși, n-a lăsat-o să se destrame cu totul, ajunsă jucăria nenorocirilor acelora. Într-adevăr, s-ar părea că nu este atît de greu să iei în mînă o cetate umilită din pricina nenorocirilor și supusă de nevoie bunei chibzuințe, pe cît este de greu să pui frîu violenței și îndrăznelii nesăbuite a unui popor aţîțat și umflat din pricina izbînzilor, așa cum se vede că a stăpînit mai ales Pericles pe atenieni.

Dar mărimea și mulțimea nenorocirilor care au dat atunci peste romani au arătat că-i tare în caracter și mare bărbatul care nu se lasă copleșit și nici nu-și zvîrle ușor convingerile sale...

Comparație între Dio și Brutus

Multe sînt lucrurile strălucite săvîrșite de acești bărbați, dar printre primele trebuie socotit faptul că, folosindu-se de foarte mici începuturi, au ajuns să fie foarte mari. Dar aceasta pentru Dio a fost foarte frumos. Într-adevăr, el n-a avut un rival la glorie, așa cum a avut Brutus pe Cassius, un om care nu era atît de merituos în ceea ce privește virtutea și faima, dar care în război a arătat că nu este întru nimic mai prejos în privința curajului, gîndirii și a faptei, el căruia unii îi atribuie începutul întregii acțiuni, spunînd că a fost conducătorul complotului împotriva lui Caesar, chiar și pentru Brutus care era nehotărît. Dio însă se pare că, așa cum și-a pregătit arme, corăbii și forțe militare, tot așa și-a dobîndit și prieteni și ajutoare pentru acțiune. Brutus nu și-a dobîndit bogăția și forța din acțiuni războinice, așa cum a făcut Dio, ci, dimpotrivă, a dus în război el însuși bogăția sa pentru libertatea cetățenilor, dîndu-le și alimente în exil. Mai mult încă, Brutus și Cassius, nefiind sigură șederea lor la Roma, au părăsit-o, dar cînd erau condamnați la moarte și erau urmăriți, au recurs la un război necesar aplecîndu-și corpurile asupra armelor, au înfruntat primejdia mai mult în interesul lor decît al cetățenilor, pe cînd Dio, ducînd în exil o viață mai lipsită de teamă și mai plăcută decît a aceluia pe care-l trimisese în exil, s-a aruncat în primejdie de bunăvoie, spre a salva Sicilia...

În ceea ce privește faptele războinice însă, Dio a fost un comandant ireproșabil, dintre care le-a săvîrșit foarte bine după chibzuielile sale, iar insuccesele pe care le-a avut s-au datorat altora și el le-a îndreptat spre mai bine. Brutus însă se pare că nici n-a suportat cu chibzuință ultima luptă decisivă și nici n-a rezistat și, cînd a fost înfrînt, nu a găsit o îndreptare a lucrurilor, ci și-a pierdut nădejdea și a renunțat și n-a mai avut nici curajul lui Pompeius să încerce soarta. Și toate lucrurile acestea s-au întîmplat, deși el mai avea multe rezerve în arme și deși stăpînea armata cu corăbiile. Dar cea mai mare învinuire care i se aduce lui Brutus este faptul că el, care fusese salvat de Caesar și care, la rîndul său, salvase pe mulți dintre cei care fuseseră făcuți prizonieri cu el, pe cîți voise, și care era socotit prieten și fusese cinstit de Caesar înaintea altora, a întins mîna asupra lui Caesar. Lucrul acesta nu s-ar putea spune împotriva lui Dio. Dar, dimpotrivă, Dio fiind rudă cu Dionysios și prieten cu el a încercat să pună lucrurile pe drumul cel bun și să le păstreze, iar cînd a fost exilat și cînd soția sa a suferit nedreptăți și și-a pierdut averea, abia atunci a pornit un război legal și drept, pe față...

PLUTARH, *Vieți paralele*, studiu introductiv, traducere și note de prof. N.I. BARBU, Editura Științifică, București, vol. I 1960, vol. II 1963, vol. III 1966, vol. IV 1969, vol. V 1971.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Autografe contemporane

George BĂLĂIȚĂ

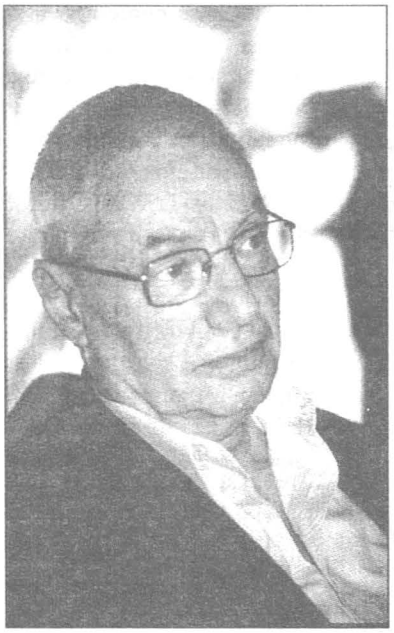

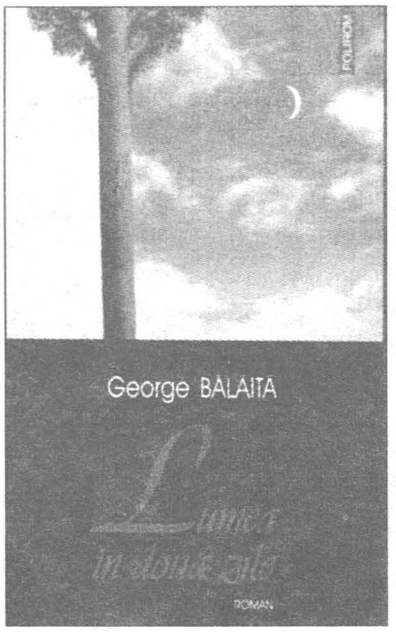

Foto: Mihai Cucu

Biobibliografie

Născut la 17 aprilie 1935. Fiul lui Gheorghe Bălăiță, funcționar comercial și al Constanței (n. Popa). Școala primară la Bacău și Gura Teghii; liceul la Bacău; Facultatea de Filologie, Iași; redactor șef adjunct al revistei „Ateneu"; secretar al Uniunii Scriitorilor; din 1981, director al Editurii Cartea Românească; conduce revista „Litere"; redactor șef la revista „Arc".

Opera:

- *Călătoria*, proză scurtă, 1964
- *Conversând despre Ionescu*, proză scurtă, 1966
- *Lumea în două zile*, roman, 1968, reeditări: 1985, 1993, 1998, 2002
- *Ucenicul neascultător*, roman, 1977
- *Nopțile unui provincial*, eseuri, 1983
- *Gulliver în țara nimănui*, eseuri, 1994

Traduceri în limbile maghiară, germană, macedoneană.

Premiul Uniunii Scriitorilor, 1975; Premiul „Ion Creangă" al Academiei Române, 1978; Premiul Asociației Scriitorilor din București, 1994.

(Din Aurel SASU, *Dicționarul biografic al literaturii române*, 2 vol., Editura Paralela 45, Ploiești, 2006)

TRUP

O digresiune

(fragment de roman)

Motto:
„Dacă nu-ți cunoști nici inamicul și nici pe tine însuți, fii sigur că te vei găsi în primejdie în fiecare bătălie".
Sun Tzu, *Arta războiului*

Exiști prin trupul tău cu mult înainte de a ști despre ce este vorba.

Trupul trimite semnale, atrage atenția, avertizează. Pe când mintea deseori lenevește, și ca un paznic beat sau, mai rău, corupt, lasă bestia să-și facă damblaua. Este ceva ca o boală cronică. Încerc uneori să o tratez prin scris și citit. Dacă aș fi avut șansa să călătoresc la timp și numai la alegerea mea, găseam cu siguranță leacuri potrivite. În tinerețe eram de tot vândut gândului de a călători. Ajungeam virtual în mai toate locurile pe uscat și pe mare despre care citeam pe rupte. Citesc de la cinci ani. Nu știam alfabetul, dar citeam tot ce îmi ieșea în cale. De cele mai multe ori nu înțelegeam nimic. Eram, cum ar veni, lucrat mai mult de carne decât de inteligență. Eram (am putut spune mai târziu) vrăjit de această mecanică a trăirii prin citit. Era un viciu de familie. Tata, bunica, mătușile. Mai puțin mama. Erau oameni foarte simpli, ce și cum citeau este un lung capitol de roman. *Scrierea* nu mă interesa. Am învățat-o la șapte ani, odată cu toți copiii, când am început să merg la școală. Și acum simt sila ce o încercam când trebuia să exersez pe tăblița neagră casantă semnele prin care ajungi să scrii literele. Mâna purtată din toate încheieturile, din umăr până la falange, era *trup* și nimic altceva.

Eram însă, la șapte ani, de mult pe calea trupului. Mai deloc regală! Sub masa din bucătărie. Se întâmplă multora. Numai că fiecare o ține diferit minte, și mai ales altfel o înțelege. Aveam cinci ani. Fetița C., la fel. Părinții, prieteni apropiați. (Cea mai mică burghezie cu putință!) Se duc la cinematograf, un matineu. Era vorba despre *Vin ploile*, după un roman de Louis Bromfield, un autor despre care s-a spus că a ales proza comercială mult bănoasă, în ciuda unei remarcabile dotări pentru epicul simfonic. Astăzi i s-a pierdut urma. Filmul, un succes mondial. Tyrone Power și Mirna Loy. Trecură anii, veni războiul, nu se mai dădeau filme americane dar babacii mereu îi pomeneau pe cei doi, frumosul Ty și misterioasa Mirna. Poveste din India colonială. Rupere de nori. Copiii rămân acasă. Două ore pot sta și nesupravegheați. Lasă că doamna S., vecina care trebăluiește și noaptea prin curte, deschide pe neașteptate ușa de la „antret", sunteți cuminți, copii? Vocea ei ca un geam care se sparge lovit cu piatra, mereu în apropierea ei un iz de aluat dospit. În bucătărie miroase foarte amestecat, nu are nume, mai degrabă curge decât plutește: piper, scorțișoară, usturoi, vanilie, busuioc. Și un miros despre care știi și nu știi ce este. Venea de sub lavița îngustă acoperită cu o cergă mițoasă și care ocupa întreg spațiul dintre soba de zid și peretele opus. Înainte de a începe jocul nostru sub masă, luase oala de noapte smălțuită (alb în interior, roșu pe dinafară) și se ascunsese cu ea în brațe în odaia cealaltă. Când reapăru în ușă, o ținea cu amândouă mâinile la spate, ca pe un cadou pe care întârzii să-l arăți celui pentru care l-ai pregătit. Cu o mișcare îndemânatecă în care era angajat tot trupul, din creștetul cu zulufi și până

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

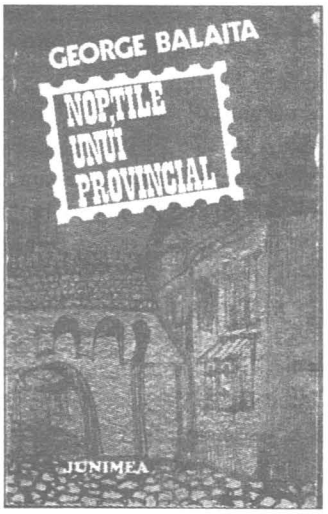

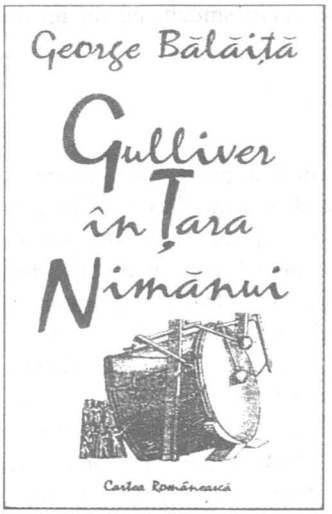

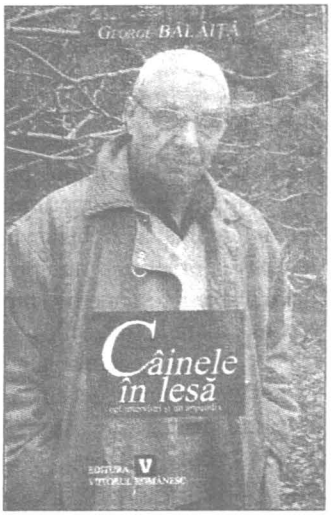

în tălpi, C. strecură oliţa la locul ei, nu înainte să-şi înmoaie arătătorul de la mâna stângă în zeama de acolo şi să-l lingă apoi repede, lacom, cu limba ei triunghiulară, elastică, roz. Eu o aşteptam sub masă şi vedeam totul, ridicasem un colţ al muşamalei în carouri colorate care acoperea blatul până la jumătatea celor patru picioare de lemn masiv. Masa este un stadiu de metamorfoză al unui patruped în stare să capete oricând forme neaşteptate şi nu totdeauna paşnice. Eram acolo. Ea s-a strecurat în patru labe lângă mine. Avea şi ea un miros pe care îl ştiam, ne jucam de mult împreună. Acum se adăuga mirosul *acela*. Da, ştiam ce este dar, ca niciodată, m-am gândit că şi eu făceam aşa ceva în oala roşie şi curată, dar mirosea altfel. Biciuit de mirosuri de când mă ştiu. Era vară. Era cald. Eram îmbrăcaţi la fel, în *spielhose*, de culori diferite, însă. Nasturii desfăcuţi. Mânuiam jucăriile, ne atingeam. Ea a ajuns prima cu mâna între picioarele mele, şi a deschis larg şi foarte sonor gura: aaaaaaaa! Am căutat-o şi eu pe ea. Nu o făcusem până atunci. Şi am spus la rândul meu, eram mirat şi curios deşi nu puteam numi mirarea şi curiozitatea: da' la tine nu-i ca la mine... Loc comun? În orice caz, pentru mine startul când lumea a început să fie aşa cum este, în atâtea feluri, câte eşti în stare să distingi.

* * *

Nu sunt un prea reuşit copil al logicii. Înainte de a înţelege lumea, eu o simt. Nu o dată, m-am mulţumit cu atât. Îmi ajunge! Ca un cioban pentru care prânzul şi cina sunt aceleaşi viaţa întreagă, lapte, brânză, mămăligă. Este natura mea şi am învăţat (destul de târziu) că este inutil să o contrazic. Intuiţia mi se pare mai degrabă o cale a trupului decât a minţii. Chiar dacă dicţionarul mă contrazice. Oricum, eu testez lumea, înainte de orice, instinctiv şi nu raţional. Poate un amestec, iarăşi, de teamă, lene, nepăsare. Intuiţia a fost deseori o bună alegere, dar m-a şi păcălit fără milă. Să te mulţumeşti la un moment dat cu ce, la un preţ mult mai convenabil decât mintea, îţi oferă trupul? Se întâmplă. Ca oricărui negustor cinstit, nu-i aşa?! Când am început să scriu, trupul îmi era mai ager decât mintea. Îmi era mai *aproape*. Întrucâtva, asemănător acelor animale de rasă care în anumite împrejurări pot fi mai inteligente decât stăpânul.

Trupul şi mintea sunt în tabere diferite, relativ egale şi care îşi dispută acelaşi teritoriu. Război continuu. Mai parşiv decât războiul sexelor. Complicate strategii, scurte armistiţii, pace iluzorie. Războiul fiind în natura lucrurilor. Fierbinte, rece, secret etc., etc. Inevitabil, ţine de rezistenţa speciei. În aventura genetică este ceva de nepătruns, care nu sfidează inteligenţa, doar îi arată limitele. Războiul este ca setea, sexul, foamea. Vezi *Arta războiului* de Sun Tzu. Mai puţin de o sută de pagini. Scrise în urmă cu peste două mii cinci sute de ani. Se predă curent în marile universităţi din U.S.A., ca studiu de bază în marketing şi finanţe. Cheie la zi în politica externă chineză şi rusă. Sun Tzu. Un autor genial. Cinism, luciditate, mister. Eu îl reiau mereu, ca pe un text esenţial privind natura umană. O spun ca unul ce ar fi putut fi un bun luptător dacă, fie şi forţat de împrejurări, ar fi considerat că merită! Dezvolt altădată, îmi dau seama că involuntar trec într-un personaj. Iar el mă caută, m-a şi găsit. Ispititoare, nu lipsită de primejdii experienţă. Deloc nouă pentru mine. Dar acum nu am chef.

* * *

Este o noapte clară, gândesc bine, nu încurc borcanele. Pe aceeaşi masă de piatră, Trupul şi Mintea. Până în zori, eu fac legea. Aşadar, înăuntrul şi în afara mea, în acelaşi timp eu şi celălalt. Grăbeşte-te G.B.! Greu de crezut că ţi se va mai acorda curând un asemenea privilegiu.

* * *

În tinereţe când, vorba poetului, eram tânăr şi la trup curat, nu prea îmi ieşea. Un tip care ştie ce spune (un soi de guru, mă cunoaşte incredibil „exact", nu mă tem de el, dar îmi e de tot antipatic) crede că tot ce am scris mai bun, din confuzia asta mi se trage. Este o noapte când pot spune că singura cale de acces spre mintea mea a fost trupul meu. Pe care mereu l-am cunoscut prin *altcineva*.

Spuneam, copilăria mea este istoria simţurilor mele. Toate cinci, mirosul şi văzul, mai cu seamă. Istorie? Dacă reconsider punctual, legendă.

Dar nici la tine nu e ca la mine, a repetat, dar în şoaptă de data asta, micuţa C. Sub masa din bucătărie. Şi începu să se joace cu zgârciul prin care făceam pipi. Am simţit oarecum neliniştit cum mititelul creşte, devine rigid, zvâcneşte la rădăcina firavă. Nu mi-a plăcut. Mă durea. Mai rău, eram furios (iar la cinci ani, furia te poate arunca în aer, ca şi la cincizeci)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

fiindcă micuța parteneră umbla acolo smucit, cu un fel de ciudă crescândă, și râdea.

* * *

Mai târziu, trupul puberului se arăta rebel, imprevizibil. Nu îmi amintesc primul jet de spermă. În somn? În pantaloni, cu mâna în buzunar, în timp ce citeam un roman interzis copiilor sub nu știu ce vârstă? Putea fi o carte abia ținându-se între coperțile rupte, găsită într-o valiză a mătușii M., fată mare la treizeci de ani, dramă la un pas de sinucidere, trădare în amor, neconsolată for ever, inocentă celibatară până la optzeci și cinci de ani, când tot singură se duse de tot. Recitind pentru a nu știu câta oară un roman de Somerset Maugham, nu știu care, aveam multe, traduse pe românește înainte de război. Avea și ea mirosul ei, în casa bunicii, locuiau împreună, prânzul îl luam și eu acolo, uneori îmi făceam după-amiezile lecțiile la masa impunătoare de stejar, în timp ce M. adormea citind și nu avea liniște, se foia îndelung sub pledul de lână și plin de uriașe perne moi care văzute cu ochiul mușteI din tavan ar fi putut părea mai grele decât pietrele de moară. Sau poate teribila descărcare primă să fi fost în closetul de scânduri văruite, departe, în fundul grădinii, privind eu tulburat, printr-o spărtură din ușă, o matahală de muiere, în șura vecinului? Cum se oprește ea fără să știe chiar sub ochii puberului, își ridică poalele până sub gât, picioarele de elefăntoaică ușor depărtate, carne multă, multă, surprinzător de albă, și cu bărbia înfiptă între clavicule, unde ține strâns ca într-un clește poalele adunate acolo, goală de sus până jos, și fără grabă își purică, naiba știe de ce, pubisul acoperit de o claie de păr roșcat. Nu știu când, dar și acum îmi țiuie urechile când îmi aduc aminte cum mă golii *atunci* de carne și sânge, gata să mă poarte la întâmplare ca pe o ahenă orice pală de vânt stârnit din senin. Iar mirosul nu s-a schimbat nici până astăzi.

Lucrurile se domoliră cu timpul. Rămâne să mă gândesc dacă ispita epică mă va sili totuși să mărunțesc acest episod. După ce am citit *Complexul Portnoy* (Philip Roth) mă bate gândul să renunț la chestia asta. Din câte știu nimeni nu a scris mai cu haz și deștept despre cum se masturbează băieții. Încât pot spune că Ph. R. este cel mai talentat onanist din câți scriu pe lumea asta!

Fetele veniră mai târziu. Constant și nespectaculos. De mizeriile și boala fără leac a adolescenței, eu scăpai totuși prin sport. Îmi consumam în întregime energia fizică în sala de gimnastică. În aceeași măsură avui noroc la cititul cărților. Nenumărate și la întâmplare. Mereu câte un om bun ivit din ceață. Într-o vreme când adevăratele biblioteci erau la beci, sub lacăt. Dar cheia de la biblioteca liceului, de pildă, o avea un om de treabă care iubea sportul și limbile străine, poliglot autodidact, un supraviețuitor, amestec imposibil, produs al nesfârșitei tranziții, fractură violentă atunci, imprevizibilă în consecințe până nimeni nu știe când. Omul practica pe sub mână, bețivan curajos și cu plăcerea riscului, tocmai el, paznic la biblioteca ferecată în beci, un soi de comerț cu carte, titluri și autori interzișI care încă circulau ilicit. Prețuri accesibile, rate, amânări, ba și împrumuturi pe încredere. Așa că trupul se ușura de pofte în sala de gimnastică, iar mintea se căuta (natural) pe sine, mereu lovindu-se de ceilalți.

* * *

Adevărata cunoaștere prin trup avu loc toamna, într-o seară. Negură, umezeală, un bec chior în coroana desfrunzită a castanului. Un trening uzat, ghete rusești de baschet, canadiană de doc. Sacul de sport în mână. Veneam de la sala de gimnastică. Purtam echipamentul clubului Spartak! Am patrulat un timp pe trotuar. Așteptam să-mi vină rândul. În cele din urmă, o odaie scundă cu lut pe jos, o lampă cu petrol, fitilul coborât la limită. Miros de varză acră și rântaș uitat în tigaie, pe plita rece, în fundul încăperii. O singură fereastră, perdele scurte din pânză groasă, țeapănă. Într-un colț, un paravan de placaj pe care atârnă o cămașă bărbătească și doi craci de pantalon. Este cineva acolo, un bărbat care fumează țigări Plugar. Cunosc mahorca asta, plugarele le fumează în recreația mare, la closet, mulți dintre colegii de clasă, eu nu, eu sunt un viitor campion, duc viață sportivă, nici tutun, nici alcool... Cel din spatele paravanului este brusc zguduit de o tuse înecată în flegmă, își dă sufletul, pesemne, bătrânul codoș. O femeie trecută, uscățivă, într-o rochie de stambă, desfăcută până la lingurică, nasturi mari, gulerul mult răsfrânt pe umeri. Slabă, dar plină de țâțe, voce răgușită, un surâs vag. Aveam șaisprezece ani. Femeii i se spunea Hingherița. Fusese doar cu câțiva ani înainte cea mai des întrebată între profesionistele de la *Pisica Neagră*, un bordel de trei stele, pe strada Neagoie Vodă, din B. Bordelul închis, fetele trimise pentru spălături morale în sânul clasei muncitoare. Curvele care își făcuseră cu bună credință meseria habar n-aveau că noul regim le scutește de exploatarea omului de către om. Hingherița reluase lucrul, ea știa cum, pe cont propriu. Avea dever, noi aștia mici, soldații în termen, la sfârșit de săptămână ș.c.l. Avea faima unor virtuți profesionale de care, oricum, un ageamiu ca mine nu își putea da seama. În lumina chioară nu îi vedeam prea bine fața, dar avea dinți foarte albi și unul lângă altul. Nici știrbă și nici cheală. Ba chiar păr mult, strâns la ceafă, ridicat în creștet, căzut cumva pe frunte. Și nici nu mirosea urât. Dimpotrivă, ceva necunoscut, atrăgător. Îmi amintea mirosul de alge pe care îl păstram în depozit de vreo trei ani, când mă scăldasem prima oară în apa mării, o tabără de vacanță pentru elevi, la Eforie. Hingherița! Nici nu intrasem bine în cotețul ei și mă pregăteam să dau bir cu fugiții. Dar mă apucă de încheietura mâinii, în timp ce îmi luă dintre degetele crispate șnurul sacului de sport. Atunci am văzut lângă peretele din dreapta un pat lat, scund, acoperit cu o pătură cazonă. De sub o pernă ca o plăcintă mare, femeia scoase un mic prosop flaușat și șoptindu-mi nu înțelegeam ce la ureche îmi șterse palmele brusc transpirate. Mediu sordid, ostil, dar atingerea ei era ușoară, blândă. O neașteptată delicatețe. Avea degete ferme, reci, podul palmei uscat, prietenos și (mă gândii mult mai târziu) ca bănuțul în ou, undeva, lunecos, un punct fierbinte. O, dar începeam să exist! Era o mână care, sigur, nu ținuse niciodată sapa sau șurubelnița. Scăpase vigilenței clasei muncitoare. Nu ajunsese „în producție". Sau poate lucrase într-o fabrică de mătase, și anume la mângâiat țesăturile moi. Și-a ridicat în același timp, până sub gât rochia de stambă, de fapt un fel de sac lung și fără fund. Altceva decât huiduma care se purica în hambar, dincolo de gardul de nuiele, între o stivă de cherestea și niște butoaie de metal răsturnate? Ai mai fost?, m-a întrebat.

mai, 2006, la București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Meridian biblioteconomic

Biblioteci europene

Biblioteca Națională a Franței
(I)

O broșură de prezentare prefațată de președintele Bibliotecii, Jean Noël Jeanneney, oferă imaginea concentrată a ceea ce înseamnă acest templu al culturii europene.

Carol al V-lea cel Înțelept își adună la palatul Louvre cele 971 msse. din biblioteca personală. Urmașii săi, Carol al VIII-lea și Ludovic al XII-lea adaugă alte cărți și msse. (depozitate la Amboise și Blois). În 1537 François I pune bazele bibliotecii din Fontainebleau instituind și dreptul de depozit legal pentru ea. Sub administrarea ministrului Colbert instituția cunoaște o extindere apreciabilă. În 1670 bibliotecarul Nicolas Clément realizează sistemul de clasificare a tipăriturilor – în vigoare până în 1997. Volumele erau împărțite pe criterii de limbă și subiect. În 1719 abatele bibliotecar Bignon creează serviciile: *Msse.*, *Medalii*, *Cărți tipărite*, *Gravuri*. El face achiziții însemnate și înlesnește accesul în bibliotecă atât pentru cercetători cât și pentru cititorul obișnuit dornic să se informeze.

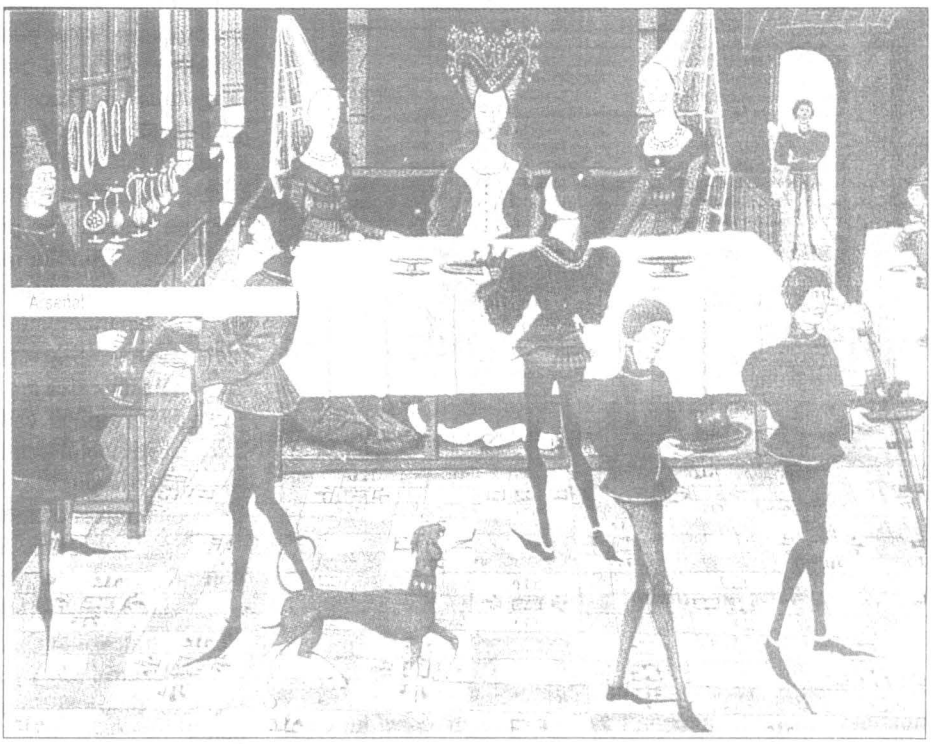

Renaut de Montauban – *Manuscris ilustrat*, Bruges, 1462 – 1470

Revoluția Franceză a avut un impact profund asupra Bibliotecii. Depozitul legal a fost anulat. *Biblioteca Regelui* de până atunci devine *Biblioteca Națională* și își sporește colecțiile prin confiscări din biserici, castelele nobililor emigranți (cu 250.000 volume, 14.000 msse., 85.000 gravuri).

Lipsa spațiului împiedică, în secolul 19, buna desfășurare a activității Bibliotecii. În 1858 Prosper Mérimée sugerează reorganizarea ei. Împăratul Napoleon al III-lea încredințează ridicarea unor clădiri adiacente arhitectului Henri Labrouste. În 1868 acesta realizează o „magnifică" sală de lectură. Tipărirea catalogului continuă sub conducerea lui Léopold Delisle.

Creșterea colecțiilor și a numărului de cititori a pus din nou problema unui local adiacent mai spațios. În 1988 președintele Franței, Fr. Mitterand, anunța acest lucru, dar apar controverse în legătură cu care anume colecții urmau a fi transferate în noul sediu din al 13-lea arondisment al Parisului. Ministrul Culturii Jacques Lang tranșează problema în anul următor, când hotărăște ca toate colecțiile să fie transferate. Oficial, BNF (cărți și periodice) a fost instalată acolo în 1994. Sălile de lectură s-au deschis în 1997. În 1998 biblioteca de cercetare și-a deschis, la rându-i, porțile.

Dreptul de depozit legal i-a permis BNF să țină cumpăna între această facultate și producția culturală în așa fel încât să fie prezervată memoria culturală a Franței. Depozitul legal s-a instituit treptat: documente tipărite (1537), hărți și planuri (1648), note muzicale (1793), foto și fonograme (1925), video și documente multimedia (1975), radio, TV, film (1992). Prin legea din 1992 BNF deține președinția Consiliului științific al depozitului legal.

Editorii sunt obligați să depună 4 exemplare la BNF. Organizația depozitarilor legali are datoria să adune toate documentele publicate, tipărite ori distribuite în Franța; întocmește și publică bibliografia națională, conservă, asigură consultarea documentelor.

BNF primește anual: 55.000 cărți, 15.000 fonograme, 7.200 casete video, 7.500 documente multimedia, 2.000 volume note muzicale, 300 fotografii.

Practicile de înregistrare sunt asumate de Agenția națională pentru bibliografie. Bibliografia națională franceză a cărților tipărite și a periodicelor e publicată pe site-ul Bibliotecii. Cea pentru audiovizual, multimedia și muzică e imprimată pe CD-ROM (DSAMMI).

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

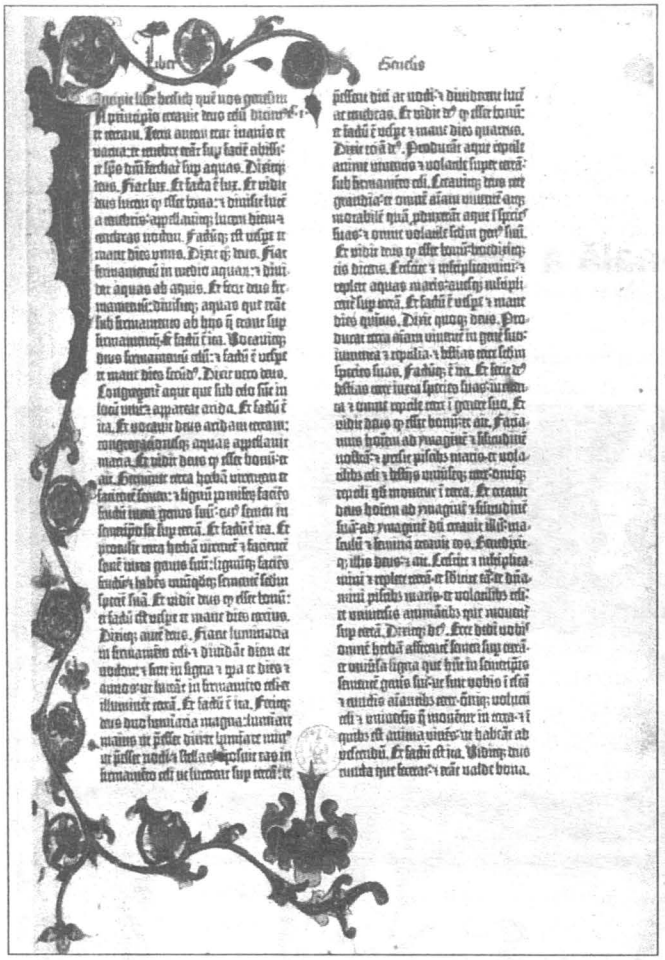

***Biblia lui Gutenberg*, Mainz, cca. 1455**

Donații. Această acțiune generoasă a început cu regii și împărații Franței (Napoleon I a oferit *Evangheliarul* lui Carol cel Mare, Ludovic al XVIII-lea – *Psaltirea Sf. Ludovic* iar Napoleon al III-lea – colecția Said Pașa). Nobili, savanți au făcut ofrande (Gaston d'Orléans, Champollion, Prisse d'Avennes, ducele de Trémouille, L. Delisle – directorul instituției care a donat 30.000 volume). În secolul 19 s-a făcut un obicei ca scriitorii să-și doneze mss. Bibliotecii (Hugo, Lamartine, frații Goncourt, Zola, Flaubert). Și practica a continuat în secolul 20 cu G. Bataille, Michel Butor, Maurice Merleau-Ponty, Vl. Jankelevitch, Nathalie Sarraute, Dom Fernandez, Simone de Beauvoir, Erik Orsenna, Oliver Rollin.

Biblioteca a primit de la ducele de Luynes monezi, bijuterii, statuete, armuri iar de la bancherul Rothschild vase antice și msse. rare.

La piesele rare, achizițiile sunt posibile grație subscripțiilor. Așa, în anul 2000 a intrat în patrimoniul Bibliotecii mss. lucrării lui Chateaubriand *Mémoires d'outre tombe* (9 vol.) cu ajutorul Clubului Bibliotecii Naționale, al Prietenilor Bibliotecii Naționale și al unor subscriitori individuali.

Catalogarea cărților e asigurată de Agenția Națională de Bibliografie a BNF care participă la programele internaționale din domeniu și păstrează dialogul cu omologii din străinătate. Se folosește sistemul de înregistrare a Subiectelor (RAMEAU) și clasificarea Dewey.

Catalogul BN-OPALE PLUS – computerizat – cuprinde 7,7 milioane posturi. Astfel amintim: 267.000 hărți și planuri, 240.000 tipărituri și foto, 74.500 volume de note muzicale, 19.000 monede, medalii, antichități, 48.300 piese arte aplicate, 56.700 filme, 79.400 msse. din literatura franceză, 14.500 msse. miniate.

Alte cataloage (ex. *Mandragora*, pentru iconografia din secția msse.) sunt computerizate din 2003. Unele colecții n-au fost încă înregistrate pe computer și pot fi consultate doar în sălile de lectură. Toate secțiile au păstrat cataloagele tipărite sau scrise de mână.

Conservarea este o activitate majoră a Bibliotecii, cu referire specială la lucrările scrise până în secolul 19. Pentru prezervare se folosește reproducerea pe microfilm și dezinsectarea (în recipiente speciale a câte 200 volume deodată). În același scop s-au luat măsuri de conversie la un mediu nou (microreproducere pentru păstrare, digitizare, publicarea unor substitute de documente, controlarea mediului înconjurător, pregătirea științifică a personalului, standardizarea, supravegherea colecțiilor și starea lor, educarea utilizatorilor Bibliotecii).

Biblioteca are o structură care îi permite să facă față oricărei urgențe (de pildă, echipe pentru uscare și înghețare, 50 voluntari fiind în măsură să intervină în orice clipă).

Departamentul de conservare funcționează în patru locații. Departamentul de prezervare clasifică piesele ce necesită restaurare și le repartizează serviciului adecvat.

Restaurarea are în vedere cinci principii recunoscute pe plan internațional: caracterul reversibil al operației, vizibilitatea ei, respectul pentru tehnica tradițională, compatibilitatea între materia piesei restaurate și produsele folosite, acuratețe în reconstituirea elementelor decorative.

Centrul tehnic *Bussy St. Georges* asigură păstrarea unei colecții de siguranță, îngrijirea fizică a materialului tipărit și a celui audiovizual și face cercetări în domeniul conservării. Centrul tratează anual 30.000 volume.

Centrul *Joël Le Theule* asigură prezervarea documentelor tipărite prin microreproducere și dezinsecția în autoclave.

Departamentul de conservare oferă asistență tehnică pentru: micrografiere, legătorie, restaurare, controlarea mediului înconjurător, gestionarea urgențelor, controlarea materialelor de conservare, digitizare ș.a.

Departamentul de restaurare dispune de un centru de documentare unde se organizează întâlniri, convenite în prealabil, cu specialiști interesați de conservarea materialului grafic. Aici instructorii se recrutează de la Biblioteca Națională, alte biblioteci, muzee, arhive și din sectorul privat.

Cooperarea națională și internațională se efectuează, între alții, cu Muzeul Franței, Organizația internațională de conservare și prin programe europene sau globale. BNF găzduiește programele Centrului internațional IFLA de prezervare și conservarte (PAC) care funcționează în cinci centre: Washington, Caracas, Tokio, Canberra, Moscova.

Ghidul colecțiilor. Cercetarea bibliografică oferă informații cititorilor privind: identificarea documentelor, formarea bibliografiei, informații cu privire la colecțiile aflate în Bibliotecă ori în alte locuri, identificări de autori, personalități, cărți. Serviciul publică ghiduri bibliografice, organizează sesiuni de pregătire în folosirea Internetului și a catalogului BN-OPALE PLUS. Dispune de instrumente de lucru ca: dicționare franceze și străine, enciclopedii, dicționare biografice, cataloage tipărite de biblioteci, cataloage tematice (msse., periodice, teze), bibliografii specializate.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Arta spectacolului. Departamentul a fost creat în 1976 având la bază colecția donată statului francez în 1920 de Auguste Rondel. Cuprinde: cărți, msse., desene, tipărituri, schițe de costume, fotografii, postere, programe, clipuri, cronici dramatice – toate pentru o perioadă de mai bine de 50 de ani. Colecția inițială a sporit, acoperind azi o paletă bogată: teatru dramatic și muzical, festivaluri, dans, music-hall, mimă, cinema, circ, varietăți, show, teatru de păpuși, radio, TV (din colecții aparținând odinioară lui: E.G. Craig, J. Copeau, L. Jouvet, G. Baty, Ch. Dullin, G. Pitoëff; apoi de la Théâtre des Nations, Compagnie Renaud-Barrault, J. Hebertot, A. Barsacq, Sacha Guitry, R. Clair, Abel Gance, Théâtre de Chaillot).

Audiovizual. Colecția are cel mai vechi document al memoriei audiovizuale franceze realizat în urmă cu o sută de ani. Deține cca. un milion de documente și cuprinde: discuri cu înregistrări în toate genurile muzicale, etnologie și etnomuzicologie, voci celebre. Apoi 110.000 înregistrări video.

Biblioteca de la Arsenal. A fost întemeiată de marchizul de Paulmy și declarată instituție publică în timpul Revoluției Franceze. În 1934 a devenit parte a BNF. Cuprinde 14.000 msse. medievale și moderne, între care *Psaltirea* Blanchei de Castilla și *Armoarialul* cu săgeata de aur. Colecția de tipărituri are un milion de volume (100.000 hărți, 3.000 planuri din secolul 18, arhivele Bastiliei, colecțiile Prosper Enfantin și Lambert).

Lege, economie, științe politice. E departamentul care oferă materialul necesar înțelegerii lumii contemporane: colecții de legi franceze, documente oficiale, serii complete de ziare din secolele 19 – 20 (multe din acestea microfilmate).

Hărți și planuri. Departamentul a fost creat în 1828 de geograful Edmé François Jomard. Are în patrimoniu 700.000 hărți, imprimate și manuscrise, 10.000 atlase și colecții de hărți, 30.000 lucrări de referință, 140 globuri. Între rarități: *Carta Pisane* (secolul 13), cel mai vechi portulan maritim; *Atlasul Miller* (1519), capodoperă a cartografiei miniate portugheze; colecția B. Bourguignon d'Auville (secolul 18); hărțile departamentului hidrografic al Marinei franceze (începând cu documentele adunate de Colbert); patrimoniul Societății Geografice franceze (80.000 cărți, 2.000 periodice, fotografii – din care 90.000 pe hârtie și 3.500 pe sticlă); 70.000 hărți.

Literatură și artă. Este un departament deosebit de bogat și de mare diversitate. Colecțiile sunt astfel organizate: Q – bibliografie, istoria și tehnologia cărții, biblioteca istorică; V – știință și artă, lucrări vechi; X – lingvistică și retorică; Y – poezie, dramă, roman; Z – poligrafii, miscelanee, literatură.

Materialele sunt atât franceze cât și străine. Între sălile de lectură se remarcă cea consacrată istoriei cărții (V) și cea a instrumentelor de lucru (W).

Tipărituri și fotografii. Departamentul a fost înființat în 1667 de Colbert, care a cumpărat 120.000 gravuri și desene din colecția Abbot of Marolles. Beneficiază de dreptul de depozit legal din 1648. Alături de donații, legate, achiziții se adaugă colecțiile unor amatori (Gainguière și Destailleur – topografie, Hénin și Vinck – istorie). E cea mai vastă colecție de profil din lume: 12 milioane de piese (între care 900 gravuri Rembrandt, 800 Toulouse Lautrec, 1.000 pictori italieni primitivi, 375 Clouet). Apoi 40.000 gravuri contemporane.

Sectorul foto are drept de depozit din 1851 și cuprinde lucrări de Eug. Atget, Nadar, Reutlinger, Seeberger. E vorba de 100.000 piese.

Filosofie, istorie, științe umane. E un departament cu rafturi întinse pe 62 km, pe care se află lucrări de filosofie, sociologie, religie, etnologie, geografie, istorie, arheologie. Cartea englezească, italiană și germană e cu deosebire bine reprezentată.

Un bar aux Folies-Bergère

EDOUARD MANET
1832 – 1883
175 de ani
de la naștere

Reproduceri
în paginile
24, 27, 28, 29, 33

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Spania – Biblioteca Virtuală

În cadrul Ministerului Culturii din Spania funcționează Direcția cărții, arhivelor și bibliotecilor. Serviciul de coordonare a bibliotecilor oferă asistență cetățenilor în exercitarea drepturilor lor constituționale la liberul acces spre informație, educație și cultură. Această acțiune se desfășoară prin Sistemul bibliotecilor spaniole și prin Bibliotecile de stat. În acest fel se realizează:

- cooperarea națională și internațională în domeniul bibliotecilor;
- coordonarea bibliotecilor de stat;
- Catalogul colectiv al Patrimoniului Bibliografic Spaniol;
- statistici privind activitatea bibliotecilor și alte instrumente necesare managementului și planificării activității acestor instituții;
- înființarea de noi biblioteci;
- perfecționarea bibliotecarilor;
- promovarea inițiativelor și proiectelor din întreaga arie de activitate a bibliotecilor (selecție, achiziție, procesare tehnologică, acces la informație, conservare, bibliotecă virtuală);
- cercetare, dezvoltare și inovație în biblioteconomie și în știința informației.

Catalogul a început în 1985 când a apărut legea patrimoniului istoric spaniol. E vorba de localizarea și descrierea tuturor fondurilor și colecțiilor din bibliotecile spaniole, publice și particulare. Totodată, acestea vor fi protejate, cunoscute și cercetate. Astfel e vorba de 2.000.000 titluri în 700 biblioteci – Biblioteca Națională, bibliotecile centrale, publice ale statului, municipale, universitare, academii regale, seminarii ale bisericii, catedrale, mănăstiri, conventuri, muzee, arhive, cercuri artistice, asociații culturale, biblioteci ale unor organisme administrative publice – Senat, ministere, autonomii administrative – ca și bănci, persoane particulare.

Catalogul e o operă vie, în continuu proces de formare, constituindu-se progresiv prin cuprinderea colecțiilor din bibliotecile în curs de formare. Într-o primă fază se realizează catalogul cărților și periodicelor din secolele XV – XX. Apoi se înregistrează fondurile speciale (mss., partituri muzicale ș.a.).

Biblioteca virtuală a patrimoniului bibliografic (la adresa www.mcu.es/ccpb) cuprinde msse. și imprimate din colecțiile mănăstirii Santa Maria de Huerta (aflate în biblioteca din Soria) și ale mănăstirii Creus și Poblet (păstrate în biblioteca din Tarragona).

Prima colecție conține mss. din secolele XII – XV și de la Petro Alvarez d'Acosta, întemeietorul Universității Santa Catalina din Burgos de Osma. Din biblioteca din Soria au mai fost trecute pe suport electronic două incunabule datorită rarității lor și a solicitării frecvente de către utilizatori.

La Tarragona se află mss. medievale, cele mai vechi datând din secolele X – XI (texte miniate, partituri muzicale, biblii, povești cu miracole, texte ciudate, documente de mare valoare istorică, lucrări ale unor scriitori care au pus bazele cunoașterii în Evul Mediu).

Catalogul electronic al presei istorice (începând cu anul 1777) cuprinde, între altele, și 240 titluri din presa spaniolă clandestină și însumează 3,5 milioane pagini. El va contribui la materializarea proiectului *Biblioteca Europeană* (The European Library), preconizat a se finaliza sub formă digitală în 2010.

Biblioteca virtuală oferă cercetătorilor:

- informații despre diferite instituții mai puțin cunoscute, puse în contextul timp / spațiu, pentru o înțelegere mai bună a epocii și locului când s-au constituit;
- reproducere digitală completă de cărți (cu bibliografia aferentă) pe trei nivele deosebite de rezoluție (cf. standardelor internaționale).

Site-ul bibliotecilor publice spaniole (www.bibliotecas-publicas.es) oferă:

- calendar de activități al cluburilor de lectură;
- informații despre programele de funcționare și servicii oferite;
- cataloage de achiziții;
- carduri de membru și serviciile incluse;
- împrumuturi;
- facilități legate de unele evenimente;
- organizarea de grupuri ghidate;
- cutia de sugestii pentru cititori;
- informații comunitare;
- ghid electronic de citit;
- magazin cu recomandări de lectură;
- calendar cu evenimente literare, expoziții;
- proiecte în colaborare cu alte biblioteci ș.a.

Site-ul a fost realizat cu bibliotecile publice din Guadalajara, Huelva, Salamanca y Vitoria-Gasteiz, Tarragona („Francesc Oliver de Boteller de Tortosa"), Madrid („Maria Moliner de Villaverde"), folosirea lui fiind gratuită.

Grupul de lucru pentru digitizarea colecțiilor are în vedere două proiecte pentru transpunerea în format electronic a 90 colecții: unul oferă informații esențiale asupra proiectelor și inițiativelor de digitizare existente în Spania, celălalt îngăduie accesul la colecțiile bibliografice. Pentru informații suplimentare consultați site-ul www.mcu.es/roai.

Traducere de Georgeta FILITTI

(din *Bibliothèque Nationale de France*; *Dirección General del libro, archivos y bibliotecas. Subdirección General de Coordinación Bibliotecaria*)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

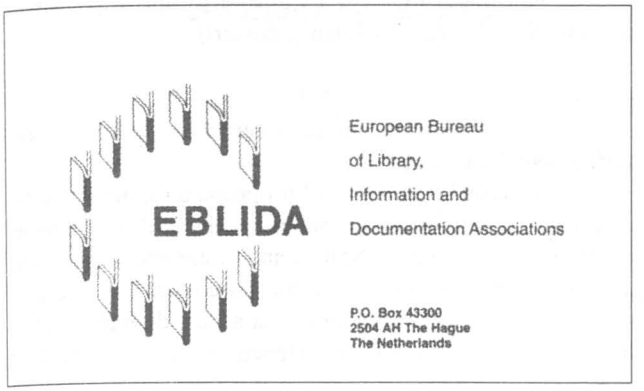

EBLIDA

Orizonturi
Programe
Inițiative

Strategia comunicării

Directorul EBLIDA, Andrew Cranfield, prezintă concluziile raportului din luna octombrie al grupului de la Frankfurt în ceea ce privește impactul TVA asupra bibliotecilor și a pieței publicațiilor științifice. Raportul a fost realizat de Institutul de sociologie din Göttingen în lunile aprilie – mai 2006. Pentru cei care lucrează în biblioteci problema TVA e bine cunoscută, așa încât raportul s-a concentrat asupra strângerii unor date simple privind impactul, în multe țări europene, asupra bugetelor bibliotecilor, ca și a transferului pe suport electronic.

Din raport a reieșit că în unele țări nu se plătește TVA (Danemarca) ori că e dată înapoi la sfârșitul anului (Suedia). În altele, există excepții pentru anumite biblioteci (Lituania). Dar în Germania, Italia, Spania, Țările de Jos TVA trebuie plătită în întregime pentru informații pe Internet.

Nu e de mirare că absența unor scutiri în ceea ce privește TVA are efecte negative asupra schimbărilor de publicații electronice, chiar dacă în înțelegerea fenomenului de ansamblu trebuie ținut seama și de alți factori: limbă, domenii academice ș.a.

În orice caz, e limpede că în țările unde TVA a devenit o problemă, perceperea ei constituie un obstacol în difuzarea publicațiilor pe suport electronic.

Pe baza raportului grupului de la Frankfurt s-a dat un comunicat de presă trimis tuturor membrilor EBLIDA. Asociația cere membrilor săi – acolo unde TVA se aplică – să aducă de urgență la cunoștința guvernelor lor conținutul acestui raport. Într-o vreme când UE își concentrează atenția pe stocarea electronică și nevoia de a transfera informația în acest sistem, disputele referitoare la TVA devin o piedică în activitatea bibliotecilor de a pune la dispoziția utilizatorilor lor publicații în formă electronică.

EBLIDA își lansează noul site în ianuarie 2007. Directorul Asociației speră ca acesta să fie un instrument mai bun de informație pentru utilizatori, cu o structură mai închegată și acces mai lesnicios.

Din 2007, buletinul „Hot News" își încetează apariția, fiind înlocuit cu o publicație bilunară în format electronic, unde directorul e convins că activitatea EBLIDA și evoluția unor fenomene la nivel european care o privesc vor fi mai bine oglindite. Publicația va fi trimisă pe e-mail tuturor membrilor și se va găsi în același timp pe site-ul Asociației.

Directorul mulțumește membrilor EBLIDA care au contribuit cu articole sau sugestii la strategia comunicării promovată de Asociație.

Programul „Cetățeni pentru Europa"

La 25 octombrie Parlamentul European a adoptat cu patru amendamente recomandarea făcută de Takkula, membru al Parlamentului, privind poziția comună a Consiliului asupra acestui program.

Obiectivele generale ale programului înseamnă toleranță sporită. Cota parte din bugetul general pentru proiectele *Cetățeni activi pentru Europa* va fi redusă de la 47% la 45%, iar cele privind *Societatea civilă în Europa* va fi mărită de la 27% la 31%.

Consiliul a decis înființarea a nouă organisme ce vor fi susținute permanent. După trei ani acestea vor ajunge la concurență cu alți candidați care solicită fonduri pentru organismele și proiectele lor. Bugetul total al programului e de 190 milioane euro (potrivit prețurilor din 2004, și el poate fi ajustat în funcție de inflație).

Decizia intră în vigoare a doua zi după publicarea în Jurnalul oficial – nu într-a 12-a, cum propusese Consiliul.

Concluziile Consiliului despre Bulgaria și România

La 17 octombrie Consiliul a adoptat concluziile privind procesul lărgirii UE, pe baza raportului Comisiei (întemeiat pe progresele făcute de Bulgaria și România) care arată că cele două țări sunt pregătite să-și asume drepturile și obligațiile de la 1 ianuarie 2007.

Consiliul a subliniat importanța progreselor făcute de ambele state și le-a invitat să-și completeze pregătirile de aderare. De altfel, Consiliul sprijină mecanismele de cooperare și verificare a progreselor făcute în ceea ce privește reforma justiției și lupta împotriva crimei organizate și a corupției ca și alte măsuri identificate de Comisie, legate de aderarea Bulgariei și a României. Acestea au ca scop asigurarea bunei

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

funcționări a politicilor și instituțiilor după aderare.

În plus, președintele Comisiei Europene, José Manuel Barosso, l-a prezentat la 30 octombrie pe membrul desemnat de guvernul român – și cu asentimentul său – în Comisia Europeană. Cel nominalizat e Leonard Orban, secretar de stat însărcinat cu coordonarea pregătirii României pentru aderarea la UE. L. Orban va răspunde de multilingvism.

Internet

Prima întâlnire a Forumului Autorității de Internet s-a ținut între 30 octombrie și 2 noiembrie la Atena. El reprezintă o adevărată piatră de hotar stabilită ca atare în noiembrie trecut, la întâlnirea la nivel înalt de la Tunis privind Societatea informațională, ca parte a internaționalizării guvernării Internet-ului, pentru apărarea libertății de comunicare și de reducere a divizării digitale globale.

Forumul și-a propus o discuție deschisă cu utilizatorii pe tema *Autoritatea de Internet pentru dezvoltare* având în vedere: deschiderea (libertatea de expresie, libera circulație a ideilor și cunoștințelor), securitatea (să instituie încredere și confidențialitate prin colaborare), diversitate (prin promovarea multilingvismului și a valorilor locale) și accesibilitate (conexiuni Internet, politică și costuri).

* * *

Din 2009 Autoritatea de Internet se îndreaptă spre managementul particular.

La 2 octombrie Comisia Europeană a salutat hotărârea guvernului SUA de a acorda puteri sporite ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers – Corporația Internet pentru numere și nume înregistrate). Trecerea Autorității de Internet în sector privat a fost, de fapt, o cerere explicită exprimată de UE și partenerii ei la întâlnirea de la Tunis.

Traducere de Georgeta FILITTI

(Din buletinul EBLIDA „Hot News", octombrie 2006)

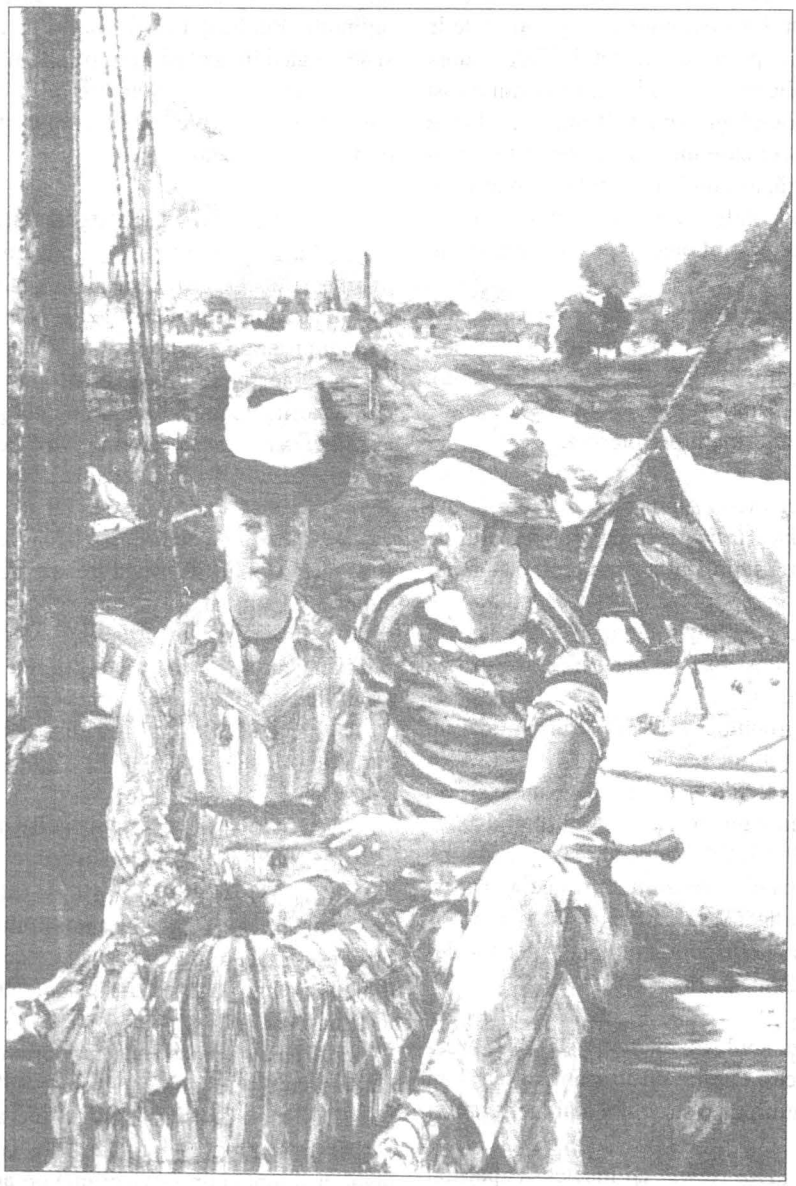

Argenteuil

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Din viața filialelor Bibliotecii Metropolitane București

Calendarul cultural al Serviciului Programe pentru Copii 2006

Gabriela TOMA

Spre deosebire de calendarele obișnuite, acesta redă activitățile importante care s-au remarcat prin latura pe care, personal, țin să o subliniez de câte ori am ocazia – cea a dialogului între oameni, arte, culturi, credințe. Lunar, pe simezele Bibliotecii ION CREANGĂ alternează expoziții ale pictorilor consacrați cu expoziții de grup sau personale care promovează lucrările elevilor debutanți. Cu ocazia acestor evenimente este promovată libertatea de exprimare în diferite domenii – desen, pictură, obiecte decorative, pian, vioară, interpretare vocală. Biblioteca devine astfel un spațiu de întâlnire a micilor creatori și a iubitorilor de frumos. Este un spațiu de întâlnire și pentru dimensiunea ludică (joc/joacă), pentru interacțiune și comunicare. La celelalte filiale, unde spațiul nu permite organizarea de expoziții, au loc ore de lectură și întruniri pe teme educaționale sau aniversări.

Biblioteca ION CREANGĂ, cea mai mare bibliotecă pentru copii la nivelul Capitalei și cea mai deosebită din punct de vedere al activităților cultural-artistice, a fost gazda următoarelor evenimente:

14.01. Vernisajul expoziției de pictură *Armonie și culoare*. Au expus elevii Școlilor generale nr. 114, 124, 130, 134 și 188. Participanți la eveniment: utilizatori ai bibliotecii și elevii școlilor menționate. Coordonator prof. Marcela Aelenei.

1.02. Vernisajul expoziției de pictură *Evantai policrom*. A fost organizat un microrecital muzical, în program: *Mica serenadă* – Bach; *Capriciu* – Simon Schneider și *Canario* – Carlo Calvi; *Temă cu variațiuni* – Kabalevski; *Vals* – Chopin. A urmat un recital vocal-instrumental susținut de membri ai Asociației Tineri Muzicieni din România, îndrumător lect. univ. dr. Carmen Enescu-Botezatu. Participanți: elevii Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 4, care au susținut microrecitalul de muzică clasică, elevi ai Școlii nr. 56 „Jose Marti", utilizatori ai bibliotecii, profesori, părinți, bunici. Invitați de onoare: Luminița Ciupitu – artist plastic, membru UAP și AIAP-UNESCO, Armand Steriadi – critic de artă, consilier artistic Galeria Virtuală Fan Art, Constantin Kessler – profesor de arte plastice, metodist ISMB, lect. univ. dr. Carmen Enescu-Botezatu, președinte al Asociației Tineri Muzicieni din România. Reprezentant media: Radio România Cultural.

7.03. Vernisajul expoziției de desen, pictură și obiecte decorative *Primăvara mamei în dar*. Au expus elevii Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 3 și copiii de la Lorelei Kindergarten und Schulkinder. Profesor coordonator Luminița Ciupitu. A fost organizat un microrecital muzical de pian și clarinet al elevilor Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 3, care a cuprins: *Menuet* – Ludwig van Beethowen, *Piesă la patru mâini* – Kabalevski, *Concert, părțile III* și *IV*, *Sarabanda* și *Gavolta* – Corelli Barbirolli, *Musette* – Bach, *Dans german* – Mozart, *Poloneză* – Chopin, *Cântec popular spaniol* – Novegando, *Baladă* – Ciprian Porumbescu, *Moment special* – clarinet – *Carnaval la Veneția*. Au urmat un moment artistic susținut de copiii de la Lorelei Kindergarten und Schulkinder și un recital poetic al elevilor Secției de Arte Plastice – Școala de Muzică și Arte nr. 3: *Medalion de primăvară* – a interpretat Ileana Sfetcu, solistă a Ansamblului Doina al Armatei, a Teatrului de Revistă „Ion Vasilescu" și a Rapsodiei Române. Participanți: elevii Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 3 și copiii de la Lorelei Kindergarten und Schulkinder, utilizatori ai bibliotecii, colaboratori. Invitați de onoare: Luminița Ciupitu, artist plastic, Armand Steriadi, critic de artă, Ilie Roșianu, critic de artă, Crina Bocșan-Decuseară, președintele Cluburilor UNESCO și al Asociației Culturale „Iulia Hasdeu". Partener media: Radio România Cultural.

11.03. Vernisajul expoziției *Culorile primăverii*. Au expus elevii Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 3, coordonatori: Luminița Ciupitu și Constantin Kessler. Discuții interactive despre temele, motivele și simbolurile primăverii.

20.03. Prelegerea și recitalul aplicativ *Barocul muzical*. Au interpretat membri ai Asociației Tineri Muzicieni din România, referent lect. univ. dr. Carmen Enescu-Botezatu. Programul a cuprins: *Poloneză*, *Marș*, *Invențiune la 2 voci nr. 1 în Do major*, *Invențiune la 2 voci nr. 1 în Mi major*, *Suita franceză nr. 1* – Bach, *Gavota cu două variațiuni* – J. Pachelbel, *Folia* – Al. Scarlatti, *Chaconne* – J. Pachelbel, *Sonata în Re major* și *Sonata în La major* – D. Scarlatti. Au participat: membri ai Asociației Tineri Muzicieni din România, utilizatori ai bibliotecii, părinți. Invitat de onoare: referent lect. univ. dr. Carmen Enescu-Botezatu.

24.03. *Ora de bibliotecă*. Elevii clasei a II-a A, Școala nr. 73 „Barbu Delavrancea" au vizitat biblioteca, au susținut ora de lectură – basme clasice, au vizitat Teatrul de păpuși *LICURICI* și au vizionat desene animate. Profesor coordonator Andreea Stoica.

28.03. Program artistic. În cadrul expoziției *Primăvara mamei în dar* au susținut un microrecital elevii Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 3, care au interpretat: Mircea

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bădulescu – *Primii ghiocei*, Czerny – *Pian*, Haydn – *Divertisment*, partea I, Fr. Wohlfahrt – *Studiul nr. 28*, Gossak – *Gavotă*, Mozart – *Sonatină vieneză*, Fr. Mazas – *Studiu nr. 57*, Ch. de Beriot – *Concertul nr. 9*, partea a III-a. Grup instrumental – muzică de cameră, instrumente de suflat. Microrecital poetic susținut în limba germană de elevii de la Lorelei Kindergarten und Schulkinder. Au participat preșcolari, elevi ai Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 3, elevi ai Liceului „Dinu Lipatti", studenți de la Universitatea Națională de Muzică București.

30.03. Biblioteca a găzduit practica de specialitate a cursanților Centrului de perfecționare din Ministerul Culturii și Cultelor, condus de prof. Silvia Nestorescu.

9.04. Vernisajul expoziției de arte plastice intitulată *Tradiții*. Au expus elevii Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 4, ai Școlii Generale nr. 79 și ai Colegiului German „Goethe". Profesori coordonatori: Constantin Kessler, Ioana Streinu și Silvia Kessler. Programul artistic a cuprins microrecitalul elevilor Școlii de Muzică și Arte Plastice cu următoarele lucrări: *Două momente poetice* – Edvard Grieg, *Temă cu variațiuni* – Kabalevski, *Studiu* – Sagreras, *Vals* – Mateo Carcassi, *Sonatina nr. 5* – Kuhlau.

14.04. *Ora de lectură și media* la care au participat elevii clasei a V-a de la Școala nr. 5, coordonați de profesor Mioara Popa. Au susținut ora de lectură, le-au fost prezentate serviciile informatizate ale bibliotecii și au urmărit o casetă cu desene animate.

18.04. Vernisajul expoziției de grafică-pictură *ÎnSemne creștine*. A expus Luminița Daniela Ciupitu, artist plastic. Programul a cuprins un moment poetic, actrița Doina Ghițescu a recitat din lirica religioasă a Iuliei Hasdeu. Recital instrumental: *Balada* – George Enescu, *Concertul nr. 9 în La minor* – Charles de Beriot, *Studiul nr. 57* – Fr. Mazas, *Duetul nr. 2 în Si bemol major* – W.A. Mozart. Muzică religioasă interpretată de Corala „Gavriil Musicescu" a Parohiei Domenii, Mănăstirea Cașin. Au participat: elevi ai Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 3, studenți de la Universitatea Națională de Muzică București, utilizatori ai bibliotecii. Invitați speciali: Luminița Ciupitu – artist plastic, conf. univ. dr. Liliana Nedelciu, Armand Steriadi – critic de artă, Ilie Roșianu – critic de artă, capelmaestru prof. Viorel Ciurdea.

12.05. Luminița Ciupitu, artist plastic, a organizat, cu ocazia închiderii expoziției de grafică-pictură *ÎnSemne creștine*, un program special. Evenimentul a debutat cu un microrecital vocal-instrumental al elevilor Simona Ioana Dorobanțu – clasa a III-a, care a interpretat *Dans țărănesc* de Constantin Dumitrescu, și Ioana Cristina Alexandru, clasa a IV-a, interpretând compoziția muzicală *Allegro* de Fiocco – ambele eleve ale Școlii de Muzică și Arte Plastice nr. 3, prof. coord. Natașa Ghindă. Mircea Ștefan Gogoncea, clasa a IX-a la Liceul de Muzică „George Enescu", a interpretat la chitară *Sonata nr. 23* de Paganini, prof. coord. Liviu Georgescu, președintele Federației Române de Chitară. Elena Cuculici, elevă în clasa a X-a la Liceul „Dinu Lipatti", a interpretat două melodii din repertoriul religios – *Veniți, creștini, la rugăciune* și *Miluiește-mă, Dumnezeule*, prof. coord. Gavril Prunoiu. Parteneri media: Radio România Actualități și cotidianul „România liberă".

15.05. Elevii Liceului „Nicolae Tonitza", clasa a VII-a A, au declarat deschisă expoziția intitulată *Natura*, sub coordonarea prof. Oana May Isar. Au participat profesori, părinți și utilizatori ai bibliotecii. Partener media: cotidianul „Compact București".

15.05. Vizita elevilor Școlii nr. 1 Berceni, județul Ilfov, însoțiți de cadrele didactice Alina Pintilii și Cristina Popa. Bibliotecarii le-au prezentat sălile, documentele, tipurile de servicii și activități desfășurate în cadrul instituției și i-au invitat, cu această ocazie, să descopere importanța bibliotecii în spațiul cultural actual.

1.06. În colaborare cu Școala Specială nr. 10 și Teatrul de Păpuși *LICURICI*, biblioteca a organizat un eveniment cu totul special. Acțiunea a debutat cu vernisajul expoziției de desene și obiecte decorative a elevilor Școlii Speciale nr. 10 intitulată *Gând de copil*. Coordonatorii expoziției au fost: pentru desen și pictură – prof. D. Nicolae; pentru icoane și lumânări decorative – prof. A. Boborel; pentru împletituri din sfoară – maistru I. Gajdea. Programul artistic a cuprins: microrecitalul de cântece și poezii *Zâmbet de soare*, cântece religioase, dansuri populare și moderne, spectacolul Licuricilor Speciali *Asta-i toată povestea* de Alexandru Adrian, sub coordonarea d-nei Gabriela Stamatiade. Profesorii coordonatori ai programului artistic au fost Cristina Trufașu, P. Stoican și V. Olaru. Menționăm faptul că evenimentul este cuprins în Proiectul *Comenius I – Includere prin arte*. Cu această ocazie, biblioteca a acordat premii și diplome elevilor participanți. Parteneri media: Radio România Cultural, TVR Cultural și ziarul „Ziua".

19.06. Ana-Maria Iatan a deschis expoziția de desene decorative și studii intitulată *Culoarea – fereastra vieții*. Au participat bibliotecari, elevi ai Liceului de Arte „D. Paciurea", profesori de artă și îndrumători – prof. Luminița Ciupitu, membru UAP, și lect. univ. Daniela Frumușanu. Parteneri media: Radio România Cultural și „Compact București".

20 – 22.06. Gazda preșcolarilor de la Grădinița Junior din Capitală. În cadrul proiectului *Roata Copilăriei. Lectură. Studiu. Joc*, Biblioteca *ION CREANGĂ*, Grădinița Junior și Teatrul de Păpuși *LICURICI* au organizat un program special creat pentru juniori pe parcursul celor trei zile. Prima zi a constat în prezentarea structurii tripartite a bibliotecii, juniorii aflând cu această ocazie ce înseamnă o bibliotecă publică, cum își pot petrece timpul liber într-o ludotecă. De asemenea, au vizionat o prezentare Power Point a jocurilor educative, a documentelor și serviciilor pe care biblioteca le oferă, precum și filmul de desene animate *Barbie*. A doua zi, Teatrul de Păpuși *LICURICI* a pregătit un spectacol-surpriză. Juniorii au fost elevii d-nei Gabriela Stamatiade, învățând să privească din fața și din spatele cortinei, fiind păpușari pentru o zi. În cea de-a treia zi, juniorii au cunoscut cărțile, jocurile și jucăriile din ludotecă pe fundalul unor povești și cântece pentru copii. Preșcolarii au fost însoțiți de doamna director-adjunct Nicoleta Stanciu și de educatoarele Mariana Marcu, Gina Țăroiu și Adriana Militaru.

3.08. Vernisajul expoziției de pictură *Forme colorate*. A expus dr. Maria Leon, membră a Asociației Artiștilor Plastici din București. Au participat doctori, artiști și utilizatori ai bibliotecii, iar invitații speciali au fost prof. Nicolae Iorga și actrița Doina Ghițescu. Parteneri media: „Compact București", TVR Cultural, Radio România Actualități și

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Radio România Cultural.

4.09. Pe simezele bibliotecii au fost expuse lucrările doamnei Jeana Șvedcenco, membră a Asociației Artiștilor Plastici din București, sub denumirea *Peisaje și naturi statice*. Au participat membri ai Asociației, utilizatori ai bibliotecii. Parteneri media: „Compact București" și Radio România Cultural.

5.10. Vernisajul expoziției de grup intitulate *Dialog cu natura*. Au expus Grațiela Dumitrescu, Victoria Georgiana-Mihăilă, Marius Ciprian-Codreanu și alți elevi ai Școlii nr. 114 „Principesa Margareta", sub coordonarea doamnei Mihaela Filoteanu. Parteneri media: „Compact București", Radio România Cultural.

4.11. Vernisajul expoziției Annei-Maria Iatan, *Icoană - suflet și credință*. Parteneri media: Radio România Cultural, „Compact București", „Șapte Seri".

9.12. Vernisajul expoziției de arte plastice și decorative *Îngerii Speranțelor Noastre*, dedicată martirilor Revoluției din 1989 de către elevii claselor liceale de artă de la Grupul Școlar „Dimitrie Paciurea" din cadrul Combinatului Fondului Plastic, UAP București, coordonator prof. Luminița Daniela Ciupitu, artist plastic, membru UAP. Parteneri media: „Ziua", „Compact București", „Șapte Seri", „24 Fun".

12.12. Vizionarea filmului *Păcală se întoarce* în regia lui Geo Saizescu, în cadrul unei manifestări organizate de Biblioteca Metropolitană București.

18.12. *Luminițe de Crăciun*, recital instrumental organizat în colaborare cu Asociația Tinerilor Muzicieni din România. Au interpretat elevii Școlii de muzică nr. 3 „Cuibul cu barză" și ai Liceului de muzică „Dinu Lipatti" din București.

Mihai Ilaș (clasa I) – M. Cernovodeanu – *Ține-te bine* și *Poveste chinezească*, *Vâslire ușoară*, *Sania*;

Mihai Gabriel Crainicu (clasa I) a interpretat G. Czerny – *Op. 599 nr. 12*, Al. Dumitrescu – *Cântec de copil*, M. Cernovodeanu – *Trei Păzește*;

Ruxandra Dicu (clasa a II-a, an I pian) – M. Cernovodeanu – *Frunzișoară lozioară*, *Banu Mărăcine*, *În leagăn*, *Cimpoiul*;

Ștefania Fieraru (clasa I) – Vill Labos – *Povestea mamei*, C. Czerny – *Op. 849 nr. 16*, P. Ceaikovski – *Mazurca*;

Dan Manole (clasa a II-a) – G. Czerny – *Op. 849 nr. 13* și *nr. 18*, Kuhlau – *Rondo în la major*;

Ana Maria Cucu (clasa a II-a) D. Kabalevski – *Studiu*, D. Șostakovici – *Păpușa mecanică*, Kuhlau – *Sonatina în Do Major PI*, F. Poulenc – *Vals Tirolez*;

Roxana Delinski (clasa a IV-a) – C. Czerny – *Op. 299 nr. 11*, F. Mendelssohn Bartholdy – *Piese pentru copii op. 72 nr. 5*;

Cezara Ivona Păun (clasa a V-a) – Heller – *Studiul Romantic nr .5*, Fr. Chopin – *Vals în Si minor*;

Andrei Samuel Maris (clasa a V-a) – Bertini – *Studiul nr. 8*, Ludwig van Beethoven – *Für Elise*;

Simona Iulia Antohe (clasa a VI-a) – Heller – *Studiul Romantic nr. 45*, Fr. Schubert – *Impromptu op. 90 nr. 4*;

Marius Groza (clasa a VI-a) – Fr. Liszt – *Studiul op. 1 nr. 5*, F. Mendelssonhn Bartholdy – *Cântec fără cuvinte*;

Andreea Marinescu (clasa a VIII-a) – P. de Seneville

Le Grand Canal à Venise

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

– *Jardin Secret*, Fr. Chopin – *Poloneza*;

Costin Mihail Raia (clasa a X-a) – Fr. Chopin – *Poloneza Eroica în mi bemol major op. 66*, B. Bartok – *Dans românesc*;

Mina Maria Beldimănescu (clasa a X-a) – G.F. Haendel – *Chacona cu variațiuni*, Fr. Chopin – *Studiul op. 25 nr. 12*, F. Mendelssonhn Bartholdy – *Variațiuni serioase op. 54*;

Tudor Voicu – Chitară – cântece și colinde.

Profesori îndrumători: prof. drd. Ligia Pop, prof. Carmen Simu, lect. univ. dr. Carmen Enescu-Botezatu. Invitat special: preot Nicolae Fieraru.

20.12. Serbarea și vizita lui Moș Crăciun.

21.12. Elevii Liceului „G. Călinescu" au interpretat colinde.

Filiala *VASILE ALECSANDRI*

16.01. *Redeschiderea bibliotecii după renovarea localului.* Publicul a receptat favorabil noua organizare a fondului de publicații, care a ținut cont de utilizarea eficientă a fiecărui spațiu și de expunerea unui cât mai mare număr de unități biblioteconomice în folosul comunității deservite. Participanți: utilizatori ai bibliotecii, reprezentanți ai comunității, elevi și profesori, prieteni și colaboratori ai bibliotecii. Invitat special: preot Sorin Dobre de la Biserica Sf. Nicolae. Parteneri media: TVR Cultural.

31.05. Sărbătorirea Zilei Internaționale a Copilului prin acțiunea *Să recunoaștem eroii din povești!*, care a constat într-un microrecital poetic al preșcolarilor din grupa pregătitoare III din cadrul Grădiniței nr. 205, coordonați de educatoarea Mioara Boțogan. Preșcolarii au primit din partea bibliotecii diplome și premii.

Filiala *GEORGE TOPÂRCEANU*

21.03. *George Topârceanu – 120 de ani de la naștere.* Programul manifestării a cuprins: Scurt istoric al Bibliotecii; Umor și sensibilitate în opera lui Topârceanu; Moment poetic; Efigie postumă; Universul poeziei lui Topârceanu – ghicitori; Problema râsului și a umorului: comicul, ironia, autoironia; Rolul lecturii în autoeducație. Profesori coordonatori: Mihaela Purba și Carmen Rusa. Au participat elevii Școlii nr. 160, utilizatori ai bibliotecii, profesori, părinți. Invitat prof. Marcel Ciorcan.

1.06. Ziua Internațională a Copilului a fost sărbătorită printr-un *Microrecital de poezie*, la care au participat elevii clasei a II-a A din cadrul Școlii nr. 117, coordonați de învățător Niculina Costache. Biblioteca a acordat premii și diplome. Partener media: ziarul „Ziua".

14.10. Dezbaterea *Dezvoltarea capacității intelectuale prin lectură* în colaborare cu Școala generală nr. 160, respectiv cu elevii doamnelor profesoare Mihaela Purba și Carmen Rusa. Invitați: prof. Marcel Ciorcan și Liviu Butuc, șef Serviciu Metodologic, Biblioteca Metropolitană București.

23.11. În colaborare cu Școala generală nr. 156, elevii claselor a V-a B și C, sub îndrumarea doamnelor profesoare Mariana Jumugă, Otilia Răducanu, Ioana Dincă și Gabriela Enculescu, a fost organizată manifestarea *Biblioteca și Lumea Cărții pentru Copii.* Invitat: prof. Marcel Ciorcan.

Le Printemps

Filiala *PETRE ISPIRESCU*

1.03. *Ziua Mărțișorului*, expoziție de mărțișoare confecționate de utilizatori ai bibliotecii. Invitați: elevii școlilor din apropierea bibliotecii.

1.06. Sărbătorirea Zilei Internaționale a Copilului prin evenimentul intitulat *Drepturile copilului* – un dialog deschis la care au participat elevii clasei a III-a C ai Școlii nr. 64, coordonați de învățător Simona Ducman, bibliotecari și prieteni ai bibliotecii.

Filiala *OTILIA CAZIMIR*

14.04. *Biblioteca publică și religia, Importanța educației religioase și a cărților în formarea caracterului copilului de vârstă școlară.* Expoziție de carte religioasă. Discuții cu elevii clasei a IV-a ai Școlii nr. 93, cu învățători, părinți și bunici.

Filiala *ELENA FARAGO*

31.05. Sărbătorirea Zilei Internaționale a Copilului - *De ziua ta, copile!* – un microrecital poetic și muzical al preșcolarilor din grupa mare a Grădiniței nr. 242, coordonați de educatoarea Ioana Bacâru. Biblioteca a acordat diplome și premii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

SECVENȚE

Uși deschise

Zilele Filialei *LUCIAN BLAGA* au fost pline de conținut și surprize dintre cele mai plăcute. Echipa filialei situată în Piața Iancului a propus membrilor comunității, prin cele două proiecte culturale *Realism și Transcendent* din 30 octombrie 2006 și *Bucureștii de odinioară*, subiecte interesante susținute de prof. Ioana Lungeanu (Liceul *IULIA HASDEU*), lect. univ. Aurelian Burtea (UNATC *I.L. CARAGIALE*) și prof. dr. Petru Ignat (Universitatea HYPERION – Facultatea de Jurnalism), autorul volumului *Bucureștii de odinioară*, lansat în ziua de 27 noiembrie 2006. Cu același prilej au fost acordate premiile anuale ale bibliotecii pe 2005 celor mai merituoși utilizatori fideli, activi sau colaboratori ai filialei, dintre cei peste 2.250, care frecventează această filială, numărându-se: Carmen Popa, Virgil Popovici, Aurelia Rus, Vasilica Popa, Rodica Văleanu sau Ana Fietzek. (*GSM*)

Zilele Filialei *LIVIU REBREANU*

Un program dens, coordonator proiect Anca Badea, s-a derulat în zilele de 27 – 30 noiembrie 2006 la sediul acestei filiale și la Muzeul Memorial *LIVIU REBREANU*, unde a fost evocată personalitatea marelui prozator prin alocuțiunile invitaților: Niculae Gheran, istoric literar, Corneliu Lupeș, șef secție la Muzeul Literaturii Române, Denis Brădescu, profesor la Liceul Teoretic *VICTOR BABEȘ*, Cătălina Gheorghe, Grupul Școlar *NICHITA STĂNESCU*, Emilia Bădin, profesor la Școala Nr. 16, Cecilia Stoleru din partea Editurii Pestalozzi și Cristiana Miu de la Radio România Cultural. Participanții au putut aprecia creațiile plasticianului Marin Curculescu, precum și lucrările prezentate în cadrul expoziției de carte *Opera rebreniană*. Zilele s-au încheiat cu acordarea premiilor anuale ale filialei. Au fost premiați: Monica Cozma și Paulina Ruscovici, doi dintre cei aproape 2.700 de utilizatori ai filialei, precum și partenerii activi care au colaborat cu biblioteca la organizarea unor manifestări în 2005: Liceul Teoretic *VICTOR BABEȘ*, Centrul de Tineret *NICHITA STĂNESCU* și Școala Normală nr. 16. (*GSM*)

Dans clasic indian

La Sediul Central *MIHAIL SADOVEANU* al Bibliotecii Metropolitane, d-l Suri Raman (India) a prezentat, pe 21 noiembrie 2006, o temă inedită pentru bucureșteni, *Dans clasic indian*, susținută cu imagini dintre cele mai sugestive. Împreună cu Julieta Rotaru, asistentă la Facultatea de Limbi Orientale a Universității București, și Carmen Coțofanu, profesor de dans indian, au fost comentate imagini din diverse filme indiene, realizându-se un mic istoric al dansului indian. (*GSM*)

Sadoveanu altfel

La aniversarea patronului spiritual al Sediului Central al Bibliotecii Metropolitane, de la a cărui naștere s-au împlinit 126 de ani, au fost invitați elevi ai liceului ce poartă numele marelui prozator. Au fost prezenți prof. dr. Marcel Crihană, criticul literar Octavian Soviany și poetul Radu Cârneci, care au rememorat momente ale întâlnirii lor cu scriitorul aniversat. Au fost destăinuite aspecte inedite din creația sadoveniană, cum ar fi influențele masonice sau calitatea sa, mai puțin cunoscută, de poet. Elevi ai Liceului *MIHAIL SADOVEANU* și de la Școala Centrală au citit din creațiile personale, Adriana Bittel, redactor la „România Literară", fiind *criticul de serviciu*. (*GSM*)

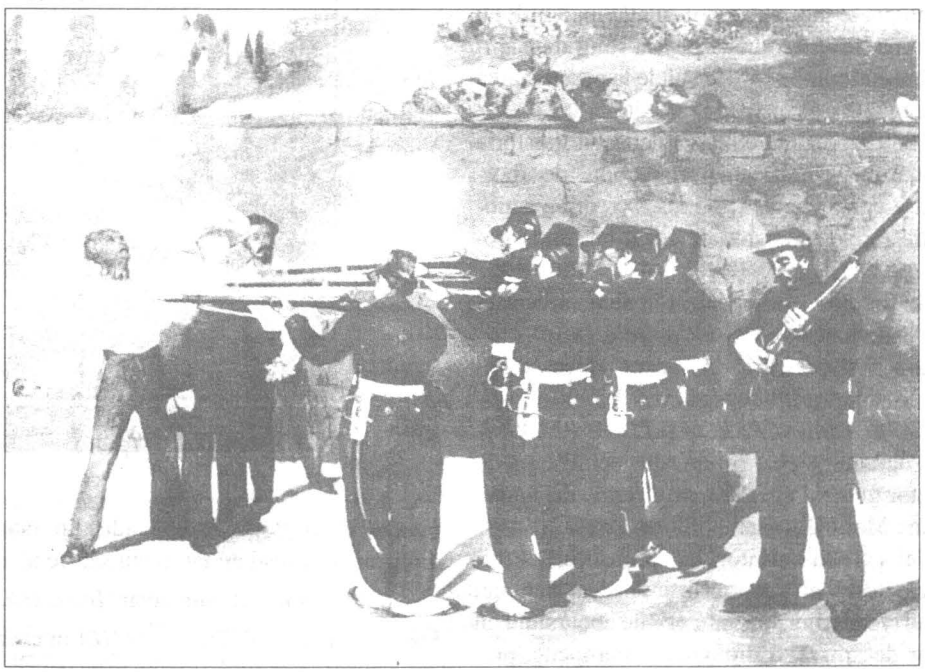

L'Exécution de l'empereur Maximilien

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Prezențe culturale franceze în Micul Paris

Împreună cu Muzeul Național Militar și Asociația Română a Profesorilor de Limbă Franceză, parteneri de nădejde, Biblioteca Metropolitană București a încheiat concursul *Prezențe culturale franceze în Micul Paris*. Concursul s-a desfășurat cu prilejul **Anului Francofoniei**, proiect ce face parte din programul **PAȘI SPRE BIBLIOTECA METROPOLITANĂ**. Realizatorii proiectului, Marilena Chiriță, coordonatoarea Filialei *MARIN PREDA*, și Liviu Chiorean, șef serviciu la Muzeul Național Militar, au prezentat rezultatele în cadrul zilei aniversare a filialei din 24 noiembrie 2006. După o percutantă rememorare a activității Misiunii Franceze în România anilor primului război mondial, susținută de Neculai Moghior, șef secție la Muzeul Național Militar, președintele juriului, Mihail-Mircea Velicu, a dat citire palmaresului. Nu înainte de a comenta fotografiile artistice expuse de concurenți și de domnia sa, împreună cu cei care au participat la această secțiune a concursului.

În ambianța deosebită a Colecției de Francofonie *ELENA VĂCĂRESCU* au fost înmânate diplomele, susținute de premii consistente, celor mai merituoși dintre concurenți. Premiul I la secțiunea **Eseu în limba franceză** a fost acordat d-rei Raluca-Alexandra-Isabel Ostafie, la secțiunea **Artă fotografică** a fost distinsă Octavia-Andreea Petre, iar la secțiunea **Eseu în limba română**, Andra-Ștefania Chiriță. Sponsorii generoși ai manifestării au fost Editura Biblioteca Bucureștilor, Editura DoMinor, Swiss Plan, Administrația Monumentelor și Patrimonului Turistic.

Colegii de la Filiala *MARIN PREDA*, Marilena Chiriță și Cătălin Gavrilă, s-au dovedit a fi la înălțime și în realizarea acestui eveniment, la final primind felicitările tuturor participanților. (*GSM*)

24 ianuarie 2007

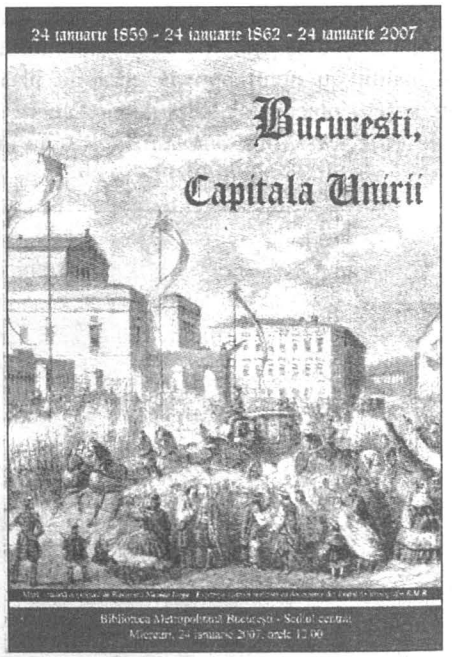

A intrat în tradiția Bibliotecii Metropolitane București să aniverseze evenimente importante din istoria națională și locală.

24 ianuarie nu poate face excepție, cu atât mai mult cu cât anul 2007 înseamnă o cifră rotundă pentru rolul de Capitală a Bucureștilor, împlinindu-se 145 de ani de la proclamarea Bucureștilor drept Capitală a Principatelor Unite (1862).

24 ianuarie 1859 reprezintă un reper deosebit în istoria românilor. Deosebit, prin semnificații, prin modul de abordare, prin felul în care întreaga clasă politică a vremii a acționat, fiind unul dintre rarele momente de reală coeziune politică.

Biblioteca Metropolitană a organizat în ziua aniversară o masă rotundă sub genericul *București, Capitala Unirii*.

Manifestarea a fost pregătită în sistem video-conferință, utilizatorii fideli ai patru filiale ale BMB (*ION CREANGĂ, D. BOLINTINEANU, MARIN PREDA* și *LIVIU REBREANU*) recepționând programul, la care și-au adus contribuția dr. Florin Rotaru, director general al BMB, prof. univ. dr. Panait I. Panait, arhitect Ana Maria Orășanu și Florin Preda.

Expunerile celor patru vorbitori au reconstituit evenimentul Unirii Principatelor, al înfăptuirii unui ideal național exprimat în decursul veacurilor, cu interesante incursiuni în lumea documentelor de arhivă, a diplomației europene, precum și a istoriei Bucureștilor. Totul a fost întregit de o expunere PowerPoint care a adus în fața publicului imagini dintr-un București cu farmecul său ce merită readus la lumină.

Evenimentul aniversar *București, Capitala Unirii* a fost organizat de filiala *N. IORGA* în cadrul proiectului cultural **Bucureștiul pe care nu-l cunoaștem**. (*F. P.*)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Scurtă istorie a mijloacelor de comunicare din România

- VII -

Liviu BUTUC

Impactul mijloacelor de comunicare (2)

În a doua jumătate a secolului XX, în domeniul comunicării s-a declanşat o acerbă competiţie între Galaxia Gutenberg – expresie a grafocentrismului – şi Galaxia Marconi – tip de comunicare bazat pe tehnologia audiovizuală, care duce la comprimarea volumului lecturii, la scăderea calităţii şi profunzimii acesteia. În implacabilul proces de tehnologizare a comunicării, saltul imprevizibil a fost făcut de **televiziune**, sistem audiovizual care inaugurează civilizaţia imaginii. „Imaginea este regina" – exaltă legea de bază a informaţiei moderne, iar manualele de jurnalism citează axiomatic: „O imagine face cât o mie de cuvinte". Pentru a accentua ideea, experţii în comunicare adaugă: „Greutatea cuvintelor nu se compară cu şocul imaginilor; atunci când este puternică, imaginea anulează sunetul şi ochiul este mai important decât urechea"[286]. Comoditatea televizionismului – a lecturii imaginilor aidoma copiilor din perioada prealfabetară – şi facilitatea accesului la realitate sunt factori de seducţie care-i aglutinează pe indivizii umani, indiferent de vârstă şi profesie, în conceptul general de *homo videns*. Noua invenţie, comercializată şi socializată masiv după ultimul război, avea să inaugureze epoca televizibilităţii sau „videotopia", în care vizualul va triumfa asupra oralităţii şi textualului. „Epoca iconismului", cum a mai fost numită societatea postmodernă, în care televiziunea este uzina globală care produce cea mai mare cantitate de imagine, nu mai este logocentrică. Este o concluzie pe care filosoful Wunenburger o enunţă astfel: „Privim imagini, trăim pentru imagini, suntem stăpâniţi de imagini şi, cel mai adesea, suntem manipulaţi prin mijlocirea lor. Totul în jurul nostru, de la avalanşa agresivă a reclamelor stradale şi până la monitoarele televizoarelor sau calculatoarelor, totul este o sursă de imagini". Televiziunea succede, ca putere de comunicator dominant, pe de o parte radioului şi pe de alta filmului. Conţinutul său este generat de mediile pe care le substituie, preluând astfel de la radio potenţialul de divertisment, iar de la film, disponibil acum ca artă, imaginea şi divertismentul. Cu televiziunea, omenirea avea să intre într-o etapă a comunicării în care imaginea are preeminenţă în faţa cuvântului, în care cuvântul nu mai este agentul primordial al gândirii umane, iar concurenţa dintre realitate şi imaginea televizată tinde să cedeze în favoarea celei din urmă. Televiziunea nu face altceva decât să resusciteze, în alt timp şi cu alte mijloace tehnologice, spectacolul ca formă de comunicare umană. Formele arhaice ale procesiunilor religioase şi seculare, teatrul comercial ambulant, turnirurile, execuţiile cu public etc. din Evul Mediu, care se consumau în plan local şi în anonimitate deplină, beneficiază astăzi, prin intermediul televiziunii, de extindere spaţială până la nivel planetar şi de instantaneitate temporală. Aceste atribute esenţiale ale televiziunii au făcut din ea elementul mass media cu cel mai mare impact social, economic şi politic şi în acelaşi timp şi cel mai controversat. Numeroşi cercetători ai mijloacelor de comunicare în masă au scris biblioteci întregi cu privire la rolul pozitiv al televiziunii, dar mai cu seamă la efectele pernicioase ale acesteia în plan social-politic. Televiziunea este privită astăzi ca un mediu existenţial confortabil şi hedonist care are pretenţia că informează şi formează, ca o sursă de putere atât în guvernările de tip autocratic, cât şi în cele democratice (de aici potenţialul său în crearea şi manipularea opiniei publice şi în fasonarea comportamentelor umane), ca un mijloc de uniformizare culturală şi civilizaţională, precum şi ca un element de generare a acalmiei generale. Studiile dedicate acestei „maşini de loisir pentru mase" scot în evidenţă că televiziunea asigură democratizarea culturii, dar şi aplatizarea ei, creează realitate iluzorie şi false valori, prin vedetizarea şi exaltarea subculturii. Ea nu aduce în scenă doar lumea, societatea şi spectacolul ei, ci contribuie, în mare măsură, la influenţarea şi structurarea acesteia. Mai mult decât atât, „ea se transformă într-un instrument de diseminare a ideologiei dominante, exercitate de către cei care deţin poziţiile economice şi sociale de vârf, inducând în mase false idealuri, false valori şi o falsă libertate. Efectul manipulator al televiziunii este atât de mare încât conceptul de video-putere – înţeleasă ca preponderenţa mijloacelor vizuale de comunicare – este astăzi tot mai vehiculat în mediile politice. Video-puterea desemnează un tip de dominare simbolică a indivizilor de către media vizuale, cu precădere de către televiziune"[287]. Însuşi McLuhan, în primele lui lucrări dedicate formelor moderne de comunicare în masă recunoaşte că din mass media televiziunea este un important instrument de manipulare şi control, de dominare, de impunere a unei opinii prefabricate şi de creare a unor tipare de comportament. Dezvoltarea extraordinară a televiziunii într-un timp foarte scurt şi rapida accesibilizare au surprins sociologii, care încearcă să pătrundă în intimitatea fenomenului numit de René Berger teletropism. Reculul forţat al presei şi al cărţii în faţa ofensivei culturii de consum potenţate de imagine este demonstrat de analizele statistice şi de investigaţiile sociologice. Astfel, în UE doar 20% din familii mai citesc presa cotidiană, în timp ce fiecare a cincea familie are un ordinator în casă, 65% din acestea având acces la Internet. Însă peste 95% din familii posedă cel puţin un receptor TV (dintre care 35% sunt conectate la cablu sau la satelit), 53% au videocasetofoane şi în 44% se găsesc CD-player-e. TV-mania în Uniunea Europeană a atins cote nebănuite. Într-un timp foarte scurt, de numai un deceniu, numărul de posturi de televiziune a crescut de la 50, în 1992, la 1.500 în anul 2002, prin aportul televiziunilor private comerciale. Cele mai spectaculoase salturi le-a făcut Marea Britanie care, de la 4 posturi în 1982, a ajuns, în 2002, la 250. În privinţa conectării la cablu, ţara cu cea mai mare densitate este Olanda: 95% dintre locuinţe conectate. În acelaşi an, în România procentajul gospodăriilor cablate se cifra la 54,6%, potrivit unui studiu efectuat de

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

IMAS[288]. Creşterea spectaculoasă a ofertei a convins publicul să petreacă ceva mai mult timp în faţa ecranelor: de exemplu, britanicul mediu a ajuns să stea, în medie, 53 de ore/săptămână. În Italia, consumul mediatic este de 3 ore/zi/persoană şi de 6 ore/familie. România nu este departe de aceste cifre, explicabil după o lungă perioadă de „abstinenţă" televizuală şi după excesul de oferte postrevoluţionare. Conform datelor din 2001, pentru televiziunile din România, timpul mediu de televizionare pe zi a fost de 224 de minute pentru persoanele din mediul urban şi de 213 minute pentru întreaga populaţie, iar în prime time (intervalul orar cu maximă audienţă, cuprins între orele 19.00 – 23.00) de 102 minute pentru locuitorii din urban, respectiv 105 minute pentru eşantionul naţional.

Capacitatea de penetrare transfrontalieră face din televiziune, alături de Internet, un agent signifiant al globalizării. Prin televiziune, în anturaj cu sateliţii, formele simbolice vizuale, infomesajele, nu mai necesită transportul fizic, având astfel loc decuplarea spaţiului de timp, descoperirea simultaneităţii despaţializate care, în final, devine globală ca întindere. Acest fapt îl pune pe telespectator într-o relaţie de „cotemporalitate" cu evenimentul televizat, creând acestuia sentimentul de coprezenţă, ba chiar de participare la eveniment. Din acest punct de vedere, dacă ziarul operează o primă formă imperfectă de sincronizare a lumii, radioul amplifică acest fenomen, iar televiziunea o desăvârşeşte, transmiţând în timp real, în direct, fapt care duce la reducerea timpului de lansare a informaţiei şi la efectul de „branşament la real", de conectare la istorie. Această „dictatură" a instantaneului are drept consecinţă anularea posibilităţii de verificare a informaţiei. Hegemonia asupra informaţiei în timp direct obligă celelalte medii să se redefinească în raport cu televiziunea. De aceea, cele mai multe trusturi de presă au în spate televiziuni de tip locomotivă, care le dictează formatul şi conţinutul. De pildă, la noi, trustul Intact al familiei Voiculescu a impus pe piaţă TV Antena şi „Jurnalul Naţional"; Media PRO, cel mai mare trust media din România, a achiziţionat de curând ziarul generalist „Gândul", iar Realitatea Media a alăturat jurnalului „Cotidianul" şi hebdomadarul „Academia Caţavencu" sau mensualele „Idei în Dialog" şi „Le Monde Diplomatique". Aceeaşi alăturare este vizibilă şi la trusturi mai mici: Prima TV – „Ciao", B1TV – „Curierul Naţional" ori Naţional TV – „Realitatea Românească". În acelaşi context trebuie să mai subliniem că influenţa televiziunii asupra presei este vizibilă şi în retorica imaginilor infografice ori în structura cu articole mici acompaniate de imagini pentru „lectura de tip zapping". Prin fluviul de imagini eclectice, televiziunea are un puternic impact emoţional persuadant. De altfel, patrimoniul paremiologic a reţinut în acest sens aforismul corolar: „Dacă vrei să convingi pe cineva, foloseşte presa scrisă; dacă vrei să-l copleşeşti din punct de vedere emoţional, foloseşte imaginile". Din această cauză şi tipăriturile au adoptat în cele din urmă tehnici vizuale. De pildă, apariţia romanelor ilustrate ori a manualelor şcolare sub forma unor benzi desenate.

În plan economic, televiziunea, deşi a fost considerată mult timp o organizaţie non-lucrativă şi bugetivoră, prin introducerea cablului şi conectarea la sateliţii de comunicaţie, creează servicii care transformă informaţia şi divertismentul în mărfuri, iar creşterea investiţiilor în publicitate merge mână în mână cu dezvoltarea economiei de piaţă. Excesul de reclamă şi promovare la produse de orice fel stimulează consumul şi menţine trează propensiunea hedonistă a cetăţeanului telespectator. Difuzarea continuă a informaţiilor despre viaţa politică duce la creşterea nivelului de cunoştinţe al publicului în materie de politică, la înţelegerea ideologiilor, doctrinelor şi programelor partidelor concurente pe scena puterii, la dezvoltarea lexicului politic şi la descifrarea mecanismelor democraţiei. În acest context este relevant şi faptul că prin televiziune se impun modele de viaţă, de carieră, de conduită, se creează celebritate ori, dimpotrivă, se demolează personalităţi. Spre deosebire de Internet, televiziunea are o interactivitate minoră, dar aceasta există şi se exercită fie prin stimularea mesageriei, fie prin excesul de selectivitate. Simplul fapt că telespectatorul interpretează imaginea sau optează pentru un program sau altul, folosindu-se de zappare cu ajutorul telecomenzii, are o „interacţiune invizibilă". Dar din impactul multiform al televiziunii, cercetătorii fenomenului s-au oprit cel mai mult asupra consecinţelor negative ale acesteia, cu pregnanţă, asupra copiilor şi tinerilor. O primă consecinţă: radioul şi televiziunea au redus lectura de loisir sau formativ-cognitivă şi comunicarea interpersonală. Un sondaj realizat de CURS relevă că privitul la TV este o activitate pe care şi-o atribuie 93% din cei chestionaţi. În mediul rural, doar 90% dintre români vizionează programele TV, pentru ca la oraş procentul să crească la 95%. Diferenţa se constată şi la numărul de ore afectate vizionării: 3,3 ore/zi în mediul urban şi doar 2,5 ore/zi la ţară. De aici rezultă o oarecare concordanţă cu estimările făcute de asociaţiile de editură care, în anul 2005, apreciau că numărul de cititori de carte este cam de 10 ori mai mic decât numărul de locuitori ai ţării, iar numărul cumpărătorilor de carte este de o sută de ori mai mic decât numărul de locuitori. Adică producătorii români pot conta cam pe 2 milioane de lectori şi circa 200.000 de cumpărători de carte.

O altă consecinţă este vulnerabilitatea la manipularea voinţei şi a opţiunilor de către televiziune, mai ales în timpul campaniilor electorale. Eurobarometrul cultural publicat în anul 2006 relevă că telespectatorii români „sunt cei mai creduli din Europa şi (...) cei mai influenţabili consumatori TV dintre toţi europenii. Telespectatorii autohtoni au cea mai mare încredere în ştirile TV, ca sursă de informare, votul lor politic fiind dictat, în mare măsură, de informaţiile emisiunilor televizate". De aici, probabil, românii ocupă şi un loc de vârf în topul vulnerabilităţii la manipulare prin televiziune. Dar cele mai frecvente efecte negative produse de televizionare se repercutează asupra copiilor şi tinerilor. Studiile efectuate cu circa 50 de ani în urmă păreau liniştitoare, deoarece televiziunea nu luase amploarea pe care o are astăzi, cu difuzare non-stop şi cu opţiunea a sute de canale cu programe extrem de diversificate. Psihologii, sociologii şi alţi cercetători ai fenomenelor media opinează că cele mai frecvente repercusiuni ale televiziunii, asociate astăzi şi cu Internetul, ar fi: obezitatea, diminuarea atenţiei, instigarea la violenţă şi sexualism şi „imbecilizarea". Însă în România, în premisele şi preparativele cercetării trebuie să se ia în consideraţie şi faptul că Revoluţia a făcut saltul de la mass media precare, puternic impregnate ideologic şi lipsite de seducţie, când „generaţia cu cheia atârnată de gât" prefera socializarea prin joc în mediu natural, la explozia mijloacelor audiovizuale, în special a televiziunii, care se transformă în „pedagog naţional sau babysitter" captivant şi persuasiv. Datele anchetelor relevă acest fenomen istoric inedit: „copiii şi adolescenţii de astăzi au devenit şi în România prima generaţie care, fizic şi simbolic,

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

crește cu televizorul. Acesta s-a instalat de mai mult timp ca membru central al familiei (...), ca furnizor de modele culturale și stiluri de viață mai puternic decât școala, familia și cultura cărții. Televiziunea preia – ca principal meditator cultural – și exercită succesiv sau simultan rolul de tetină și mamă, de doică, de părinte și de învățător sau profesor, de pedagog național, dar mai ales de sursă a reperelor existențiale înscrise în ceea ce denumim prin noțiunile de teleprezență, telerealitate, star-system. Televiziunea, devenită atotputernică în zilele noastre, a ajuns a fi un incubator și o pepinieră în care cresc la scară planetară exemplarele unei noi linii în evoluția speciei umane – «video-copiii», cum îi numește Sartori; un produs deviat de la modelul uman definit prin cultura scrisă și vorbită și transformat prin televiziune în homo videns"[289]. În acest context are loc și o mutație în stilul de viață al copiilor și tinerilor atrași de mirajul mijloacelor tehnologice moderne care conduc inevitabil la sedentarism. Supraponderalitatea nu este urmarea televiziunii, ci a imobilismului care va avea efecte și asupra viitorului adult caracterizat ca bolnăvicios, puțin sociabil și cu echilibru emoțional fragil. În ce privește deficitul de atenție, un studiu recent, realizat de o echipă de la Universitatea Texas Tech, susține că „vizionarea excesivă a programelor de televiziune nu provoacă apariția deficiențelor de atenție cunoscute și sub denumirea de ADHD (Atention Deficit Hyperactivity Disorder), ci acesta este o urmare a faptului că părinții obosiți de copiii activi îi trimit la televizor pentru a avea câteva momente de liniște"[290]. Cercetări efectuate de CURS și Centrul de Studii Media și Noi Tehnologii de Comunicare pe un eșantion de 1.100 de elevi relevă și alte aspecte semnificative ca:

- 56% din copii, indiferent de grupele de vârstă, consumă cca. 4 ore de programe de televiziune zilnic, în special în prime-time;
- 80% dintre copiii cu vârste între 4 și 10 ani urmăresc programe care nu sunt destinate categoriei lor de vârstă, nerespectând signaletica introdusă de CNA și filtrul orar; cei mai mulți vizionează programe nerecomandate, peste linia de demarcare temporală, cu acordul tacit al părinților;
- majoritatea copiilor manifestă tendința personalizării consumului televizual, a televizionării individuale, cu mai mare amploare în rândul adolescenților;
- procentul copiilor aflați în prime-time în fața televizoarelor este relativ apropiat de procentul mediu al adulților, fapt ce se încadrează în „televizionarea familială";
- rolul școlii în evaluarea programelor TV (prin discuții cu elevii) este aproape inexistent;
- acțiunile de responsabilizare a părinților sunt aproape absente.

Bibliografie și note

286. Popa, Silvia – *Bibliotecă și comunicare*, Brașov, Editura Universității Brașov, 2002.

287. Braga, Corin – „Anarhetipul și sfârșitul postmodernității". În: „Observator cultural" nr. 165/2003.

288. Nițulescu, V.S. – „Film și televiziune: noua economie". În: „Observator cultural" nr. 182/09.08.2003.

289. Drăgan, Ioan – „Video-copiii sau generația televizuală". În: „Dilema Veche" nr. 115/aprilie 2006.

290. Boicea, Dan – „Violența din spatele desenelor animate". În: „Adevărul" / 25.03.2006.

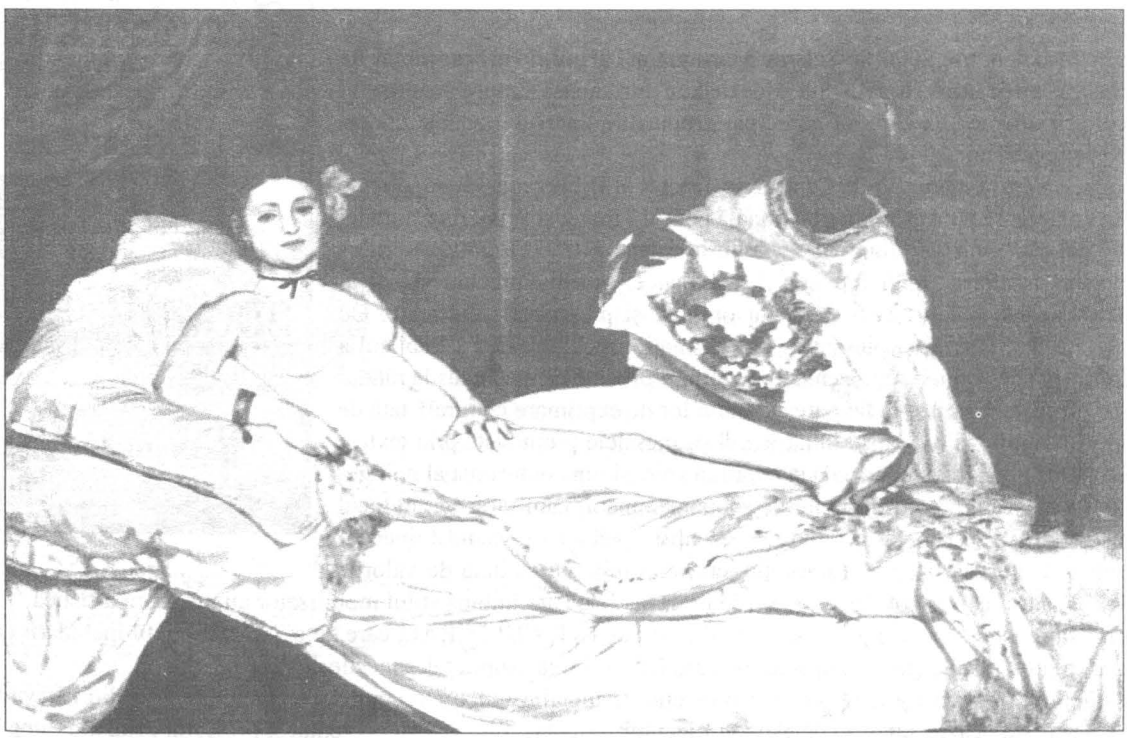

Olympia

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Agenda culturală

Gaudeamus 2006

A fost o ediție fastă pentru Biblioteca Metropolitană București, în ciuda unor dificultăți întâmpinate în derularea acestui proiect. Debutul a avut loc miercuri, 22 noiembrie 2006, când Serviciul Programe pentru Copii, coordonator Delia Nistor, a lansat, în cadrul Salonului de carte pentru copii, un frumos și util *Calendar 2007*. A urmat Centrul de Tineret al instituției noastre, coordonat de Horia Frunză, cu o dezbatere furtunoasă, pe alocuri, pe un subiect fierbinte: *Cultura urbană în ofensivă*.

Serviciul Memorie Comunitară a lansat albumul *Bucureștii lui Carol I*, o lucrare de excepție, elaborată de Ana Maria Orășanu, șef serviciu, și de Florin Preda, apărută la Editura Biblioteca Bucureștilor. În deschiderea lansării a vorbit directorul general al Bibliotecii Metropolitane, dr. Florin Rotaru, care a subliniat eforturile realizatorilor acestei lucrări, precum și principalele teme tratate. O prezentare a albumului a făcut Ana Maria Orășanu.

În amiaza zilei de vineri, animația de la scena pentru cei mici s-a datorat reușitului spectacol *Spaima dovlecilor* de Chira Dragomir, susținut de Teatrul de Păpuși *LICURICI* al Bibliotecii Metropolitane, coordonat de doamna Gabriela Stamatiade.

Expozițiile de carte veche și publicații curente au completat participarea Bibliotecii Metropolitane București la cea de-a XIII-a ediție a **Târgului Internațional de Carte Gaudeamus**.

Sergiu GĂBUREAC

Cultura urbană în ofensivă

Vineri 24 noiembrie 2006, în Sala de Marmură a **Târgului Internațional de Carte Gaudeamus**, a avut loc o dezbatere furtunoasă despre fenomenul „culturii urbane", la care au participat grupuri de tineri din zonele underground ale Bucureștiului.

Acțiunea a fost organizată de Centrul de Tineret al Bibliotecii Metropolitane București în colaborare cu Autoritatea Națională pentru Tineret și Primăria Capitalei și face parte din campania de promovare a culturii urbane *KARTIER 2006*.

În cadrul întâlnirii, fanii hip hop, break-dance, graffiti, precum și cei ai muzicii electro, rock și folk și-au exprimat opiniile și preferințele culturale. Cu această ocazie a fost lansată și piesa *Singur* a formației rock „Hazard". Publicul a intrat în dialog cu acești tineri reprezentanți ai culturii urbane, care au adus la rândul lor argumente nonconformiste în favoarea genului lor de exprimare culturală față de valorile culturii tradiționale. S-a subliniat faptul că mesajele promovate prin textele hip hop și rock au o încărcătură socială și exprimă spiritul nonconformist al noii generații. O generație care preferă formulările spontane, uneori cam violente, în locul celor prelucrate artistic. Oamenii de cultură prezenți în sală au recomandat tinerilor reprezentanți ai culturii urbane să se apropie cu mai multă curiozitate de valorile tradiționale, în cadrul căreia pot găsi modele de lirică socială care îmbină stilul mobilizator cu metafora artistică.

La întâlnire au fost prezenți și redactori ai postului TVR CULTURAL, care au explicat motivul includerii unor rubrici *underground* în jurnalele de știri și impactul pe care îl au acestea asupra telespectatorilor.

La sfârșitul dezbaterii a avut loc și o proiecție de imagini video ale unor demonstrații graffiti din câteva mari orașe europene. Cu această ocazie, un grup de elevi ai Liceului „Nicolae Tonitza" au prezentat și proiectul celui mai lung banner din lume, realizat de ei și inclus recent în Cartea Recordurilor Guiness.

Alexandru Horia FRUNZĂ

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Valori bibliofile din patrimoniul cultural național

Este remarcabil că pentru prima oară la Slatina, în perioada 10 – 12 decembrie 2006, s-au desfășurat lucrările Sesiunii Naționale *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național*. Din județele Olt, Dâmbovița, Suceava, Cluj, Caraș-Severin, Gorj, Dolj, Teleorman, Argeș și din București au participat academicieni, profesori universitari, cercetători științifici, bibliotecari și muzeografi specialiști în domeniul cărții vechi românești. Direcția Olt pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național și Ministerul Culturii și Cultelor au girat manifestările evenimentului, iar Biblioteca Județeană „Ion Minulescu" a găzduit susținerea lucrărilor în două secțiuni coordonate de conf. univ. dr. Victor Petrescu, prof. dr. Tudor Nedelcea, respectiv, acad. prof. univ. dr. Gheorghe Mihăilă. La deschiderea acestei Sesiuni Naționale a fost prezent și domnul director al Bibliotecii Metropolitane București, prof. dr. Florin Rotaru, cu lucrarea *Cuvânt introductiv la Bibliografia Cărții Bucureștene de la origini și până în prezent*. De asemenea, au fost prezenți cu lucrări directorul Bibliotecii Academiei Române, acad. prof. univ. dr. Dan Horia Mazilu (*Cuvânt de salut pentru confrații din țară*), acad. prof. univ. dr. G. Mihăilă (*Colecția Dr. M. Gaster de manuscrise și documente de la Biblioteca Academiei Române și de la Arhivele Naționale*). Un cuvânt de binecuvântare l-a rostit P.S. Gherasim (Episcopul Eparhiei Râmnicului). Biblioteca Centrală Universitară a fost și ea prezentă prin lucrarea doamnei dr. Cristina Bădără: *Corespondența lui Constantin Kirileanu către Paul Zarifopol în colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare Carol I*. În cadrul manifestărilor Sesiunii, a fost vernisată expoziția *Nicolae P. Romanescu – bibliofil*, iar iubitorii de carte, dar și de istorie, au putut vedea *Istoricii olteni și cărțile lor*; au fost prezentate volumele: *Manuscrisele din Moldova* (cu prezentarea prof. univ. dr. Olimpia Mitric), *Arta cărții* (conf. univ. dr. Ana Andreescu) și *Biserica românească din Serbia* (prof. dr. Diana Nedelcea Cotescu).

O consultare a catalogului cu lucrările elaborate de specialiști din domeniul cărții vechi arată o tematică bogată, cu accent pe raritatea unor exemplare din patrimoniul național, pe valoarea culturală sau spirituală în cazul cărților religioase, dar și privind anumite particularități tipografice locale. Un capitol aparte îl constituie însemnările pe cărți ale unor personalități din istorie sau manuscrisele reprezentând obiectul unor cercetări lingvistice sau documente ce sprijină studiul legat de circulația cărții în țările românești. Cartea de patrimoniu este o valoare spirituală prin excelență, și păstrarea ei ca atare atestă demnitatea pe care ne-o acordăm nouă înșine ca posesori ai ei.

Nina VASILE

Puntea Prieteniei

PUNTEA PRIETENIEI
Radio China Internațional-Redacția română
Decembrie 2006
Vocea sa răsună pe cele cinci continente
Are prieteni pretutindeni în lume
RCI la 65 de ani de la fondare
A prezenta Chinei lumii, a prezenta lumea Chinei și a prezenta evenimentele internaționale majore pentru lume

Dragi ascultători, bine v-am găsit la rubrica Puntea Prieteniei. La microfon Zhang Qian. În ediția de astăzi vă vorbim despre... auzim la Radio China Internațional, post care, la 3 decembrie 2006, a împlinit 65 de ani de la înființare. Postul transmite peste 1.000 de emisiuni în 38 de limbi și editează publicații în diferite limbi, cea românească intitulându-se „Puntea Prieteniei". Revista subliniază schimburile culturale chino-române, relațiile diplomatice, vizitele de stat, știri sociale, politice, sportive, culturale, gastronomice, problemele actuale cu care se confruntă China, tradiția și obiceiurile poporului chinez. Informațiile se regăsesc, de asemenea, pe site-ul http://romanian.cri.cn. *Cu aceasta, încheiem ediția de astăzi a rubricii Puntea Prieteniei, realizatoarea și prezentatoarea Zhang Qian vă mulțumește pentru atenție.* (*G. T.*)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Catalog

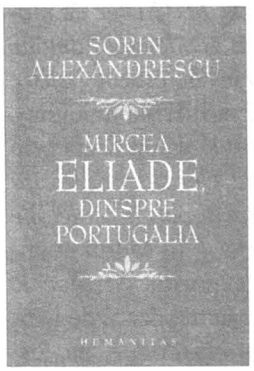

Sorin ALEXANDRESCU, *Mircea Eliade, dinspre Portugalia*
Editura Humanitas, București, 2006, 307 p.

Această carte se referă la perioada trăită de Mircea Eliade în Portugalia, ca atașat cultural, între 1941 și 1945. Eliade venea aici de la Londra, unde fusese numit într-o funcție similară în timpul lui Carol al II-lea. În 1945, după ce a fost demis de guvernul procomunist de la București, pleacă la Paris și începe o nouă viață, aceea de exilat român, dar și, treptat, de mare savant internațional. Perioada portugheză este de aceea văzută drept una crucială în viața sa... (Humanitas)

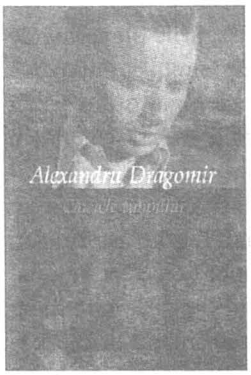

Alexandru DRAGOMIR, *Caietele timpului*
Ediție îngrijită de Bogdan Mincă și Cătălin Partenie, Editura Humanitas, București, 2006, 436 p.

Alexandru Dragomir s-a născut în 1916 la Zalău. După studii de drept și filozofie la Universitatea din București (1933 – 1939) pleacă la Freiburg pentru a-și da doctoratul în filozofie cu Martin Heidegger. Rămâne la Freiburg vreme de doi ani (1941 – 1943), dar, în preajma susținerii doctoratului, este rechemat în țară și trimis pe front. După 1948, din cauza conjuncturii istorice, devine un filozof clandestin... Abia după moartea sa ies la iveală „caietele Dragomir" conținând un uimitor exercițiu de gândire solitară. Debutează postum cu volumul Crase banalități metafizice *(Humanitas, 2004). În 2005 i-a apărut (tot la Editura Humanitas) cel de al doilea volum,* Cinci plecări din prezent. Exerciții fenomenologice... (Humanitas)

Ismail KADARE, *Anul negru* • *Concurs de frumusețe masculină la Stâncile Blestemate*
Traducere din limba albaneză, postfață și note de Marius Dobrescu, Editura Polirom, Iași, 2006, 255 p.

Anul negru *este cronica perioadei celei mai zbuciumate din istoria Albaniei, cea de după declararea independenței (1913 – 1914), înfățișând o țară fără un guvern stabil, cutreierată de armate străine, jefuită de bande înarmate și străbătută, într-un marș haotic, de ceata lui Shestan Verdha, un țăran care și-a părăsit ținutul natal mânat de dorința de a-și salva patria.*

Concurs de frumusețe masculină la Stâncile Blestemate *este o nuvelă de o frumusețe tulburătoare, în care atmosfera de o duritate specifică zonei muntoase din nordul Albaniei se întrepătrunde cu mitul și cu cea mai fină analiză psihologică.* (Polirom)

***Insula nemuririi.* Poezie albaneză din Kosovo**
Ali Podrimja – Sabri Hamiti, Ibrahim Berisha, Sali Bashota – Basri Çapriqi
Poeme traduse în limba română de Baki Ymeri, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2005, 138 p.

Insula nemuririi *este prima antologie de poezie din Kosovo, care apare în țara lui Mihai Eminescu. Cinci poeți albanezi intră în minele de aur ale limbii române, pentru a scoate la lumină câteva dovezi de bogăție ale albanezilor, despre care Nicolae Iorga spunea că sunt* veri de sânge *ai românilor. Credem că poezia lor ne va îmbogăți și mai mult.* (Baki Ymeri)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

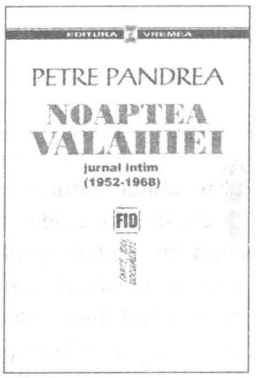

Petre PANDREA, *Noaptea Valahiei. Jurnal intim (1952 – 1968)*
Prefață de Ștefan Dimitriu, ediție îngrijită și cuvânt înainte de Nadia Marcu-Pandrea, Editura Vremea, București, 2006, 368 p.

Nu m-am dat învins nici sub cele trei dictaturi burghezo-moșierești, luptând contra huliganismului de dreapta, nu mă dau nici acum învins, în toiul huliganismului de stânga. Cu surâsul pe buze, cu arsenalul juridicității și cu epitetul arghezian la îndemână, înaintez în noaptea îngrozitoare a Valahiei cotropite de minciuni, de genocid și de infamie. (Dr. Petre Pandrea)

Paul VERLAINE, *Cântec de toamnă / Chanson d'automne*
Selecție de poeme, cuvânt înainte și traducere din limba franceză de Paula Romanescu, Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2006, 171 p.

S-au împlinit în anul 2006 (la 8 ianuarie) 110 ierni de când Verlaine (1844 – 1896) a lăsat să ajungă spre noi doar poemele sale botezate în „de la musique avant toute chose" cu iz de „chanson d'automne" care-mprumută toamnelor de ieri, de azi, dintotdeauna, un soi de aur blând pentru măștile cuvântătoare care ascund chipul mereu schimbător al lumii. (Paula Romanescu)

Anselm DE CANTERBURY, *Despre libertatea alegerii*
Ediție bilingvă, traducere din limba latină de Laura Maftei, notă introductivă, note și studiu de Ovidiu Stanciu, Editura Polirom, Iași, 2006, 160 p.

Conceput sub formă de dialog, tratatul Despre libertatea alegerii *este o originală interpretare a problemei liberului arbitru, disputată în teologia creștină timpurie. Analizată de Sf. Augustin, trecută apoi prin filtrul teoriilor despre predestinare din perioada carolingiană, problema liberului arbitru își găsește soluție, după opinia lui Anselm de Canterbury, în conceptul de „rectitudine a voinței", care este una dintre piesele fundamentale ale întemeierii individualismului în gândirea medievală.*
(Polirom)

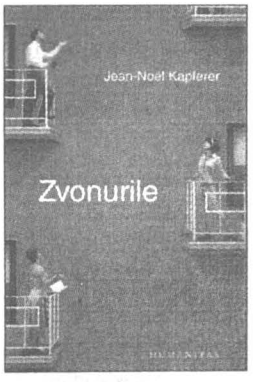

Jean-Noël KAPFERER, *Zvonurile*
Prefață de Septimiu Chelcea, traducere din franceză de Marina Vazaca, Editura Humanitas, București, 2006, 367 p.

Pentru public, cuvântul zvon evocă un fenomen misterios, aproape mistic. O analiză a vocabularului curent e revelatoare în această privință: zvonurile zboară, cresc, șerpuiesc, mocnesc, circulă. Din punct de vedere fizic sunt niște animale neobișnuite, iuți, nesătule, ce nu se integrează în nici una dintre familiile cunoscute. Se pare că efectul lor asupra semenilor e asemănător cu cel al hipnozei: fascinează, subjugă, seduc, înflăcărează... (Jean-Noël Kapferer)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Dezvoltarea Colecțiilor al Bibliotecii Metropolitane București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Repere

Farmecul *Literei* scrise

Gabriela TOMA

În ciuda tuturor sondajelor, lumea citeşte. În ciuda zgomotelor de care avem nevoie pentru a (ne) acoperi tăcerea, există articole scrise în linişte, atunci când unui redactor-şef nu-i surâde ideea vreunei adeziuni politice, nici cea a unor convorbiri telefonice ipocrite, atunci când nu se grăbeşte să renunţe în ciuda lipsei de susţinere materială şi a difuzării precare. El continuă, *malgré tout!*

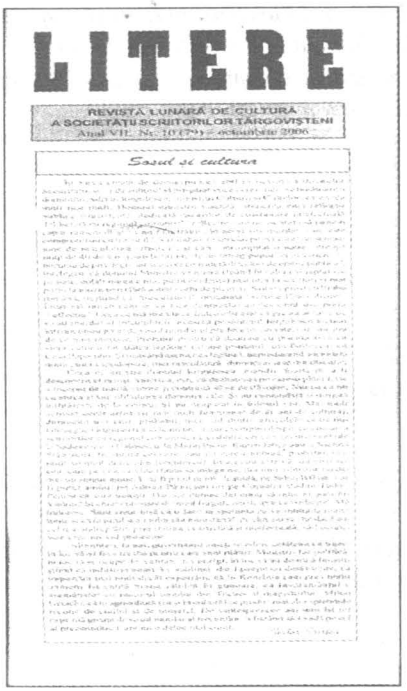
LITERE

REVISTĂ LUNARĂ DE CULTURĂ A SOCIETĂȚII SCRIITORILOR TÂRGOVIȘTENI

Sasul și cultura

Apărută la Târgovişte, având formatul „Biletelor de papagal" argheziene (din 1928) şi o hârtie net superioară cearşafurilor jurnalistice ieftine cu care ne-am obişnuit (hârtia produsă la Letea!), cu o susţinere materială obţinută cu mari eforturi şi o difuzare precară, revista „Litere" se remarcă în peisajul publicistic românesc. Nu se înghesuie pe tejgheaua de la colţ şi nici nu poartă sclipiciul multor publicaţii de „cultură" de pe la noi.

Apariţia „Literelor" a fost salutată cordial în „Biblioteca Bucureştilor" în numerele sale anterioare. Apariţiile pe octombrie – decembrie ne surprind de la prima pagină, cu editorialul redactorului-şef Tudor Cristea, care analizează cu luciditate starea unei culturi orchestrate să aşeze în alb-negru (obsedanta bifurcare) un trecut greţos de care funcţionarii înalţi vor să se lepede în grabă, uitând că mai „marii" care sărutau secera şi ciocanul comunist au intrat în antologii după '89. Lipsa de discernământ etic şi bun-simţ străbat minţile unei naţiuni a telecomenzii care vrea să schimbe rolurile, să se vadă pe sticlă, cel puţin într-o confesiune de aprozar şi cu siguranţă părtaşi la acest „mare meşteşug de tâmpenie". Este cu atât mai trist atunci când scriitorii talentaţi ridică braţele pentru prezenţă. Se cunosc, desigur, importanţa şi nivelul dezbaterilor TV în Franţa care au schimbat mersul filosofiei, spre deosebire de situaţia de la noi, unde sensul este cel de îndobitocire (excepţie face TVR Cultural, slavă domnului că avem alternativă, dar cu o floare nu se face primăvară!).

Am insistat asupra celor două teme de mare actualitate ale articolelor domnului Cristea pentru a sublinia nu numai mesajul unei stări de urgenţă, al unei nevoi stringente de verticalitate şi umanitate a unor formatori – fie ei miniştri sau realizatori TV – ci şi abilitatea formală a transmiterii unui astfel de mesaj, demnă de un tratat de imagologie.

Publicul bucureştean trebuie să aibă acces la o revistă care aduce pulsul unui oraş de provincie cu toate evenimentele culturale lunare şi apariţiile sale editoriale despre care altfel ar şti prea puţin, fiind, în acelaşi timp, o revistă care priveşte dintr-un unghi neaccesibil nouă: dinspre Târgovişte spre Bucureşti.

Mircea Horia Simionescu, Barbu Cioculescu, Mihai Cimpoi semnează articole care dezvăluie nume şi lucrări cu importanţă majoră pentru cultura română, unele uitate, întrucât publicul este obişnuit (de formatorii săi!) să citească doar ceea ce se anunţă cu mult tam-tam.

Recenziile redau prin discurs o lectură atentă la nuanţe şi lipsită de stereotipiile şi prejudecăţile predate la Bucureşti. Numărul din octombrie permite chiar mai multe opinii avizate asupra unui singur volum dual, să-i spunem, *Nocturne/diurne* al poeţilor Emil Stănescu şi Mihai Samson Petrescu, analizând descendenţele, intersecţiile şi distanţele acestora în planul creativ.

Un aspect care îmi pare esenţial pentru o revistă literară este faptul că literatura noii generaţii (sau a diverselor generaţii literare din generaţia actuală) are spaţiu de dialog în paginile „Literelor" prin fragmentele de teatru, de roman sau prin poeziile în variate modalităţi prozodice.

P.S. Un gust amar lasă însă tocmai ultima pagină, cea care nu prin conţinut, ci prin concepţie (stil şi tip de semnătură vag anonimă – Lector) copiază mult-disputata pagină a Cronicarului de la „România literară". În rest, Bucureştiul să ia notiţe despre structura unei reviste de cultură!

Sursele ilustraţiilor: pp. 8 – 10: Muzeul Judeţean Alexandria; pp. 12 – 13: Serviciul Memorie Comunitară – BMB; p. 15: Laffont-Bompiani, *Dictionnaire biographique des auteurs*, Société d'Édition de Dictionnaires et Encylopédies, Paris, 1964; pp. 19, 20, 22: *Bibliothèque Nationale de France*; *Dirección General del libro, archivos y bibliotecas. Subdirección General de Coordinación Bibliotecaria*; pp. 21, 24, 27, 28, 29, 33: Henri Perruchot, *Edouard Manet*, Marabout Université, 1962; coperta II: „Vatra" nr. 6 – 7/2000; coperta III: Laffont-Bompiani, *Dictionnaire biographique des auteurs*, 1964; coperta IV: Ionel Teodoreanu, *Opere alese*, I, Editura pentru Literatură, 1968.

Sursele citatelor: coperta II: Mircea Eliade, *Jurnalul portughez şi alte scrieri*, 1, Editura Humanitas, 2006; coperta III: Laffont-Bompiani, *Dictionnaire biographique des auteurs*, 1964; coperta IV: G. Ibrăileanu, *Studii literare*, Editura Junimea, 1986.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Calendar

ianuarie 2007

♦ 1 ianuarie. **Ziua Mondială a Păcii**

♦ 1 ianuarie 1867. 140 de ani de la apariția, la Blaj, sub conducerea lui Timotei Cipariu, a revistei **„Archiva pentru filologie și istorie"**, prima publicație românească de filologie

♦ 1 ianuarie 1897. 110 ani de la nașterea lui **Vasile Băncilă**, pedagog, filosof, eseist (1 ian. 1897 – 10 iun. 1979)

♦ 1 ianuarie 1897. 110 ani de la nașterea medicului geriatru **Ana Aslan** (1 ian. 1897 – 20 mai 1988)

♦ 1 ianuarie 1907. 100 de ani de la apariția, până la 25 decembrie 1910, sub conducerea lui Mihail Dragomirescu, a revistei literare **„Convorbiri"**, devenită după un an **„Convorbiri critice"** (1 ian. 1907 – dec. 1910)

♦ 1 ianuarie 1907. 100 de ani de la apariția, inițial la Sibiu, a revistei **„Țara noastră"**, sub conducerea lui Octavian Goga (1907 – 1909, Sibiu; 1922 – 1931, Cluj; 1932 – 1938, București)

♦ 1 ianuarie 1907. 100 de ani de la nașterea lui **Constantin Fântâneru**, poet, prozator și critic literar (1 ian. 1907 – 21 mart. 1975)

♦ 1 ianuarie 1927. 80 de ani de la apariția, la București, până în 1929, a revistei lunare **„Floarea soarelui. Literatură, artă, știință, viață socială"**, sub direcția lui I. E. Torouțiu

♦ 2 ianuarie 1907. 100 de ani de la nașterea pictorului **Ion Popescu-Negreni**, pictor (2 ian. 1907 – 28 oct. 2001)

♦ 3 ianuarie 1967. 40 de ani de la moartea lui **Alfred Margul Sperber**, scriitor, traducător, publicist (23 sept. 1898 – 3 ian. 1967)

♦ 4 ianuarie 1847. 160 de ani de la apariția gazetei **„Organul luminării"**, sub conducerea lui Timotei Cipariu

♦ 4 ianuarie 1877. 130 de ani de la nașterea lui **Sextil Pușcariu**, istoric literar, filolog (4 ian. 1877 – 5 mai 1948)

♦ 4 ianuarie 1977. 30 de ani de la moartea lui **Horváth István**, scriitor maghiar din România (10 oct. 1909 – 4 apr. 1977)

♦ 5 ianuarie 1932. 75 de ani de la nașterea lui **Umberto Eco**, scriitor, filosof italian

♦ 6 ianuarie 1832. 175 de ani de la nașterea lui **Paul Gustave Doré**, pictor, desenator, litograf francez (6 ian. 1832 – 23 ian. 1883)

♦ 6 ianuarie 1927. 80 de ani de la nașterea baritonului **David Ohanesian**

♦ 6 ianuarie 1932. 75 de ani de la moartea lui **Iacob Negruzzi**, scriitor, secretar al „Junimii", redactorul revistei „Convorbiri literare" (31 dec. 1842 – 6 ian. 1932)

♦ 7 ianuarie 1872. 135 de ani de la nașterea lui **Frederic Storck**, sculptor român (7 ian. 1872 – 26 dec. 1942)

♦ 7 ianuarie 1897. 110 ani de la nașterea scriitorului **Ionel Teodoreanu** (6 ian. 1897 – 3 febr. 1954)

♦ 9 ianuarie 1957. 50 de ani de la moartea **Ion Al-George**, poet, traducător (27 mart. 1891 – 9 ian. 1957)

♦ 10 ianuarie 1957. 50 de ani de la moartea poetei **Gabriela Mistral**, laureată a Premiului Nobel, 1945 (7 apr. 1889 – 10 ian. 1957)

♦ 12 ianuarie 1927. 80 de ani de la nașterea lui **Eugen Proca**, medic chirurg urolog, fondator al Societății Române de Urologie (12 ian 1927 – 7 mart. 2004)

♦ 12 ianuarie 1992. 15 ani de la moartea lui **Tudor George**, poet, traducător (3 feb. 1926 – 12 ian. 1992)

♦ 13 ianuarie 1937. 70 de ani de la nașterea lui **Victor Ernest Maşek**, istoric de artă, estetician (13 ian. 1937 – 19 sept. 2002)

♦ 14 ianuarie 1557. 450 de ani de la apariția, la Brașov, în limba slavonă, a ***Octoihului***, prima carte tipărită de diaconul Coresi

♦ 14 ianuarie 1867. 140 de ani de la moartea lui **Jean Auguste Dominique Ingres**, pictor francez (29 aug. 1780 – 14 ian. 1867)

♦ 14 ianuarie 1917. 90 de ani de la nașterea lui **Ion Roman**, publicist, traducător, istoric literar (14 ian. 1917 – 1 dec. 1989)

♦ 14 ianuarie 1957. 50 de ani de la moartea actorului american **Humphrey Bogart** (25 dec. 1899 – 14 ian. 1957)

♦ 15 ianuarie 1937. 70 de ani de la nașterea lui **Valeriu Cristea**, scriitor, critic literar (15 ian. 1937 – 22 mart. 1999)

♦ 16 ianuarie 1957. 50 de ani de la moartea lui **Arturo Toscanini**, dirijor, violonist italian (25 mart. 1867 – 16 ian. 1957)

♦ 17 ianuarie 1977. 30 de ani de la moartea lui **Tache Papahagi**, folclorist, lingvist (20 oct. 1892 – 17 ian. 1977)

♦ 19 ianuarie 1887. 120 de ani de la moartea lui **Edward Donwes Dekker**, scriitor olandez (2 mart. 1820 – 19 ian. 1887)

♦ 20 ianuarie 1877. 130 de ani de la nașterea lui **Ștefan Petică**, poet simbolist, prozator, dramaturg, publicist (20 ian. 1877 – 17 oct. 1904)

♦ 21 ianuarie 1927. 80 de ani de la nașterea lui **Petru Creția**, poet, eseist, traducător, critic literar (21 ian. 1927 – 15 apr. 1997)

♦ 23 ianuarie 1832. 175 de ani de la nașterea lui **Edouard Manet**, pictor francez (23 ian. 1832 – 30 apr. 1883)

♦ 23 ianuarie 1907. 100 de ani de la nașterea lui **Hideki Yukawa**, fizician japonez, laureat al Premiului Nobel, 1949 (23 ian. 1907 – 8 sept. 1981)

♦ 24 ianuarie 1732. 275 de ani de la nașterea lui **Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais**, dramaturg, prozator francez (24 ian. 1732 – 18 mai 1799)

♦ 24 ianuarie 1859. 148 de ani de la **Unirea Principatelor Române**

♦ 24 ianuarie 1882. 125 de ani de la înființarea, la București, a societății **„Iridenta Română"**, din 1883 – „Carpați", a militat pentru ajutorarea românilor transilvăneni

♦ 24 ianuarie 1932. 75 de ani de la nașterea actorului **Silviu Stănculescu** (24 ian. 1932 – 23 oct. 1998)

♦ 25 ianuarie 1882. 125 de ani de la nașterea scriitoarei engleze **Virginia Woolf** (25 ian. 1882 – 28 mart. 1941)

♦ 26 ianuarie 1942. 65 de ani de la nașterea lui **Ion Cristinoiu**, compozitor, dirijor, orchestrator, instrumentist (26 ian. 1942 – 21 nov. 2001)

♦ 27 ianuarie 1832. 175 de ani de la nașterea lui **Lewis Carroll**, scriitor, matematician englez (27 ian. 1832 – 14 ian. 1898)

♦ 28 ianuarie 1992. 15 ani de la moartea sculptorului **Ion Vlad** (24 mai 1920 – 28 ian. 1992)

♦ 29 ianuarie 1867. 140 de ani de la nașterea lui **Vicente Blasco Ibañez**, scriitor spaniol (29 ian. 1867 – 27 ian. 1928)

♦ 30 ianuarie 1932. 75 de ani de la nașterea scriitorului **Dinu Săraru**

♦ 30 ianuarie 1937. 70 de ani de la nașterea actriței britanice **Vanessa Redgrave**

♦ 30 ianuarie 1957. 50 de ani de la moartea lui **Grigore Gafencu**, om politic, diplomat, memorialist, gazetar (29 ian. 1892 – 30 ian. 1957)

♦ 30 ianuarie 1987. 20 de ani de la moartea lui **Karl Storck**, sculptor (21 mai 1886 – 30 ian. 1987)

♦ 31 ianuarie 1797. 210 de ani de la nașterea lui **Franz Peter Schubert**, compozitor austriac (31 ian. 1797 – 19 nov. 1828)

♦ 31 ianuarie 1937. 70 de ani de la nașterea actorului **Marin Moraru**

♦ 31 ianuarie 1937. 70 de ani de la nașterea scriitorului **Mircea Micu**

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Informare Bibliografică al Bibliotecii Metropolitane București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Contents

Centenary – MIRCEA ELIADE 2
Georgeta FILITTI – Bucharest Archives – Victor Antonescu 8
Bucharest Metropolitan Library – Patrimony 11
Florin PREDA – The European Valences of the 1859 Union 12
Ana Maria ORĂȘANU – 24 January 1862 – 24 January 2007. 145 Years since Bucharest Became the Capital of Romania 13
History of the Book – PLUTARH 14
Contemporary Autographs – *George BĂLĂIȚĂ* 16
The National Library of France (I) 19
Spain – The Virtual Library 22
EBLIDA Hot News. October 2006 – Library and Information Society Issues 23
Gabriela TOMA – The 2006 Cultural Calendar of Bucharest Children Libraries 25
News on Bucharest Metropolitan Library's Branches 29
Liviu BUTUC – Short History of Communication in Romania (VII). The Impact of Mass Media (2) 31
Sergiu GĂBUREAC – The 2006 Gaudeamus International Book Fair 34
Alexandru Horia FRUNZĂ – The Urban Culture Takes the Offensive 34
Nina VASILE – Bibliophile Values of National Cultural Patrimony – National Symposium in Slatina 35
„Puntea Prieteniei" – Romanian-Chinese Cultural News 35
Catalogue 36
Gabriela TOMA – Review – „LITERE" 38
Calendar – January 2007 39

REDACȚIA ŞI ADMINISTRAȚIA

Str. Tache D. Ionescu nr. 4, Sector 1
ABIDOR: Tel./Fax: 316.83.00
Redacția: Tel./Fax: 212.83.11
E-mail: bibliobuc@yahoo.com / Web: www.bmms.ro
ISSN 1454-0487

Director: Florin ROTARU
Director artistic: Mircea DUMITRESCU
Redacția: Ion HOREA (redactor şef), Georgeta FILITTI, Iulia MACARIE (secretar de redacție), Radu VLĂDUȚ

CUPON

ABONAMENT LA
BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR

Numele .....
Prenumele .....
Adresa .....
Cod..... Telefon.....
Solicit abonarea la revista **BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR** pe o perioadă de ..... luni.
Adresa: Str. Tache D. Ionescu nr. 4, Sector 1, Cod poştal 010354, Bucureşti.
Anexez chitanța de plată a sumei de ..... RON în contul dvs.
nr. RO82 RNCB 0072 0497 1003 0001 BCR Sector 1. C.U.I. 10141341.

Asociația noastră ABIDOR şi Biblioteca Metropolitană Bucureşti sunt singurele reprezentante din România, în calitate de membre, în asociațiile INTAMEL şi EBLIDA începând cu anul 1998. Astfel, revista noastră este unica publicație care vă oferă ultimele noutăți din comunitatea internațională a bibliotecilor.

Administrația noastră face, prin plata directă sau prin mandat poştal, abonamente la revista lunară **BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR**. Prețul unui număr este de 2 RON. Prețul unui abonament anual (12 numere) este de 24 RON.

Tipărit la Tipografia SEMNE '94

Redacția revistei BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR respectă opțiunile autorilor cu privire la normele ortografice

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

GABRIELA MISTRAL

1889 – 1957

50 de ani de la moarte

„Gabriela Mistral a exprimat
exasperarea durerii,
frenezia angoasei,
uimirea mută
şi urletul colectiv".

Garcia Oldini

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

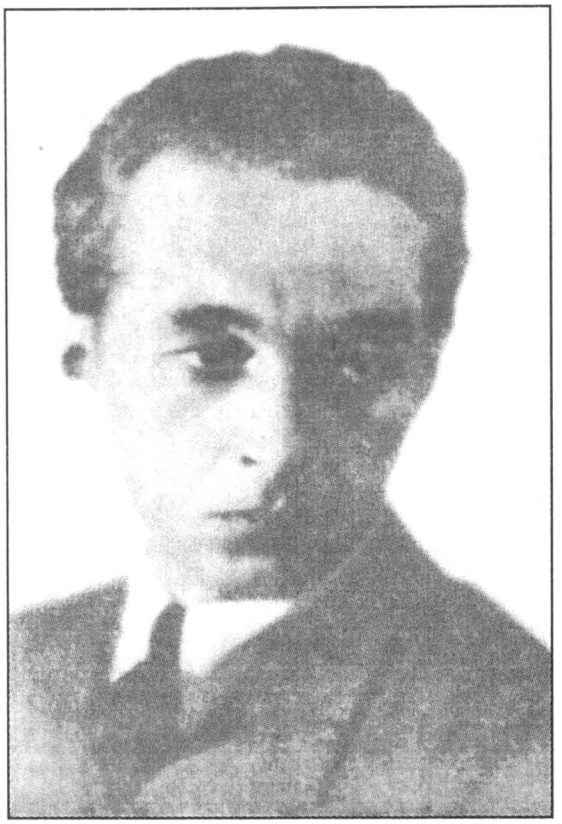

IONEL TEODOREANU

1897 – 1954

110 ani de la naştere

„… Realist în «roman», impresionist în poezia naturii – acest amestec de medelenism moldovenesc şi de impresionism modern nu este unul din farmecele cele mai mici ale poeziei d-lui Ionel Teodoreanu. Impresionist în descripţie şi adesea în expunere, d-sa este tolstoist în crearea vieţii umane prin bogăţia şi minuţiozitatea detaliului realist şi prin puternica evocare a atmosferei în care circulă personagiile sale.

Dar haina în care d. Ionel Teodoreanu îşi îmbracă toată această creaţie şi această poezie! Nu există un alt scriitor român care să-l întreacă în strălucirea acelui «strai de purpură şi de aur», care este stilul artei…“

G. Ibrăileanu

ISSN 1454-0487

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro